

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Daniel Malaník

Trestněprávní aspekty korupce ve fotbale

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Bc. Vladimír Pelc, Ph.D.

Katedra: Katedra trestního práva (22-KTP)

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 14. června 2024

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 196 734 znaků včetně mezer.

Daniel Malaník

V Rumburku dne 14. června 2024

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucímu diplomové práce panu doc. JUDr. Bc. Vladimíru Pelcovi, Ph.D. za spolehlivé, přínosné a vždy profesionální vedení, bez kterého by tato práce nevznikla. Dále bych chtěl poděkovat rodině a přátelům za podporu po celou dobu mého studia, z toho důvodu jim symbolicky věnuji tuto práci. Velké poděkování patří rovněž všem respondentům dotazníku, Komisi rozhodčích Pražského fotbalového svazu v čele s předsedou Kryštofem Menclem a Komisi rozhodčích Ústeckého krajského fotbalového svazu v čele s předsedou Ivanem Teuberem za distribuci dotazníku mezi respondenty. Rovněž děkuji všem spolužákům a vyučujícím za „provedení“ pěti lety studia na Právnické fakultě UK.

Obsah

Úvod	5
1. Korupce jako trestný čin.....	7
1.1. Základní vymezení pojmu korupce	7
1.1.1. Rozdíl mezi korupcí a úplatkářstvím	9
1.1.2. Definice pojmu korupce	10
1.1.3. Korupce v jiných právních předpisech než je TZ	13
1.2. Definice pojmu úplatek.....	16
2. Korupce ve sportu	17
2.1. Vztah trestního práva a sportu.....	17
2.1.1. Trestněprávní odpovědnost ve sportu a její posuzování	17
2.2. Korupce ve sportu – charakteristika	20
2.3. Trestní postih korupce ve sportu v právních předpisech	23
2.3.1. Trestní postih korupce ve sportu v českém právním řádu.....	23
2.3.2. Trestní postih korupce ve sportu v zahraničních právních předpisech	25
3. Korupce ve fotbale	30
3.1. Korupce ve fotbale – úvod.....	30
3.2. Korupce ve fotbale – velké kauzy z minulosti a současnosti.....	36
3.2.1. Kauzy ze zahraničí	36
3.2.2. Kauzy z České republiky.....	46
3.3. Korupce ve fotbale v právních a mimoprávních předpisech	55
3.3.1. Korupce ve fotbale v zahraničních předpisech.....	55
3.3.2. Korupce ve fotbale v českých předpisech	60
4. Dotazníkové šetření ohledně korupce ve fotbale a jeho vyhodnocení	72
4.1. Vyhodnocení dotazníkového šetření	79
5. Prevence korupce ve fotbale	82
Závěr	85
Seznam zkratk	87
Seznam použitých zdrojů.....	88
1. Seznam použité literatury	88
2. Seznam použitých internetových zdrojů.....	89
3. Seznam použitých právních předpisů	95
4. Seznam použité judikatury.....	96
5. Seznam ostatních zdrojů	97
Příloha diplomové práce	98
Trestněprávní aspekty korupce ve fotbale, abstrakt	102
Criminal aspects of corruption in football, abstract	103

Úvod

Fotbal je bezesporu celosvětový fenomén, sport, který spojuje rodiny i národy a láska k němu, někdy hraničící až s fanatismem, je předávána z generace na generaci. Pro mnoho fanoušků je vztah k němu srovnatelný s náboženstvím. Co ovšem vyznává jeden, s tím nutně nemusí souznít ten druhý – fotbal má i moc dělat z přátel nepřátele. Vztah práva a sportu je určitě z hlediska zkoumání velmi zajímavým, avšak odborně poměrně málo zmapovaný. Jako velký fanoušek fotbalu a student práva jsem si proto zvolil téma své práce: „Trestněprávní aspekty korupce ve fotbale“. Můj vztah k tomuto sportu se začal utvářet již ve velmi brzkém věku, zpočátku jako fanouška, později jako aktivního rozhodčího. Po nástupu na Právnickou fakultu Univerzity Karlovy jsem se začal zajímat o možnost propojení práva sportovního a práva trestního. Za jeden z aspektů v této oblasti lze považovat i problematiku korupce ve sportu. A právě tomuto tématu se chci věnovat ve své diplomové práci.

V první kapitole své práce se budu zabývat obecným výkladem o korupci jako trestném činu. Součástí tohoto výkladu bude základní vymezení pojmu korupce např. prostřednictvím judikatury či odborné literatury. Dále bude součástí první části snaha o definování pojmu korupce, opět z různých zdrojů.

Druhá kapitola mé práce se bude zabývat korupcí ve sportu jakožto nadřazenému pojmu pro pojem korupce ve fotbale, samostatně se pak v této kapitole budu věnovat vztahu trestního práva a prostředí sportu. Velká část této kapitoly se bude věnovat postihu korupce ve sportu podle českých a zahraničních právních předpisů.

Třetí kapitola mé diplomové práce se bude věnovat korupci ve fotbale jako celku. Nejprve se budu zabývat pojmem a subjekty korupce ve fotbale – včetně hodnocení společenské nebezpečnosti takovéto formy jednání. V dalším pokračování druhého kapitoly své práce se budu zabývat korupcí ve fotbale z pohledu judikatury. Velmi výrazný prostor v této části budu věnovat příkladům korupčního jednání ve fotbalovém prostředí v České republice a v zahraničí, zejména pak způsobu postihování těchto příkladů. Závěr této kapitoly bude patřit právním nástrojům pro boj s korupcí ve fotbale zejména s důrazem na normy FIFA, UEFA, FAČR.

Čtvrtá kapitola této diplomové práce bude dotazníkové šetření na téma Přítomnost korupce v současném systému soutěží FAČR a jeho následné vyhodnocení. Respondenty tohoto dotazníku budou rozhodčí a delegáti působící v soutěžích FAČR.

V poslední, páté kapitole se budu zabývat tématem prevence korupce ve fotbale. Zejména se pak v této části budu věnovat návrhy na protikorupční opatření, včetně úvah de lege ferenda o legislativních změnách TZ.

Cílem mé diplomové práce je pak popsat projevy korupčního jednání ve fotbale jako součásti společnosti a kultury z pohledu trestněprávního de lege ferenda a de lege lata, dalším dílčím cílem, který bych chtěl dosáhnout, je zvýšení povědomí o korupci ve fotbalovém prostředí a jeho nebezpečnosti. Bohužel se jedná o jev, který se ve fotbalovém prostředí objevoval, objevuje a objevovat bude. Sice nemám s korupčním jednáním ve fotbale přímou osobní zkušenost, ovšem z vyprávění některých mých kolegů rozhodčích vyplývá, že korupční jednání se ve fotbalovém prostředí vyskytuje víceméně pravidelně. Jedná se o všechny soutěže, počínaje soutěžemi spadajícími pod OFS, dále pak soutěžemi KFS (resp. PFS) či dokonce soutěžemi spadajícími pod ŘKČ. Soutěžím v současné době spadajícím pod LFA (1. a 2. liga) se budu věnovat zejména v části historií korupce ve fotbale na území České republiky. Dalším cílem mé práce je představení pojmu korupce jako samostatného trestněprávního pojmu zejména se zaměřením na rozsah tohoto pojmu a jeho vymezení.

Hlavní hypotéza mé diplomové práce je pak následující: Mnoho zasvěcených, ale i nezasvěcených lidí do fotbalového prostředí se domnívá, že korupční jednání ve vztahu k rozhodčím fotbalu je věc velmi běžná, která ovlivňuje chod většiny soutěžních zápasů v ČR. Dotazníkovým šetřením, které i s vyhodnocením provedu ve čtvrté kapitole této práce, se pokusím tuto hypotézu potvrdit nebo vyvrátit. Vedlejší hypotézou mé práce bude pak následující tvrzení: Tresty za korupci ve fotbale jsou podle osob pohybující se ve fotbalovém prostředí neadekvátní a měly by být vyšší, případně jiné, tuto hypotézu se pokusím potvrdit nebo vyvrátit rovněž ve čtvrté kapitole mé práce.

1. Korupce jako trestný čin

1.1. Základní vymezení pojmu korupce

Na počátku své diplomové práce se budu zabývat pojmem korupce. Mnoho lidí tento pojem určitě slyšelo či ho aktivně používá, ale je otázkou, zda si jsou všichni vědomi toho, co tento pojem vlastně přesněji znamená. Existuje mnoho různých definic a vymezení pojmu korupce, které se ale v některých znacích liší. Univerzální definice či vymezení tohoto pojmu, které by postihlo všechny projevy a formy korupce v českých právních předpisech, neexistuje.

Začneme hlavní pramenem trestního práva v České republice, tedy zákonem č. 40/2009 Sb. trestním zákoníkem. V tomto pramenu práva není samotný pojem korupce nijak explicitně vymezen. Stejně tak tomu bylo i v předchůdci trestního zákoníku, kterým byl zákon č. 140/1961 Sb. trestní zákon. V současném trestním zákoníku, jak již bylo řečeno výše, není pojem korupce explicitně definován, avšak tímto zákoníkem je postihováno tzv. korupční jednání. Tento druh jednání může mít mnoho forem – od peněžních úplatků v nižších finančních částkách po velmi propracované korupční systémy s vysokou mírou organizace. V našem trestním zákoníku je korupční jednání postihováno ve 3. díle, X. hlavy zvláštní části, konkrétně mezi § 331 a § 334. Tento díl trestního zákoníku se nazývá úplatkářství a obsahuje konkrétně skutkové podstaty těchto trestných činů: přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332), nepřímé úplatkářství (§ 333); v § 334 jsou pak společná ustanovení, ve kterých je stanovena v odstavci 1 definice úplatku, které se budu ve své práci později podrobně věnovat.

Abychom si vymezili pojem korupce podle trestního zákoníku, musíme nalézt její znaky. Spojením těchto znaků pak vznikne jedna z možných definic pojmu korupce. Tyto znaky jsou obsaženy v základních skutkových podstatách trestných činů mezi § 331 a § 333 TZ. Tyto základní skutkové podstaty budu dále citovat a pokusím se v nich nalézt znaky korupce jako takové.

§ 331 TZ nazvaný Přijetí úplatku ve svém odstavci 1 říká: *„Kdo sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu pro sebe nebo pro jiného v souvislosti s věcí obecného zájmu pro sebe nebo pro jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek, nebo kdo sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného pro sebe nebo pro*

*jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta nebo zákazem činnosti.*¹

§ 332 TZ nazvaný Podplácení ve svém odstavci 1 říká: *„Kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek jinému nebo pro jiného v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu, nebo kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek jinému nebo pro jiného v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.*“¹

§ 333 TZ nazvaný Nepřímé úplatkářství ve svém odstavci 1 říká: *„Kdo sám nebo prostřednictvím jiného žádá, nebo si dá slíbit úplatek za to, že bude svým vlivem nebo prostřednictvím jiného působit na výkon pravomoci úřední osoby, nebo za to, že tak již učinil, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.*“¹

Ve výše uvedených základních skutkových podstatách můžeme nalézt společné znaky objektivní stránky těchto TČ, které nám vymezí pojem korupce a pomůžou nám sestavit definici tohoto pojmu. Těmito znaky jsou:

- 1) osoba žádá sama nebo prostřednictvím jiného
- 2) jedná se o různou dispozici s úplatkem (žádání, slíbení, poskytnutí)
- 3) osobám je zde poskytnuta určitá výhoda – úplatek (definice uvedena níže)
- 4) je zde souvislost s tzv. věcí obecného zájmu¹

Tyto znaky jsem porovnal s některými dalšími odbornými pracemi a zjistil jsem, že se s většinou autorů v těchto bodech shodují – v některých znacích více, v některých méně. Jako příklad uvádím znaky korupce z bakalářské práce pana Romana Kalianka na téma Korupce z trestněprávního hlediska, sice může být diplomová práce považována za „ne prestižní zdroj“, avšak učinil jsem tak proto, že chci představit definování korupce v různorodé škále zdrojů. Autor ve své diplomové práci prováděl analýzu znaků korupce z definic různých tvůrců. Jeho závěr zní: *„Z analýzy jednotlivých charakteristik korupce vyplývá, že se korupce vyznačuje především: snahou po získání individuální výhody, ať hmotné či nehmotné; zásahem do veřejné,*

¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

*státní či polostátní správy; vědomým porušováním právních norem; honorováním určitou výhodou, hmotnou nebo nehmotnou; vysokou latentností a racionalizací.*²

Dalším zdrojem, který ve své práci budu citovat, bude odborná publikace autorky Jolany Volejníkové nazvaná *Korupce v ekonomické teorii a praxi*. Autorka zde rovněž prováděla analýzu znaků korupce, kdy tato analýza byla použita i v některých závěrečných pracích. Tyto znaky jsou následující: Korupce je spojena s tzv. výkonem veřejné funkce, který dává určité osobě pravomoc rozhodovat o právech a povinnostech. Pro naši práci velmi důležitým znakem, který autorka výše uvedené práce uvádí, je pak skutečnost, že daná osoba nemusí vykonávat veřejnou správu přímo, ale stačí, že ji na základě zákona či jiného předpisu byla svěřena rozhodovací pravomoc. Jedná se například o lékaře, notáře, statiky, ale zejména pro naši práci důležité rozhodčí fotbalových utkání. Následuje porušení, respektive odklonění či odbočení od platných norem při určitém druhu rozhodování; jako následek tohoto porušení vznikne určitému subjektu neoprávněná výhoda vůči ostatním subjektům, které mají srovnatelné postavení. Tato neoprávněná výhoda pak v sobě skrývá nebezpečí korupce. Posledním znakem korupce uvedeným autorkou je právě existence takovéto výhody, díky níž je určitý subjekt ochoten podstoupit riziko potrestání a odhalení. Pokud jsou naplněny všechny tři výše uvedené znaky, pak můžeme dle autorky konstatovat, že se jedná o korupci.³

1.1.1. Rozdíl mezi korupcí a úplatkářstvím

Ještě, než přistoupíme k samotným definicím pojmu korupce, musí se ještě rozlišit pojmy korupce a úplatkářství. Volejníková ve své publikaci zmíněné výše definuje rozdíly mezi oběma pojmy následující způsobem: *„Na tomto místě by bylo vhodné vymezit rozdíl mezi korupcí a úplatkářstvím. Můžeme říci, že jde o vztah obecného a zvláštního. Pojem korupce je nadřazený a označuje množinu všech možných korupčních jednání, která se vyznačují tím, že jedna strana vztahu působí různými nenásilnými prostředky na jiné osoby, které mají svou činností jednat proti svým povinnostem a tím zpravidla zajistit korumpující osobě jistý druh výhody. Úplatkářství je už konkrétní forma korupce, která navíc naplňuje znaky trestného činu podle právního řádu České republiky, konkrétně pak v souvislosti s ustanoveními trestního zákoníku.“*³

² KALIANKO, Roman. *Korupce z trestněprávního hlediska*. Online, bakalářská práce. Brno: MUNI Brno, 2011. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/t2zti/Bakalarska_prace_Korupce_z_trestnepravniho_hlediska_Roman_Kalianko_UCO_325713.pdf. [cit. 2024-06-03].

³ VOLEJNÍKOVÁ, Jolana. *Korupce v ekonomické teorii a praxi*. Profess Consulting, 2007. ISBN 978-80-7259-055-1.

Dalším autorem, který vymezil rozdíl korupcí a úplatkářstvím, je Jan Chmelík. Ten ve své publikaci *Korupce a úplatkářství* popisuje rozdíl mezi těmito dvěma pojmy následovně: Hlavní rozdíl mezi úplatkářstvím a korupcí spatřuje v míře intenzity daných pojmů a rozsahem poskytovaných nebo nabízených výhod. Úplatkářství se podle Chmelíka oproti korupci vyznačuje nižší mírou intenzity společně s nižším rozsahem a mírou nabízených nebo poskytovaných výhod. Naproti tomu korupci Chmelík považuje za intenzivnější projev než úplatkářství s podstatně závažnějšími následky. Úplatkářství je dle Chmelíka vnímáno společností jako ne tak škodlivé a společnost má vůči němu větší míru tolerance než ke korupci. Pojem korupce je pak podle Chmelíka širší než pojem úplatkářství a zahrnuje velké množství projevů jednání, které můžeme považovat za korupční. Závěrem Chmelík podobně jako Volejníková definuje vztah korupce a úplatkářství jako vztah obecného a zvláštního, kdy úplatkářství je jedna z forem korupce⁴. Velmi podobný názor mají i autoři Nett a David ve své publikaci *Korupce v právu mezinárodním, evropském a českém*.⁵

1.1.2. Definice pojmu korupce

Tento bod zahájím etymologií slova korupce. Slovo korupce pochází z latinského výrazu *corrumpere*, což můžeme do českého jazyka přeložit jako podplácet nebo podplatit.⁶ Jak již bylo řečeno výše, existuje mnoho definic pojmu korupce; pro účely své diplomové práce se pokusím uvést definice z různých druhů zdrojů.

Jako první uvedu definici uvedenou na webových stránkách Policie České republiky: *„Korupci je možno charakterizovat jako zneužití postavení, které je spojeno s porušením principu nestrannosti při rozhodování. Je motivováno snahou po materiálním zisku nebo získání jiných výhod. Korupce je projevem chyby v rozhodovacím a řídicím procesu.“*⁷

Další z definic je pak obsažena v Občanskoprávní úmluvě proti korupci. Jedná se o dokument Rady Evropy, který byl Českou republikou ratifikován v roce 2003, a ten definuje korupci následovně: Jedná se o „...*přímé či nepřímé vyžádání, nabídnutí, předání nebo přijetí*

⁴ CHMELÍK, Jan a TOMICA, Zdeněk. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6.

⁵ DAVID, Vladislav a NETT, Alexander. *Korupce v právu mezinárodním, evropském a českém*. Právo a společnost (C.H. Beck). Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-562-9.

⁶ *Korupce*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Korupce>. [cit. 2024-05-29].

⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Co je korupce? Online. 2023. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-korupce.aspx>. [cit. 2024-05-29].

*úplatku či jakékoliv jiné nepřijatelné výhody nebo vyhlídky na ně, které narušuje řádné plnění jakékoliv povinnosti nebo jednání vyžadovaného od příjemce úplatku, nepřijatelné výhody nebo vyhlídky na ně.*⁸

Společnost Transparency International, která vznikla v roce 1993 jako mezinárodní nezisková nevládní organizace zabývající se bojem s korupcí definuje samotný pojem korupce následujícím způsobem: „*Korupci lze definovat jako zneužití svěřených pravomocí za účelem získání nezaslouženého osobního (soukromého) prospěchu.*“⁹

Další možnou charakteristikou korupce je pak definice převzatá z Úmluvy OSN proti korupci z roku 2003. Česká republika tuto úmluvu prozatím neratifikovala. V této úmluvě sice explicitní definice korupce chybí, je zde však de facto definována prostřednictvím výčtu takových jednání, která lze pod korupci zařadit a jež by měla být ve společnosti kriminalizována a právně postižitelná. Mezi taková jednání patří například tzv. obchodování s vlivem, různé formy zneužití majetku či přijímání úplatku a uplácení veřejných činitelů, ať už zahraničních nebo vnitrostátních.¹⁰

Definice, která se nachází na webových stránkách Vlády České republiky, je pak východiskem pro mnoho vládních dokumentů, např. Vládní koncepci pro boj s korupcí na léta 2018 až 2022 či Akční plán boje s korupcí pro rok 2018. Tato definice zní následovně: „*Korupci je možné chápat jako vztah mezi dvěma subjekty, ať už jednotlivci nebo institucemi, z nichž jeden nabízí a většinou i poskytuje druhému určitou formu odměny za poskytnutí či příslib neoprávněné výhody. Druhý pak očekává za tuto poskytnutou výhodu protislužbu, ať už materiální či nemateriální povahy.*“ Dále je zde stanovena teze, že korupce postihuje nejen hospodářství, ale i společnost jako takovou.¹¹

V roce 1995 se mezi 29. dubnem a 8. květnem v egyptské Káhiře konal 9. kongres Organizace spojených národů nazvaný O prevenci zločinnosti a zacházení s pachateli. V jednom z dokumentů, které byly vydány u příležitosti této konference, byla definována korupce podle

⁸ Mezinárodní smlouva č. 3/2004 Sb.m.s, občanskoprávní úmluva proti korupci ve znění pozdějších předpisů.

⁹ TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Co je to korupce?* Online. 2014. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/co-je-to-korupce/>. [cit. 2024-05-30].

¹⁰ Mezinárodní smlouva č. 105/2013 Sb. m. s., úmluva Organizace spojených národů proti korupci, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ Akční plán Vlády ČR v boji proti korupci. In: 2018. Dostupné také z: <https://korupce.cz/protikorupcni-dokumenty-vlady/na-leta-2018-az-2022/2018-2/>.

OSN, a sice následujícím způsobem: Jedná se o „úplatkářství nebo jiné chování ve vztahu k osobám, kterým byla svěřena odpovědnost, která ovlivňuje plnění jejich povinností vyplývajících z jejich postavení a směřuje k získání nepatřičných výhod jakéhokoliv druhu pro ně samotné nebo pro jiné.“¹²

Autorský kolektiv okolo Josefa Kuchty ve své knize Kurs trestního práva se rovněž pokouší o definování korupce. Jejich definice zní následujícím způsobem: „Korupcí se rozumí takové jednání, kterým osoba v určitém kvalifikovaném postavení (volený zástupce, úředník zaměstnaný ve veřejné, zaměstnanec ve veřejném sektoru, ale i osoba na určité pozici v soukromém sektoru) zneužívá svého postavení k osobnímu obohacení nebo obohacení třetích osob, přičemž z tohoto jednání mohou mít přímý užitek osoby, které korupční jednání vyvolají, a vždy vzniká škoda do různé míry určitelné skupině fyzických a právnických osob.“¹³

Jednou z posledních definic, kterou v tomto bodě své práce budu zmiňovat, je definice korupce z komentáře k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník od autorského kolektivu kolem prof. Pavla Šámala. Korupce je v tomto komentáři definována jako „...nepoctivost nebo nedostatek v rozhodovacím procesu, kdy ten, kdo rozhoduje (v soukromém sdružení nebo ve veřejnoprávní instituci), souhlasí s tím, že se odchýlí od kritéria nebo požaduje odchýlení od tohoto kritéria, kterým by se jeho rozhodování mělo řídit, výměnou za odměnu nebo za slib nebo očekávání odměny, avšak tyto motivy, které jeho rozhodování ovlivňují, nemohou být částí ospravedlnění rozhodnutí.“¹⁴

Poslední dvě definice korupce, které zahrnu do své práce, budou definice zahraniční. Slovník spisovné angličtiny Merriam – Webster definuje anglický výraz „corruption“ následujícím způsobem: „it is dishonest or illegal behavior especially by powerful people (such as government officials or police officers),“¹⁵ což můžeme přeložit do spisovného jazyka českého jako nečestné nebo protizákonné chování lidí, kteří jsou nadáni určitou mocí (například vládní úředníci či příslušníci Policie České republiky).

¹² 9. kongres OSN o prevenci zločinnosti a zacházení s pachateli. Online. Portaro, 1995. Dostupné z: <https://knihovna.justice.cz/records/5efca9c8-b3ca-4c3d-b81a-3f59f3b08aa7>. [cit. 2024-05-29].

¹³ KUČHTA, Josef. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné: zvláštní část*. Beckovy právnické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-047-8.

¹⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023. ISBN 978-80-7400-893-1.

¹⁵ MERRIAM-WEBSTER DICTIONARY. *Definiton of corruption*. Online. Dostupné z: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/corruption>. [cit. 2024-05-29].

Poslední definice, kterou zde uvedu, je z webu společnosti LII („Legal Information Institute“). Korupce je tu definováno následujícími slovy: „*Corruption is a dishonest, fraudulent, or even criminal act of an individual or organization, using entrusted authority or power to make a personal gain or other unethical or illegal benefits.*“¹⁶ Tuto definici můžeme přeložit do spisovného jazyka českého následujícím způsobem: Korupce je nečestné, podvodné či dokonce trestné jednání jednotlivce nebo organizované skupiny, kdy tento jednotlivec či organizovaná skupina zneužívá jí svěřenou pravomoc k dosažení osobního prospěchu nebo jiných neetických nebo nezákonných výhod.

1.1.3. Korupce v jiných právních předpisech než je TZ

Kromě trestního zákoníku se můžeme s pojmem korupce setkat i v jiných právních předpisech. Ta tak nemusí být řešena jen podle trestněprávních předpisů, ale i podle předpisů z jiných právních disciplín. Korupční jednání (zde jako podplácení) lze považovat za tzv. nekalou soutěž ve smyslu § 2976 odstavce 2 písm. e) zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník. Blíže se pak takovému jednání věnuje § 2983 stejného zákona, který se nazývá podplácení. V tomto paragrafu je pak stanoveno: „*Podplácení ve smyslu tohoto zákona je jednání, jímž: a) soutěžitel osobě, která je členem statutárního orgánu jiného soutěžitele nebo je v pracovním poměru k jinému soutěžiteli, přímo nebo nepřímo nabídne, slíbí či poskytne jakýkoliv prospěch za tím účelem, aby jejím nekalým postupem docílil na úkor jiných soutěžitelů pro sebe nebo jiného soutěžitele přednost nebo jinou neoprávněnou výhodu v soutěži, anebo b) osoba uvedená v písmenu a) přímo či nepřímo žádá, dá si slíbit nebo přijme za stejným účelem jakýkoliv prospěch.*“¹⁷

Z dalších právních předpisů, ve kterých je korupce dále upravena, můžeme jmenovat například nedávno přijatý zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů. Tento zákon se podle svého § 1 zabývá úpravou podávání a postupu posuzování oznámení o možném protiprávním jednání. Toto oznámení ve smyslu § 2 stejného zákona obsahuje informace o možném protiprávním jednání, k němuž došlo či případně má dojít u osoby, pro niž oznamovatel (buď i zprostředkovaně) vykonává či vykonával práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo s touto

¹⁶ LEGAL INFORMATION INSTITUTE. Corruption. Online. Dostupné z: <https://www.law.cornell.edu/wex/corruption>. [cit. 2024-05-29].

¹⁷ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

osobou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti a toto jednání má podle § 2 a) tohoto zákona znaky trestného činu. Oznamovatel tak může podat oznámení kvůli případné korupci ve svém zaměstnání. Za pro moji práci relevantní zmínku dále stojí § 2 d) číslo 13 tohoto zákona, ten stanovuje následující: „...*porušuje jiný právní předpis nebo předpis Evropské unie v oblasti ...13. ochrany finančních zájmů Evropské unie...*“¹⁸ V poznámkách pod čarou k tomuto bodu je pak odkaz na článek 325 Smlouvy o fungování Evropské unie. Korupci v právu evropském se budu okrajově věnovat v dalším odstavci této podkapitoly.

Jak již bylo nastíněno výše, úpravu korupce nalezneme i v předpisech práva evropského. V předchozím odstavci jsem zmiňoval článek 325 SFEU, ten ve svém bodě 1 stanovuje následující: „*Unie a členské státy bojují proti podvodům a jiným protiprávním jednáním ohrožující finanční zájmy Unie opatřeními přijatými podle tohoto článku, která mají odstrašující účinek a poskytují v členských státech a v orgánech, institucích a jiných subjektech Unie účinnou ochranu.*“¹⁹ Pro tuto práci si musíme zodpovědět následující otázku: Dá se pod jiná protiprávní jednání ohrožující zájmy EU podřadit i pojem korupce a korupční jednání? Odpověď jsem se pokusil nalézt v judikatuře Soudního dvora Evropské unie a v jiných právních předpisech EU.

Judikatura SDEU k této otázce neposkytuje žádnou pro naši práci relevantní odpověď. Avšak v jiných právních předpisech se objevuje relevantní dokument, který objasňuje odpověď na výše položenou otázku. Jedná se o směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie. Hned v preambuli této směrnice v bodě 8 je stanoveno následující: „*Korupce představuje pro finanční zájmy Unie obzvláště závažnou hrozbu, která v mnoha případech může také souviset s podvodným jednáním. Jelikož všechny úřední osoby jsou povinny postupovat při uplatňování vlastního úsudku nebo uvážení nestranně, mělo by být poskytování úplatků za účelem ovlivnění úsudku nebo uvážení úřední osoby a přijímání tohoto úplatku zahrnuto do definice korupce bez ohledu na právní předpisy platné v zemi dané úřední osoby nebo pro dotčenou mezinárodní organizaci.*“²⁰ Na výše položenou otázku nám odpovídá článek 4, a sice se odpověď na ni skrývá už v samotném názvu tohoto článku – Jiné trestné činy

¹⁸ Zákon č. 171/2023 Sb. o ochraně oznamovatelů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU), ve znění pozdějších předpisů.

²⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2017/1731, o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie, ve znění pozdějších předpisů.

poškozující finanční zájmy Unie. Bod 2 tohoto článku nám poskytuje odpověď úplnou, kdy stanovuje následující: „Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby pasivní i aktivní korupce, pokud byla úmyslná, byla považována za trestný čin.“²⁰ Směrnice rovněž stanovuje pojmy aktivní a pasivní korupce, které dále definuje v písmenu A) a B) bodu 2. Za pasivní korupci směrnice považuje pro své účely „...jednání úřední osoby, která přímo na za pomoci prostředníka pro sebe nebo třetí stranu požaduje nebo získá prospěch jakéhokoliv druhu nebo přijme příslib tohoto prospěchu za to, že bude jednat nebo se zdrží jednání v souladu se svými povinnostmi nebo při výkonu svých úkolů způsobem, který pravděpodobně poškodí finanční zájmy unie.“²⁰

Za korupci aktivní ve smyslu směrnice je pak podle článku 4, bodu 2, písmeno B) považováno následující: „Aktivní korupcí se rozumí takové jednání každé osoby, která slíbí, nabídne nebo poskytne přímo nebo za pomoci prostředníka úřední osobě prospěch jakéhokoliv druhu určený pro tuto úřední osobu nebo pro třetí stranu za to, že tato úřední osoba bude jednat nebo se zdrží jednání v souladu se svými povinnostmi nebo při výkonu svých úkolů způsobem, který poškodí nebo pravděpodobně poškodí finanční zájmy Unie.“²⁰

Výše uvedené definice by se rovněž mohly uvést v předchozích bodech této práce, rozhodl jsem se ovšem pro jejich zařazení až do tohoto bodu pro skutečnost, že většina definic pocházela z jiných zdrojů, než jsou právní předpisy. Z tohoto důvodu jsem tyto definice v předpisu evropského práva zařadil až do bodu, ve kterém řeším pojem korupce v jiných právních předpisech, než je trestní zákoník.

Český právní řád výše zmiňovanou směrnicí číslo 2017/1371 transponuje v celkem 21 případech. Jako příklady zákona, ve kterých je tato směrnice provedena, můžeme uvést třeba zákon číslo 161/1961 Sb. trestní řád, zákon číslo 40/2009 Sb. trestní zákoník, zákon číslo 418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim a zákon číslo 104/2013 Sb. o mezinárodní justiční spolupráci.²¹

Závěrem tedy ještě jednou shrnu odpověď na otázku, kterou jsem si stanovil výše. Pod pojem „jiná protiprávní jednání ohrožující finanční zájmy EU“ ve smyslu směrnice

²¹ EUR LEX. *Transpozice směrnice č. 2017/1371*. Online. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/NIM/?uri=CELEX:32017L1371>. [cit. 2024-05-30].

EU 2017/1371 je možné podřadit pojmy korupce a korupční jednání.²⁰ Lze tak usuzovat z dikce bodu 8 preambule a z článku 4, bodu 2, písmen A) a B) výše jmenované směrnice nazvané o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie.²⁰

1.2. Definice pojmu úplatek

Po snaze o co nejpřesnější definici korupce v předchozím bodě se nyní pokusím definovat ještě jeden pro moji práci velmi důležitý pojem. Korupce v České republice, ale i v ostatních zemích Evropy a světa probíhá většinou prostřednictvím úplatků. V Českém právním řádu je pojem „úplatek“ explicitně definován v zákoně č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, konkrétně ve společných ustanoveních hlavy X, dílu 3, který je nazván „Úplatkářství“. Jedná se o § 334, odstavec 1, který zní: „*Úplatkem se rozumí neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, které se dostává nebo má dostat uplácené osobě nebo s jejím souhlasem jiné osobě, a na kterou není nárok.*“²¹

V usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. října 2015, spisová značka číslo 5 Tdo 66/2015 bylo jasně stanoveno, že pod pojmem úplatek spadá i kromě zmíněné definice tzv. výhoda jiného druhu. Usnesení jako příklad uvádí například protislužbu.²²

Další z usnesení Nejvyššího soudu, které zde uvedu jako relevantní k řešenému tématu, bude usnesení NS ze dne 21. března 2019, spisová značka 6 Tdo 244/2019. Toto usnesení stanovuje, že za příklad úplatku se považují i věcné dary či služby.²³

V usnesení Nejvyššího soudu ze 22. února 2011, spisová značka 8 Tdo 81/2011 je pak stanoveno, že jako úplatek může být například použit i sponzorský dar.²⁴

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2014, spisová značka 7 Tdo 659/2014 stanovuje, že úplatkem je zápůjčka částky v řádech tisíců a více korun českých s výrazně dlouhou dobou splatnosti.²⁵

²² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. října 2015, sp. zn. č. 5 Tdo 66/2015.

²³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. března 2019, sp. zn. 6 Tdo 244/2019.

²⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2011, sp. z. 8 Tdo 81/2011.

²⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2014, sp. z. 7 Tdo 659/2014.

2. Korupce ve sportu

2.1. Vztah trestního práva a sportu

Než se začnu zabývat korupcí ve fotbalu jako takovém, musím nejprve ozřejmit vztah dvou „veličin“, se kterými budu pracovat. Oblasti sportu a práva jsou na první pohled zcela samostatně existující entity. Avšak při bližším zkoumání můžeme zjistit, že mezi těmito oblastmi existuje určité propojení. Sportovní oblast totiž podléhá právu, respektive právnímu řádu a musí být v souladu s obecně závaznými právními předpisy.²⁶ Samotné právo neobsahuje pouze normy regulující sport jako celek; jedná se o systém mnohem širší. Právo reguluje veškeré společenské činnosti, přičemž sport můžeme do škatulky společenských činností s určitostí zařadit. Autoři Coufalová, Pinkava a Pochylá ve své publikaci nazvané *Trestněprávní odpovědnost ve sportu* uvádějí: *„Sportovní činnost a psaná pravidla, která jsou v rámci ní přijímána, musí být přijímána v souladu, kdežto právní řád je na systému regulace nezávislý. Pokud tedy nastane situace, kdy dojde ke změně obecně závazných předpisů, přičemž tato změna má za následek rozpor mezi těmito předpisy a předpisy regulujícími určité odvětví sportovní činnosti, pak by měla být tato sportovní pravidla upravena tak, aby byla plně v souladu s obecně závaznými právními předpisy.“*²⁶

Ke dvěma regulativním systémům, které jsem uvedl v tomto bodě, je možno přiřadit ještě třetí systém. Ten obsahuje tzv. nepsaná pravidla chování – jako příklad můžeme uvést zvyklosti určitého sportovní odvětví, pravidla fair-play, sportovní etiku či morální zásady. Tato nepsaná pravidla chování ovšem nejsou pro daná sportovní odvětví závazná a velmi často tudíž dochází k problému s jejich vynucením. I přes výše uvedený popis je však jejich role ve sportu nesporná.²⁶

2.1.1. Trestněprávní odpovědnost ve sportu a její posuzování

Ke správnému pochopení jevu korupce ve fotbale je třeba představit pro moji práci důležitý pojem trestněprávní odpovědnosti ve sportu. Rovněž se musím zabývat otázkou jejího posuzování. Někteří autoři, např. Bronislava Coufalová a kol. ve své publikaci nazvané *„Trestněprávní odpovědnost ve sportu“* či Michal Králík ve své publikaci *„Právo ve sportu“*

²⁶ COUFALOVÁ, Bronislava; PINKAVA, Jan a POCHYLÁ, Veronika. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Teoretik. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-87576-88-5.

operují se třemi hlavními způsoby posuzování trestněprávní odpovědnosti ve sportu. Jedná se o teorii absolutní sportovní imunity, teorii rigidního uplatňování právního řádu a modifikovanou teorii trestní odpovědnosti.^{26 27} Tyto tři teorie v následujících řádcích ve stručnosti představím.

První teorií je tzv. teorie absolutní sportovní imunity.²⁶ Ta je postavena na té myšlence, že sport jakožto odvětví je natolik autonomní oblastí, že zde nepřipadá v úvahu jakýkoliv regulativní zásah do tohoto systému. Podle této teorie je sport oblastí společenské činnosti, která si vytváří vlastní pravidla chování a zároveň disponuje dostatečnou schopností jejich porušení sankcionovat. Trestní právo a oblast sportu podle této teorie existují jako dvě samostatné na sobě nezávislé entity, které disponují vlastními normami chování; zároveň tyto entity disponují určitými orgány, které jsou zřízeny za účelem vynucení a kontroly dodržování vlastních pravidel, a které mají pravomoc k vynucení dodržování takovýchto pravidel.²⁶ Jednání, které je učiněno při sportovní činnosti, tak podle této teorie nepodléhá právnímu řádu, protože sportovní prostředí disponuje svými vlastními mechanismy, prostřednictvím nichž je prováděna regulace právních vztahů uvnitř sportovního prostředí. Východiskem teorie absolutní sportovní imunity je pak následující skutečnost: Ve sportu, jakožto velmi specifické oblasti, je vyžadována vlastní regulace chování. Tato regulace chování pak z principu nemůže být podřízena orgánům státu a právnímu řádu jako celku.²⁶

Tato teorie rovněž řeší otázku postihu podle obecných právních předpisů. Ten by byl v daném případě neefektivní, a to z důvodu neschopnosti reakce práva a právního systému na velké množství specifických situací, k nimž dochází pouze a jenom při vykonávání určitých sportovních aktivit. Z této teorie rovněž vyplývá existence schopnosti sportovní oblasti postihovat i porušování a poškozování určitých hodnot, zájmů a též právních vztahů. Jestliže nastane určité jednání, jímž dochází k porušení důležitých společenských a jiných zájmů, pak je dle této teorie nasnadě, aby se sportovní orgány, jež mají danou výlučnou pravomoc, zabývaly takovýmto porušením a eventuálně stanovily takové sankce, které mají základ v příslušných sportovních předpisech. Dle této teorie dochází k vylučování a omezování činnosti a funkce orgánů činných v trestním řízení vůči oblasti sportu, kdy roli těchto OČTŘ přebírají autoritativní sportovní orgány.²⁷

²⁷ KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu. Populárně odborné příručky*. Praha: C.H. Beck, 2001. ISBN 80 7179-532-1.

Druhou teorií, kterou zde představím, je tzv. teorie rigidního (striktního) uplatňování právního řádu.²⁶ Jedná se o pravý opak předchozí teorie absolutní sportovní imunity, a to z toho důvodu, že podle této teorie dochází k uplatňování právní a zároveň trestněprávní odpovědnosti v oblasti sportu stejným či minimálně podobným způsobem, jako je tomu u dalších společenských činností. Na rozdíl od předchozí teorie tak zde není brán ohled na to, že na sport by mohlo být nahlíženo jako na tzv. autonomní celek, který disponuje vlastním systémem regulace, nýbrž je zde brán ohled na plnou odpovědnost sportu jako celku vůči právnímu řádu.²⁷ Z této teorie tedy vyplývá následující skutečnost: Kterékoliv jednání proti právu, ke kterému dojde při sportovní činnosti, bude posuzováno a případně postihováno podle obecně závazných právních předpisů úplně stejným způsobem a ve stejné míře jako ostatní jednání proti právu ve společnosti.²⁶

Uvažujme například o následující situaci, které je ve sportovním prostředí bohužel častá, leč nevyhnutelná – dojde ke zranění hráče, např. při fotbalovém utkání. V tomto případě podle výše představené teorie nebude zohledněno tzv. hledisko určitého rizika, které s sebou daná sportovní činnost přináší, naopak se bude vycházet při právním posuzování takového zranění čistě z dikce platného zákona. Můžeme tak učinit závěr, že na základě uplatňování trestní odpovědnosti podle této teorie neexistuje žádná míra tolerance pro takové škodlivé jednání, ke kterému dochází ve sportovním prostředí. Co se týče odpovědnosti za zranění a úrazy při sportovní činnosti, dochází při jejím posuzování k uplatňování tzv. čistě formalistického postupu.²⁸

Poslední teorií trestněprávní odpovědnosti ve sportu a jejího posuzování je tzv. modifikovaná teorie trestní odpovědnosti.²⁶ Tuto teorie můžeme považovat za kombinaci obou na předešlých řádcích zmíněných teorií. V daném případě však nemůžeme podle odborné literatury tuto teorii jednoznačně charakterizovat a vymezit: Problémem je zde totiž na rozdíl od předchozích dvou teorií neexistence jednoznačné koncepce. Tato teorie totiž pracuje se způsobem posuzování trestní odpovědnosti, jenž obsahuje velké množství modifikací, přičemž se tyto modifikace v jednotlivých státech různí, dále pak podle právních teorií těchto států, určitého společenského vývoje, koncepcí jednotlivých států či jejich judikatury, společenského a politického vývoje a mnoha dalších faktorů, které ovlivňují náhled na danou problematiku a jimiž je ovlivněno posuzování trestní odpovědnosti.^{26 27}

²⁸ KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1.

Po představení všech tří teorií posuzování trestněprávní odpovědnosti ve sportu však musím konstatovat, že v případě korupce v této oblasti tyto teorie ztrácejí na významu; neexistuje totiž pádný argument pro to, proč by korupce neměla podléhat trestní jurisdikci, respektive OČTŘ. Korupce je totiž negativním jevem vyskytujícím se v řadě oblastí společenského života mj. tedy i ve sportu a kvůli jejímu postihování je potřeba právě ve sportu postupovat co nejpřísněji, jak to jen jde, zejména podle norem trestního práva.²⁶

Výše zmíněné teorie se tedy nedají na případ korupce ve sportu, potažmo fotbalu vztáhnout; jejich primární aplikace je zejména na trestněprávní odpovědnost za zranění při sportovní činnosti. Nicméně jsem se pro jejich zařazení do své diplomové práce rozhodl, protože jejich představení tvoří určitý základ, na kterém mám v úmyslu demonstrovat vztah trestního práva a sportu, jenž je utvářen např. těmito teoriemi.

2.2. Korupce ve sportu – charakteristika

Obecně lze umístit pojem korupce ve sportu pod tzv. protiprávní jednání mající charakter hospodářské trestné činnosti.^{26 27} Do stejné skupiny můžeme zařadit kromě korupce například fenomén nelegálních sázek a další nepojmenovaná jednání, která mají charakter majetkové nebo hospodářské trestné činnosti.²⁶ Oblast korupce však můžeme považovat za nejzávažnější z těchto jednání. V případě korupce ve sportu a odpovědnosti za ni však nelze aplikovat disciplinární normy příslušného sportovního odvětví, nýbrž musíme aplikovat normy práva trestního. Důvodem pro toto omezení je nedostatečnost takovýchto norem, která plyne z následujícího faktu: Korupci v jakékoliv formě musíme jako celospolečenský jev (nejenom jev sportovního prostředí) postihovat ve všech jejích formách. Nečiníme tak pouze z represivního hlediska, nýbrž také z důvodu prevence před pácháním stejné či obdobné trestné činnosti. Nelze tak např. odkazovat na tvrzení o dostatečné samostatnosti sportovního odvětví, kdy by projevem této samostatnosti bylo například vlastní sankcionování korupčního jednání; vždy v těchto případech musíme nahlížet na korupci ve sportu jako na fenomén podřízený obecnému fenoménu korupce a nesmíme tento pojem oddělovat od korupce v jiných společenských činnostech. Naopak můžeme konstatovat skutečnost nutnosti spolupráce disciplinárních orgánů z oblasti sportovní činnosti s OČTŘ. Je tomu tak proto, že korupce ve sportu je velmi specifickým druhem trestné činnosti. Takovýto druh korupce můžeme označit jako trestnou činnost, která je páchaná ve specifickém prostředí.²⁶

Spolupráce mezi OČTŘ a disciplinárními orgány určitého sportovního odvětví má za cíl efektivní, rychlý a důkladný proces prošetření určitého případu a všech jeho okolností a zároveň efektivní potrestání a postihnutí pachatelů takového protiprávního jednání. Jak již bylo výše v mé práci nastíněno, protiprávní jednání ve sportu patří do skupiny trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných a do skupiny majetkových trestných činů.^{26 27}

Pro téma korupce ve sportu je velmi důležité vymezit pojem „ovlivňování sportovní činnosti“ (anglicky match-fixing, sport manipulation či sport-fixing). „*Jedná se o nezákonné (nebo alespoň neetické) ovlivňování či pokus o ovlivňování průběhu hry (nebo výsledku hry) za účelem získání určitého finančního či jiného prospěchu, ke kterému dochází prostřednictvím osob zúčastněných na sportu.*“²⁹ Otázky korupce, nelegálních sázek či úplatkářství v sobě obsahují velké množství dalších typizovaných jednání a tato jednání můžeme za určitých specifických okolností postihovat podle dle trestněprávních předpisů. Kolektiv autorů publikace Trestněprávní odpovědnost ve sportu rozděluje takováto typizovaná jednání do dvou skupin:

Za první skupinu škodlivých jednání je možné považovat fenomén uplácení fyzických osob, přičemž tyto fyzické osoby vykonávají sportovní činnost nebo na ní určitým způsobem participují.²⁹ Jedná se například o pro moji práci nejdůležitější jev uplácení rozhodčích, uplácení jednotlivých sportovců (ať už v individuálních sportech či ve sportech kolektivních), uplácení oddílů, uplácení sportovní klubů, respektive představitelů takovýchto klubů.²⁶ V poslední době jsou takovéto případy velmi běžné. Nejedná se proto o určitý imaginární konstrukt, nýbrž o problém aktuální, který rezonuje sportovním prostředím. Za v poslední době nejčastější přestupek, který lze zařadit do této první skupiny, je ve všeobecné shodě považováno protiprávní ovlivňování výkonu sportovní činnosti formou uplácení rozhodčích utkání. Příklady takového jednání v prostředí fotbalu budou v mé práci uvedeny později.

Druhou skupinu škodlivých jednání ve sportu tvoří nedovolené sázky.²⁹ Jedná se o stav, kdy dojde k úmyslnému a záměrnému ovlivnění utkání ze strany sportovce, rozhodčího či činovníka, a to z toho důvodu, aby takováto osoba získala pro sebe či jinou osobu majetkový prospěch. Je důležité poznamenat, že takováto osoba nesmí (ať už z důvodu svého postavení, míry zainteresování v daném utkání či z jiných relevantních důvodů) takovou sázku provést. Jako příklady jednání v této skupině můžeme z minulosti uvést například příklad baseballisty

²⁹ KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5.

Petera Rose, který byl v roce 1989 potrestán doživotním zákazem startů v MLB za sázení na výsledky zápasů vlastního týmu Cincinnati Reds.³⁰ Dalším příkladem je kauza Ryana Tandyho, hráče australského fotbalu, který byl v roce 2010 potrestán za vědomé ovlivňování průběhu zápasů z důvodu sázek.³¹ Tenista Nikolay Daviděnko byl v roce 2007 vyšetřován ze strany ATP z důvodu svého odstoupení ze zápasu s Martínem Arguellem. Daviděnko, 4. tenista tehdejšího žebříčku ATP po vyhraném prvním setu za dosud nevyjasněných okolností odstoupil z utkání (údajně kvůli zranění). Později vyšlo najevo, že na vítězství jasného outsidera Arguella bylo vsazeno celkem 7 milionů liber. Daviděnko byl po vyšetřování pro nedostatek důkazů zproštěn obvinění,³² ale tato kauza měla za následek důkladnější zkoumání tenisových zápasů, kvůli čemuž byli v pozdějších letech doživotně suspendováni tenisté David Savič a Sergej Krotiouk.²⁶

Asi nejvýznamnější kauza ze zahraničí ohledně nedovolených sázek ve sportu je aféra kolem rozhodčího NBA Tima Donaghyho, ten prostřednictvím prostředníka sázel na svoje zápasy, přičemž z jeho strany nedocházelo k přímému ovlivňování utkání – Donaghyho tipy vycházely čistě z dlouholeté zkušenosti a ze znalosti týmů, prostředí a ostatních rozhodčích. Donaghy byl po provalení skandálu v roce 2007 odsouzen k 15 měsícům vězení a při soudním líčení tvrdil, že takováto jednání jsou mezi rozhodčími v NBA běžná, ovšem nikdy se nic takového nedokázalo prokázat. V posledních letech byl případu Donaghy věnován jeden díl série Neslýchané na streamovací platformě Netflix.³³

Z nedávné minulosti ještě můžeme zmínit příklady dvou hráčů fotbalu, konkrétně Ivana Tonyeho³⁴ a Sandra Tonaliho³⁵, kteří byli oba potrestáni zákazem výkonu činnosti za nedovolené sázení na vlastní utkání.

³⁰ USA TODAY. *This Date in Baseball – Pete Rose is suspended from baseball for life for gambling*. Online. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/sports/mlb/2023/08/23/this-date-in-baseball-pete-rose-is-suspended-from-baseball-for-life-for-gambling/70657849007/>. [cit. 2024-05-30].

³¹ ABC NEWS. *Ryan Tandy: Disgraced NRL footballer's gambling led to his career, life unravelling*. Online. 2014. Dostupné z: <https://www.abc.net.au/news/2014-05-08/gambling-led-to-nrl-footballer-ryan-tandys-life-unravelling/5440368>. [cit. 2024-05-30].

³² IDNES CZ. *Bývalý tenista o sázkařské kauze: Situace se zhoršila. Hráčům vyhrožují*. Online. 2016. Dostupné z: https://www.idnes.cz/sport/tenis/tenis-sazkarsky-skandal.A160119_223909_tenis_tny. [cit. 2024-05-30].

³³ ESPN NEWS. *From the archives: How former ref Tim Donaghy conspired to fix NBA games*. Online. Dostupné z: https://www.espn.com/nba/story/_/id/25980368/how-former-ref-tim-donaghy-conspired-fix-nba-games. [cit. 2024-05-30].

³⁴ THE SPORTING NEWS. *Ivan Toney betting ban: Details of FA rules breaches that led to eight-month suspension for Brentford striker*. Online. Dostupné z: <https://www.sportingnews.com/us/soccer/news/ivan-toney-betting-details-fa-rules-possible-ban/kymvqjpn4sw5cibmc3xuxos>. [cit. 2024-05-30].

³⁵ BBC. *Tonali given suspended FA ban for betting breaches*. Online. Dostupné z: <https://www.bbc.com/sport/football/articles/cy63y218gqzo>. [cit. 2024-05-30].

Co se týče nedovolených sázek v České republice, vyskytl se případ zatčení tří hráčů klubu Bohemians Praha z důvodu nedovolených sázek na vlastní utkání v roce 2013. Dosud není jasné, o jaké hráče se tehdy jednalo a ani jaký trest případně obdrželi.³⁶

Závěrem této kapitoly je potřeba zmínit, že velmi často je s takovými kauzami ve sportovním prostředí (ať už uplácením fyzických osob nebo nedovolenými sázkami) spojována otázka organizovaného zločinu. V případech, kdy se prokáže, že protiprávní jednání ve sportu nebylo jednáním jednotlivce, které proběhlo zcela v jeho vlastní režii, nýbrž jednáním organizované zločinecké skupiny, pak není pro závažnost takové situace na místě disciplinární odpovědnost, ale odpovědnost trestněprávní. V případě, že dojde k odhalení určité organizované zločinecké skupiny v souvislosti s nedovolenými sázkami či uplácením fyzických osob, může vyšetřování takové skupiny vést i k odhalení jiné, trestněprávně závažnější, činnosti takové organizované zločinecké skupiny.²⁶

2.3. Trestní postih korupce ve sportu v právních předpisech

2.3.1. Trestní postih korupce ve sportu v českém právním řádu

Jak jsem již ve své práci výše zmínil, v českém právním řádu neexistuje takový právní předpis, který by postihoval fenomén korupce ve sportu. Ani nejvýznamnější český trestněprávní předpis, trestní zákoník neobsahuje žádnou skutkovou podstatu, která by se týkala korupce ve sportu. Žádný jiný právní předpis upravující výlučně korupci ve sportu rovněž v českém právním řádu neexistuje. Stejně tak v českém právním řádu nenajdeme tak jako v některých jiných právních řádech sportovní zákon postihující korupci.

Vzhledem k neexistenci konkrétních zákonů či ustanovení týkajících se korupce ve sportu se musíme věnovat úpravě pro danou problematiku obecně. S tím je spojena otázka větší efektivity speciálních úprav dané problematiky oproti úpravám obecným (korupce jako celku). Odborná literatura popisuje tuto problematiku následovně: *Absence speciálního zákona k postihu protiprávních jednání ve sportu však není překážkou k jejich potrestání podle českého právního řádu. Ostatně nikde není stanoveno, že existence speciálních právních předpisů v právních*

³⁶ IDNES.CZ. *Sázkařský skandál v českém fotbale: úder přišel z Asie a ze Slovenska*. Online. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/domaci-souteze/sazkarska-kauza-ve-fotbale-zadrzeni.A130912_093444_fot_dsouteze_pes. [cit. 2024-06-04].

řádech zakládajících trestní odpovědnost ve sportu má za následek efektivnější postih tohoto specifického druhu kriminality. Obecná úprava v trestních zákonících, pokud je správně interpretována a aplikována, může mít za následek efektivní postih korupce ve sportu.“²⁶

Právním předpisem v českém právním řádu, který hraje hlavní roli v postihování korupce ve sportu, je již v této práci několikrát zmiňovaný zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Skutkovým podstatám trestných činů, které se dají použít v případě korupce ve sportu, se blíže věnuji v první kapitole své práce. Je tomu tak proto, že korupce v jakémkoliv jiném odvětví lidské činnosti je postihována podle stejných ustanovení jako korupce ve sportu. Z těchto důvodů se k těmto trestným činům a jejich skutkovým podstatám vyjádřím v tomto bodě pouze velmi obecně. Korupci ve sportu lze podřadit trestným činům nacházejícím se v hlavě desáté, dílu třetím, který je nazván jako úplatkářství. V tomto dílu jsou popisovány trestné činy přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332) a nepřímé úplatkářství (§ 333); dále tento díl obsahuje společná ustanovení (§ 334), přičemž tato ustanovení vymezují pojmy úplatek, úřední osoba ve smyslu § 331 – § 333 a pojem obstarávání věcí obecného zájmu.¹ K prvnímu a třetímu pojmu se ve své práci ještě podrobně vrátím.

Jako další právní předpis relevantní pro téma korupce ve sportu zmíním zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, který zakládá vznik trestní odpovědnosti právnických osob za výše jmenované trestné činy.³⁷

Zákon č. 141/1961 Sb. trestní řád je pak dalším relevantním právním předpisem pro oblast korupce ve sportu, zejména pak jeho znění po novele provedené zákonem č. 135/2008 Sb.³⁸ Tato novela zapracovala použití tzv. agenta jakožto operativně pátracího prostředku pro trestní řízení vedené pro spáchání trestných podplacení, nepřímého úplatkářství a přijetí úplatku. Tím byl vytvořen institut tzv. protikorupčního agenta. Jedná se o reakci na zhoršující se situaci v oblasti korupčních jednání v České republice a zvyšující se počet hospodářských trestných činů. Vytvoření tohoto institutu bylo rovněž naplánováno ve Strategii vlády v boji proti korupci v období 2006 - 2011.³⁹

³⁷ Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.

³⁸ Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění po novele provedené zákonem č. 135/2008 Sb.

³⁹ Strategie Vlády ČR v boji s korupcí na období let 2006 až 2011. In:2006.

2.3.2. Trestní postih korupce ve sportu v zahraničních právních předpisech

Pro účely zpracování tohoto bodu své práce jsem zahraniční státy rozdělil na tři skupiny – tou první je skupina států, které mají unikátní sportovně-trestní předpisy, druhou je skupina států, které mají sportovní trestné činy v trestněprávních předpisech, třetí skupinu pak představuje skupina států s vlastními sportovními zákony.²⁶

Do první skupiny můžeme zařadit například Itálii, Portugalsko, Velkou Británii či Maltu.²⁶ V Itálii, tedy ve státě, kde hraji v oblasti ovlivňování sportovních utkání významnou roli mafiánské gangy, došlo v 80. letech minulého století k velkému sázkařskému skandálu, který je známý jako Totonero bis. Jako reakce na tento případ byl přijat zákon č. 401/1989, jehož hlavním předmětem je postihování korupce a nelegálního sázení.⁴⁰ Itálie, jedna ze zemí s největším výskytem korupce ve sportu, musela postupem času v této oblasti postihy ještě více zpřísnit, a proto byl v roce 2012 schválen antikorupční zákon č. 190/2012⁴¹, který ještě více upřesnil pravidla pro postih korupce jako celku se speciálním oddílem týkajícím se sportu.²⁶

V Portugalsku došlo v roce 1991 k přijetí zákona č. 390⁴², jehož právní úprava korupce ve sportu se postupem času ukázala jako nedostačující.²⁶ To se ukázalo zejména při zvyšujícím se počtu ovlivněných sportovních utkání po roce 2000. Roku 2007 byl přijat nový zákon č. 50/2007 nazvaný jako antikorupční zákon; pro moji práci relevantní úprava se konkrétně nachází v § 9 - § 11 tohoto zákona.⁴³ Postihována jsou zde jak jednání, která mají podstatu ve slibování, předávání nebo poskytování materiálního či nemateriálního prospěchu vybraným osobám (přičemž takovéto jednání má za následek ovlivňování sportovních zápasů), tak i jednání, jehož základní podstatou je přijímání či požadování prospěchu, který je materiální či nemateriální a jehož účelem je podle tohoto zákona následné ovlivnění či manipulace s výsledkem sportovního utkání.²⁶ V § 11 výše jmenovaného zákona jsou pak zakotveny trestní sankce za založení či pouhou podporu skupin či organizací, jejichž cílem je páchaní trestných činů v oblasti sportu.⁴³

⁴⁰ Zákon Italské republiky č. 401/1989, ve znění pozdějších předpisů.

⁴¹ Zákon Italské republiky č. 190/2012, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² Zákon Portugalské republiky č. 390 z roku 1991, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³ Zákon Portugalské republiky č. 50/2007, antikorupční zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Ve Velké Británii je korupci jako celku věnováno poměrně velké množství zákonné úpravy. Zákon Bribery Act z roku 2010 se zabývá problematikou úplatkářství⁴⁴, zákon Gambling Act z roku 2005⁴⁵ se týká nelegálních sázek a nelegálního sázení a zákon Fraud Act z roku 2006⁴⁶ se vztahuje k podvodům. Všechny tyto tři zákony jsou použitelné i v oblasti sportu jako celku. Takové jednání, kdy dochází k podvodu při sázení nebo k navádění druhého, aby při sázení podváděl, je pak podle příslušné britské právní úpravy trestáno peněžitou pokutou či dokonce odnětím svobody až na dva roky.²⁷

Na Maltě byl v roce 1976 schválen zákon o prevenci před korupcí, který má číslo 19/1976. Bod 3 tohoto zákona obsahuje výčet korupčních jednání, ať už se jedná o korupci aktivní či pasivní. Je zde také obsaženo rozlišení osoby korumpované. Zákon dále obsahuje i sankční ustanovení či ustanovení o možnostech oznamování takového jednání.⁴⁷

Druhou skupinu tvoří státy se sportovními trestnými činy obsaženými v trestněprávních předpisech. Jedná se například o Polsko, Řecko či Kypr.²⁶ V Polsku byla problematika korupce ve sportu upravena poprvé v roce 2003, kdy byl vydán antikorupční dodatek trestního zákona.⁴⁸ Nadále se však jako v některých výše zmiňovaných zemích docházelo k rozšiřování korupčního jednání, z čehož vyplynula nedostatečnost právní úpravy. V roce 2010 byl z těchto důvodů přijat sportovní zákon, který přímo směřuje k postihování korupce ve sportovním prostředí. Pro moji práci jsou důležité paragrafy 46, 47 a 48 tohoto zákona. V § 46 dochází ke kriminalizaci jednání aktivní a pasivní korupce. Znění tohoto paragrafu se vztahuje na soutěže řízené sportovní asociací se sídlem na území Polska či asociací, která funguje na základě dohody se sportovní asociací se sídlem na území Polska a upravuje korupci v takovýchto soutěžích. § 47 považuje za trestné to jednání, při kterém osoba získá informace o jednání podle § 46 stejného zákona a tuto informaci zneužije prostřednictvím sázení ve sportovních soutěžích, kterých se tato informace týkala. Stejně tak bude podle tohoto ustanovení potrestán ten, kdo tyto informace prozradí osobě jiné za účelem nelegálních sázek. Hlavním smyslem tohoto paragrafu je postih sázek v návaznosti na informace o sportovních událostech, které budou určitým způsobem zmanipulovány. § 48 pak upravuje jednání, jejichž podstatou je ovlivňování určitých subjektů (např. sportovní asociace); dalším jednáním upraveným v tomto paragrafu je pak takové jednání,

⁴⁴ Zákon Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku Bribery Act 2010, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁵ Zákon Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku Gambling Act 2005, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁶ Zákon Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku Fraud Act 2006, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁷ Zákon Maltéské republiky č. 19/1976, o prevenci před korupcí, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸ Zákon Polské republiky Dz. U 2003 nr. 217 poz. 430, dodatek kodeksa karneho, ve znění pozdějších předpisů.

kdy se daná osoba snaží lživě přesvědčit jiné osoby o svém vlivu na určité subjekty, kdy takováto lživá informace vyvolává v oněch osobách pocit, že mohou přes první osobu ovlivňovat výsledky sportovních utkání a získat tak určitý prospěch.^{26 49}

Řecko je co se týče korupce ve sportovním prostředí jedním z nejvíce postižených států v Evropě. Hlavním zákonem v této oblasti zde je sportovní zákon č. 2725/1999⁵⁰, jehož hlavním polem působnosti je kromě profesionálního sportu i sport amatérský. V tomto zákoně se řeší jak korupce aktivní, tak i pasivní. Dále jsou tímto zákonem zřízeny speciální orgány pro boj a trestání korupčního jednání ve sportu. Další oblastí, kterou tento zákon upravuje, je oblast dopingů. Dokladem korupce ve sportu (kromě fotbalu) v Řecku může být velký korupční skandál z roku 2015, kdy bylo několik hráčů a funkcionářů týmů nejvyšší řecké házenkářské soutěže obviněno z manipulace s výsledky utkání a ze sázkových podvodů.⁵¹

Posledním státem, který má sportovní zákony a který zmíním ve své práci, je Kypr. Právní úprava korupce ve sportu na tomto ostrově je jedna z nejstarších světě. Již v roce 1969 byla zákonem č. 41/1969 založena Kyperská sportovní organizace, jejíž součástí je Nejvyšší sportovní soudní výbor. Tento výbor má nejen soudní pravomoc nad záležitostmi ovlivňování sportovců, rozhodčích a ostatních korupčních jevů, nýbrž i nad oblastí dopingů. Rozhodnutí tohoto výboru však přímo podléhají přezkumu ze strany Nejvyššího soudu. Jako v předchozích státech a zákonech i tento akt upravuje jak korupci aktivní, tak korupci pasivní. Zajímavostí kyperské právní úpravy je pak existence trestní odpovědnosti pouze za přímý a bezprostřední vliv na výsledek sportovní činnosti, což představuje poskytnutí, slíbení nebo nabídnutí úplatku sportovci či osobě s ní příbuzné či pouze známému této osoby, jehož účelem je dosahování lepších výsledků ve prospěch této osoby nebo na úkor jeho protihráčů.⁵² Takováto právní úprava je shodná např. se Španělskem (viz níže).²⁶

Třetí a poslední skupinou států jsou státy se sportovními trestnými činy v trestněprávních předpisech – jedná se o Bulharsko a Španělsko.²⁶ Ve Španělsku došlo v roce 2010 k novelizaci

⁴⁹ Zákon Polské republiky DZ. U. 2010 nr 127 poz. 857, ustawa o sporcie, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰ Zákon Řecké republiky č. 2725/1999, αθλητικό δίκαιο (sportovní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵¹ ESPN. *Greece adopts sports law to fight violence, corruption*. Online. 2015. Dostupné z: https://www.espn.com/soccer/story/_/id/37415880/greece-adopts-sports-law-fight-violence-corruption. [cit. 2024-05-30].

⁵² Zákon Kyperské republiky č. 41/1969, o zřízení Kyperské sportovní organizace, ve znění pozdějších předpisů.

trestního zákona č. 10/1995, známého též jako Código Penal.⁵³ Novelou byl nově do tohoto zákona zapracován článek č. 286, který upravuje korupční jednání v soukromém sektoru. Toto ustanovení se zabývá jak pasivní formou korupce, tak i její aktivní formou. Ve čtvrtém tohoto článku pak můžeme nalézt úpravu oblasti sportu. Jednání, které je podle tohoto ustanovení považováno za korupční (ať už pasivní či aktivní), má směřovat k podvodnému či úmyslnému ovlivňování nebo pozměnění výsledku profesionální hry, soutěže či zápasu.⁵³ Je důležité poznamenat, že se zde výslovně jedná o sport profesionální, takže ustanovení tohoto článku nelze ve Španělsku použít na soutěže amatérské. Další skutečností k poznamenání je fakt, že se daná úprava vztahuje pouze na ovlivnění výsledku hry, zápasu nebo soutěže.⁵⁴ Za takový příklad je v literatuře považováno např. udělení žluté či červené karty ve fotbale důležitému hráči týmu a v posledních letech po úpravě fotbalových pravidel i trenérovi nebo funkcionáři družstva.²⁷ Udělení jedné žluté karty nemá vliv na výsledek utkání, ale na základě pravidla o sčítání žlutých karet a následnému disciplinárnímu postihu za jejich určité množství pak postižený hráč nemůže kvůli trestu nastoupit do důležitého zápasu, na jehož výsledku má zájem osoba korumpující. Udělení červené karty je obdobným případem – dochází zde sice k výraznějšímu ovlivnění výsledku zápasu, než když je hráči udělena karta žlutá, protože dochází k vyloučení hráče z průběhu utkání, konsekvence v podobě trestu a nenastoupení hráče do dalšího utkání jsou však stejné. Velmi důležitou částí čl. 286 je pak existence odpovědnosti za v tomto ustanovení vyjmenované činy i pro právnické osoby. Způsob potrestání právnické osoby podle tohoto zákona je rovněž velmi zajímavý, a proto stojí za zmínku. Právnická osoba může být za jednání v rozporu s čl. 286 sankcionována finanční pokutou, a to dvakrát až čtyřikrát vyšší částkou, než kterou svým korupčním jednáním získala.^{26 53 54}

Co se týče trestů fyzické osoby ze korupčního jednání ve sportu, rovněž se aplikuje čl. 286 výše jmenovaného zákona. Podle tohoto ustanovení může pachatel protiprávního jednání v oblasti korupce ve sportu obdržet trest odnětí svobody v délce až dva roky či trest ve formě měsíčních peněžních splátek, který může trvat od šesti měsíců do dvou let. Pokud zde došlo k nedbalostnímu zavinění, peněžitý trest bude v rozmezí od jednoho roku do tří let.^{53 54}

⁵³ Zákon Španělského království č. 10/1995, Código Penal (trestní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁴ Novela zákona Španělského království Código Penal č. 187/2010, ve znění pozdějších předpisů.

V Bulharsku se problematika korupce ve sportu zakotvila v novele trestního zákona v roce 2011.⁵⁵ Touto novelou byla do trestního zákoníku Bulharska včleněna kapitola, jejímž obsahem je zakotvení trestných činů proti sportu – konkrétně se jedná o kapitolu 8 tohoto zákona. § 307 tohoto zákona obsahuje ustanovení, které popisuje trestání korupce aktivní či pasivní. Dalším relevantním paragrafem je pak § 327 stejného zákona, jehož předmětem je trestání a postih nepovolených sázek ve sportu.^{26 55 56}

Kromě tří výše zmíněných kategorií států, které ve svých právních předpisech mají zakotvenou speciální úpravu k postihu korupce, rozeznáváme další státy, které mají korupci ve sportu a její postihování zařazenou pod jiné skutkové podstaty trestných činů. Rovněž tyto státy můžeme rozdělit do tří skupin.²⁶

První skupinu tvoří státy, které postihují korupci ve sportu podle ustanovení o podvodu. Jedná se například o Rakousko, Irsko či Německo. Druhou skupinou jsou státy, které postihují korupci ve sportu podle ustanovení, která se týkají úplatkářství, respektive korupce. To je případ i České republiky. Dalšími státy, které uplatňují takovýto postih korupce ve sportu, jsou například Slovensko či Francie. Jako zástupce poslední skupiny zmíním Finsko. Ve finském právním řádu dochází k trestání korupce ve sportu podle právní úpravy trestání skutkových podstat jak podvodů, tak i úplatkářství.²⁶

⁵⁵ Novela trestního zákona Bulharské republiky z roku 2011, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁶ Zákon Bulharské republiky č. 26/2.04.1968, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

3. Korupce ve fotbale

3.1. Korupce ve fotbale – úvod

Ve své práci postupuji metodou od nejobecnějšího – korupce jako taková – přes obecnější – korupce ve sportu – až po konkrétní korupci ve fotbale, jejíž trestněprávní aspekty jsou tématem mé práce. V této kapitole se tedy již budu věnovat korupci ve fotbale jako takové. Nejprve se pokusím vymezit, jak pojmu korupce ve fotbale rozumět.

Za obecnou definici korupce ve sportu můžeme považovat neetické či nelegální jednání, kdy jednotlivci nebo skupiny zneužívají své postavení ve fotbalovém prostředí za účelem dosažení osobního prospěchu či získání neoprávněného vlivu.⁵⁷

Korupce ve fotbale může mít dle odborné literatury různé formy. Jedna z nich je manipulace s výsledky (match-fixing) - pod tímto pojmem si můžeme představit sázení na vlastní zápasy či uplácení hráčů nebo rozhodčích, které má za cíl ovlivnění výsledku utkání.^{57 58}

Další formou je podplácení (bribery); tento pojem se týká nabídky, příjmu či poskytnutí peněz, dárků nebo dalších výhod. Cílem takového jednání je ovlivňování rozhodnutí nebo chování v souvislosti s fotbalem jako takovým a tyto nabídky, příjmy či poskytnutí mohou být cílena na rozhodčí, hráče, trenéry nebo členy vedení týmů.^{57 58}

Třetí formu představuje manipulace s přestupy (transfer fraud). Takováto manipulace probíhá nelegálními či neetickými praktikami při přestupech mezi kluby a jejím produktem jsou falešné přestupové dokumenty, skryté dohody či ovlivňování výše přestupových poplatků.^{57 58}

Čtvrtou formou korupce ve fotbale je pak zneužívání postavení (abuse of position). Při této formě se jednotlivci v určité pozici nebo postavení snaží prostřednictvím určité autority o dosažení nelegálních nebo neetických výhod. Oblastmi, ve kterých může k takovému zneužívání postavení docházet, jsou například rozhodování o sponzorech, rozhodování o přestupech či organizování soutěží.^{57 58}

⁵⁷ MASTERS, Adam. *Corruption in sport: From the playing field to the field of policy*. Online. ResearchGate, 2015. [cit. 2024-05-30].

⁵⁸ ANDREFF, Wladimir. *Corruption in Sport*. Online. ResearchGate, 2016. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/329977201_Corruption_in_Sport. [cit. 2024-05-30].

Pátou a poslední formou korupce ve fotbale, kterou bych rád zmínil, je neprůhledné financování a praní peněz. Tyto činnosti můžeme řadit do korupce ve fotbalovém prostředí, pokud tyto činnosti jsou využívány k ilegálním činnostem a účelům.^{57 58}

Ze všech výše zmiňovaných pěti forem korupce ve fotbale budou ve vztahu k tématu mojí práce nejrelevantnější zejména první dvě – tedy manipulace s výsledky a podplácení.

Nyní se budu blíže věnovat subjektům korupce ve fotbale. Takovýchto subjektů můžeme podle autorů rozeznat šest:

Prvním subjektem jsou samotní hráči.⁵⁹ Ti mohou být zapleteni do celé řady korupčních praktik. Od manipulace s výsledky zápasů přes úplatky a uplácení nebo zejména do sázek na vlastní zápasy či sázení obecně. Kromě výše zmíněných případů hráčů Sandra Tonaliho³⁵ a Ivana Toneyho³⁴ můžeme ještě jako příklad hráčů fotbalu, kteří byli v poslední době potrestáni za sázení na vlastní zápasy, jmenovat například anglického hráče Joeyho Bartona, který byl v roce 2017 potrestán zákazem činnosti na dobu 18 měsíců poté, co během deseti let svého života nelegálně vsadil na více než 1200 zápasů.⁶⁰ Další příkladem je anglický hráč Daniel Sturridge; ten byl v roce 2019 potrestán zákazem činnosti na dobu čtyř měsíců a peněžitou pokutou.⁶¹ Jako posledního zde uvedu taktéž Angličana Androse Townsenda, který v roce 2013 obdržel rovněž trest zákazu činnosti na čtyři měsíce a pokutu.⁶²

Druhou skupinu subjektů korupce ve fotbale tvoří trenéři a realizační týmy.⁵⁹ Ke korupčnímu jednání těchto osob může dojít zejména manipulací s výsledky zápasů nebo tím, že trenéři záměrně zvolí takovou taktiku hry, aby jejich mužstvo zápas z důvodu např. sázek hrálo špatně a daný zápas prohrálo. Jako příklad trenéra, který byl obviněn z korupce v souvislosti

⁵⁹ LOUGHBOROUGH UNIVERSITY. *Corruption in sport is on the rise and Europe can do more when it comes to tackling it, report states*. Online. 2019. Dostupné z: <https://www.lboro.ac.uk/news-events/news/2019/march/corruption-in-sport-report/>. [cit. 2024-05-31].

⁶⁰ THE GUARDIAN. *Joey Barton banned for 18 months by FA and says it effectively ends his career*. Online. 2017. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/football/2017/apr/26/joey-barton-banned-football-18-months-betting-burnley>. [cit. 2024-05-31].

⁶¹ DAILY MAIL. *England striker Daniel Sturridge is banned from football worldwide until JUNE after the FA won their appeal against his betting ban for text tip to his brother about a loan move...* Online. 2020. Dostupné z: <https://www.dailymail.co.uk/sport/sportsnews/article-8066021/Daniel-Sturridge-banned-football-JUNE-fined-150-000.html>. [cit. 2024-05-31].

⁶² THE GUARDIAN. *Andros Townsend reveals he lost £46,000 gambling in bed on one night*. Online. 2019. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/football/2019/dec/05/andros-townsend-lost-46000-gambling-bed-night-addiction>. [cit. 2024-05-31].

s výkonem své činnosti, můžu uvést bývalého trenéra polské reprezentace Januzce Wojczyka, který si v roce 2008 vyslechl obvinění z celkem jedenácti protizákonných jednání, která měla souvislost s korupcí ve fotbale.⁶³ Ve stejném roce byl v Rumunsku zatčen v té době úřadující trenér reprezentace Viktor Piturca; ten byl obviněn z účasti na velkém protikorupčním skandále, který se v rumunském fotbalovém prostředí rozhořel v roce 2000.⁶⁴

Třetí skupinou subjektů korupce ve fotbale jsou rozhodčí.^{29 59} Ti jsou nejvíce náchylní ke korupčnímu jednání a ovlivňování ze strany ostatních subjektů, protože mohou přímo ovlivnit dění na hrací ploše. Avšak existují i případy, kdy samotný rozhodčí manipuluje dění na hrací ploše ze své vlastní vůle a pro svůj vlastní prospěch. Nejznámější příklady korupce ve fotbalu, do které byli zapojeni rozhodčí, zmíním ve své práci později.

Čtvrtou skupinu subjektů korupce ve fotbale představují funkcionáři týmů a vedoucí představitelé týmů.^{29 59} Jedná se o prezidenty klubů, členy jejich představenstva, různé manažery či další osoby, které pracují na nejvyšších postech ve fotbalových týmech. Za jednání těchto subjektů, které můžeme považovat za korupci ve sportu, se považuje například provádění neetických obchodů s hráči na přestupovém trhu či podplácení a manipulace s takovými obchody v této oblasti. Příklady korupčních jednání subjektů z této skupiny ve své práci uvedu později.

Pátou skupinou subjektů korupce ve fotbale jsou fotbalové organizace a federace.⁶⁵ Příkladem korupce takovýchto subjektů může být například korupce při přidělování velkých fotbalových akcí, jako je například mistrovství světa, kontinentální šampionáty, mistrovství světa klubů a tak podobně. Ve své práci ještě v samostatném bodě zmíním tři největší korupční skandály poslední doby – skandál okolo organizace FIFA z roku 2015⁶⁵, skandál ohledně

⁶³ RP.PL. *Janusz Wójcik skazany za korupcję. Dostał karę w zawiasach.* Online. 2014. Dostupné z: <https://www.rp.pl/kraj/art12236241-janusz-wojcik-skazany-za-korupcje-dostal-kare-w-zawiasach>. [cit. 2024-05-31].

⁶⁴ BALKAN INSIGHT. *Romania Jails Football Boss for Bribery.* Online. Dostupné z: <https://balkaninsight.com/2013/06/05/romania-tackles-corruption-in-football/>. [cit. 2024-05-31].

⁶⁵ BRITANNICA. *2015 FIFA corruption scandal.* Online. 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/2015-FIFA-corruption-scandal>. [cit. 2024-05-31].

přidělení MS v roce 2022 státu Katar⁶⁶ či velký sázkařský skandál organizace UEFA ohledně manipulace s výsledky z roku 2009.⁶⁷

Šestou a poslední skupinu subjektů korupce ve fotbale tvoří sponzoři a sázkové společnosti.⁶⁸ Ti mohou být zapojeny do korupce ve fotbale zejména v oblasti nelegálních a nezákonných sázek a dále v oblasti dohod o výsledcích zápasů předem ze účelem nelegálních sázek a nelegálního zisku.

Posledním bodem, o kterém bych se chtěl v tomto obecném úvodu zmínit, je aspekt nebezpečnosti korupce ve fotbale jako takovém. Existuje celkem osm aspektů, kterými se projevuje či se může projevit nebezpečnost korupce v oblasti fotbalu.

První aspekt nebezpečnosti korupce představuje oslabení důvěry veřejnosti v systém a instituce jako takové.^{59 68} Hlavní příčinou tohoto fenoménu je zejména to, že společnost (ať už z důvodů oprávněných či důvodů neoprávněných) věří ve zkorumpovanost těchto institucí, a proto jejich důvěra v ně upadá. Čím více se společnosti zdá, že přibývá korupce, tím více se ztrácí důvěra v systém a instituce jako takové. Korupce je totiž ve většinové společnosti vnímána jako negativní jev a projevy takového jevu jsou tak negativně odsuzovány společností jako celkem.

Druhým aspektem nebezpečnosti korupce ve fotbale je narušení právního a etického rámce.⁶⁸ Korupce ve fotbale jakožto jev společensky nepřijatelný musí být regulována zákonnými normami. Pokud jsou tyto normy porušovány, může docházet k narušení důvěry v systém a instituce tohoto systému. Dále může docházet k nerovnostem, bezpráví. Tento aspekt je přímo provázán s aspektem, který jsem zmiňoval v minulém odstavci.

Třetím aspektem nebezpečnosti korupce ve fotbale je ztráta ekonomických zdrojů ve fotbalovém prostředí.⁵⁹ Co si pod tímto pojmem představit? Korupce často vede

⁶⁶ BBC. *World Cup finals: Why is Qatar 2022 controversial?* Online. 2022. Dostupné z: <https://www.bbc.com/sport/football/61635340>. [cit. 2024-05-31].

⁶⁷ *2009 European football match-fixing scandal*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/2009_European_football_match-fixing_scandal. [cit. 2024-05-31].

⁶⁸ *Global Report on Corruption in Sport*. Online. UNODC, 2021. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/safeguardingsport/grcs/executive-summary.html>. [cit. 2024-05-31].

k neefektivnímu využívání ekonomických zdrojů. Jde například o situace, kdy peníze, jejichž účelem je využívání k obecně prospěšným činnostem, např. rozvoji určitých oblastí, nebo kdy účelem takovýchto peněz je jejich použití ve veřejných službách, nejsou nakonec kvůli korupci k výše zmíněným účelům použity.

Čtvrtým aspektem nebezpečnosti korupce ve fotbale je negativní vliv na hospodaření ve fotbalovém prostředí.⁶⁸ Existence korupce ve fotbale může mít za cíl odliv investorů a sponzorů z tohoto prostředí a ovlivnit tak hospodaření jednotlivých týmů. Dalším vlivem korupce na hospodaření ve fotbalovém prostředí může být podporování neefektivního podnikání, což je podnikání, při kterém dochází k neoptimálnímu využívání zdrojů (lidských, finančních nebo materiálních). Jako další čtyři možné důvody neefektivního podnikání obecně zde uvedu ještě zastaralé technologie či postupy, nízkou kvalitu produktů či služeb, neschopnost a neefektivnost reakce na změny na finančních trzích a finanční ztráty způsobeném špatným spravováním účetnictví.^{59 68}

Nebezpečnost korupce ve fotbale se dále projevuje snížením majetnosti s fotbalem spojených subjektů, a naopak zvýšením nerovností mezi takovými subjekty. Tento aspekt lze vysvětlit tím, že ty subjekty fotbalového prostředí, které aktivně korumpují, mohou získat větší výhody než ty subjekty, které korupci neprovádějí. Mezi takovými subjekty tak může vzniknout určitá výhoda subjektu korumpujícího oproti subjektům ostatním. Vznik a existence takové výhody může vést k nevyváženosti ve fotbalovém prostředí a například i k sociálním nerovnostem mezi subjekty pohybujícími se v oblasti fotbalu.⁵⁸

Šestým aspektem nebezpečnosti korupce ve fotbale (ale zde zejména korupce obecně) je poškozování a ohrožování spravedlivého soudnictví a práva na spravedlivý soudní proces.⁶⁸ Pokud jsou soudci, státní zástupci, obhájci zapleteni do korupce, má či může to mít to za důsledek vydávání rozhodnutí a rozsudků, které jsou nespravedlivé a ovlivněné korupčním jednáním. Takovými rozhodnutími či rozsudky jsou pak ohroženy ústavou garantované zásady právního státu. Ve fotbalovém prostředí se může tento aspekt projevit zejména poškozováním a ohrožováním spravedlivého disciplinárního procesu s členy FAČR či jiné fotbalové asociace mimo území České republiky.

Sedmým aspektem nebezpečnosti korupce ve fotbale je zvýšené riziko organizovaného zločinu.^{65 68} Pojem korupce je právě velmi často spojován s organizovaným zločinem, a to ovšem

i v nefotbalovém prostředí, neboť v korupčním prostředí je pro organizované zločinecké skupiny obecně snazší se pohybovat. Nejvíce se však organizované zločinecké společnosti vyskytují v prostředí, kde je korupce na vedoucích místech, což se týká jak fotbalu, tak oblastí mimo něj. Definici organizované zločinecké skupiny pak nalezneme v § 129 zákona č. 40/2009 Sb. trestní zákoník.¹

Osmý a poslední aspekt nebezpečnosti korupce ve fotbale představují bezpečnostní rizika způsobená právě korupcí.⁶⁸ Globálně můžeme konstatovat, že pokud jsou např. Policie ČR, Armáda ČR nebo jakékoliv další bezpečnostní složky zapleteny do korupce, může to mít za následek kromě výše zmiňovaných faktorů také snížení účinnosti opatření, která jsou přijímána na ochranu obyvatel nebo také může mít takováto korupce přímý vliv na bezpečnost v zemi. S fotbalem tento aspekt souvisí následovně: Korupční jednání výše jmenovaných složek může mít vliv na bezpečnost diváků na stadionech i mimo ně. Uvedu teoretický, hypotetický příklad: Pokud by si určitý klub prostřednictvím korupčního jednání u Policie ČR „zařídil“ menší ochranu pro fanoušky soupeřícího týmu, byla by tím ohrožena bezpečnost těchto fanoušků např. ze strany příznivců domácích. Mohlo by se například také jednat o ovlivňování rozsahu ochrany hráčů soupeřícího mužstva před vyhracenými zápasy atd.

Osm výše zmiňovaných aspektů nebezpečnosti korupce ve fotbale představuje pouze výčet těch nejzákladnějších. Obecně se dá konstatovat, že se korupce ve fotbale může negativně podepsat na fotbalové společnosti, hospodaření ve fotbale, na fotbalových institucích, na fotbalových subjektech a celkově zpomaluje rozvoj fotbalového prostředí.^{59 65 68} Úplné odstranění korupce ve fotbale je sice nepravděpodobné, ale mělo by alespoň částečně docházet k jejímu potírání a omezování.

Tímto bych rád zakončil obecný úvod ke třetí kapitole své práce. V dalším bodě se budu věnovat historii korupce ve fotbale, včetně výčtu a pojednání o velkých kauzách nejen z minulosti, nýbrž i současnosti. Popíšu jejich podstatu, ale budu věnovat i pozornost jejich potrestání s návazností na judikaturu státu, ve kterém k danému korupčnímu jednání či kauze došlo. Tento bod mé práce bude rozdělen na dvě části: Začnu korupčními kauzami v zahraničí a budu pokračovat korupčními kauzami v České republice. Českým příkladům korupce ve fotbale se budu věnovat detailněji a jak již bylo řečeno výše, součástí tohoto bodu bude i exkurze do judikatury českých soudů.

3.2. Korupce ve fotbale – velké kauzy z minulosti a současnosti

3.2.1. Kauzy ze zahraničí

Korupce a korupční jednání patří k fotbalu už od samého počátku. První větší kauza fotbalové korupce byla zaznamenána v Anglii v roce 1915. Celý korupční skandál se týkal zápasu 1. anglické fotbalové ligy mezi Manchesterem United a Liverpoolem, který proběhl 2. dubna 1915. Výsledek a průběh zápasu byl ovlivněn sedmi hráči z obou týmů tak, aby došlo k vítězství Manchesteru United. Tento tým se v té době nacházel na sestupové pozici a případná výhra v tomto zápase by mu zajistila udržení mezi elitou. Hráči, kteří si v kurzu 7/1 vsadili na vítězství Manchesteru United, spoléhali na to, že se na jejich jednání nepříjde, protože v té době byla na vrcholu 1. světová válka a veškerá pozornost směřovala k ní. Nestalo se tak však a nekalé jednání oněch sedmi hráčů bylo odhaleno. Hráči měli ovlivnit utkání například tak, že záměrně neproměnili pokutový kop, hráli bez zájmu a zápalu a kazili přihrávky. 27. prosince 1915 bylo všem sedmi hráčům zapojených do skandálu (tři z Manchesteru a čtyři z Liverpoolu) doživotně zakázáno hrát fotbal v anglických soutěžích; ty však byly v té době kvůli 1. světové válce přerušeny. V roce 1919 britská fotbalová asociace zrušila všem hráčům (s výjimkou Enocha Westa) tento trest za dobré služby státu ve válce. Enochu Westovi, který se jako jediný války přímo nezúčastnil, byl doživotní trest hraní fotbalu zrušen až v roce 1945, kdy mu bylo 59 let. Zajímavostí je, že britská asociace vyhodnotila, že se jednalo pouze o jednání z popudu hráčů samotných, a proto kluby, které se utkání zúčastnily, nebyly nijak potrestány.⁶⁹

Další korupční skandál v Anglii vyšel na povrch v roce 1964. Hlavní roli v tomto případě hrálo sázení a hlavní postavou tohoto skandálu byl bývalý skotský reprezentant Jimmy Gauld. Ten oslovoval mezi léty 1962–1964 hráče několika klubů s tím, aby sázeli na své vlastní zápasy a manipulovali výsledky těchto zápasů svými výkony na hřišti; on sám na tyto zápasy sázel po dohodě s hráči také. Takto bylo zmanipulováno několik zápasů nižších anglických lig. V roce 1965 došlo k soudnímu procesu s celkem 33 hráči, z toho devět hráčů a Gauld byli potrestáni odnětím svobody od čtyř měsíců po čtyři roky (Gauld).

Tři hráči a Gauld dostali od soudu doživotní zákazy působení ve fotbale a zbylí hráči obdrželi tento trest od disciplinární komise po propuštění z vězení. V roce 1971 však bylo

⁶⁹ *1915 British football match-fixing scandal*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=1915_British_football_match-fixing_scandal&oldid=1202408490. [cit. 2024-05-31].

hráčům umožněno odvolání a všem byl trest doživotního působení ve fotbale zrušen, Jack Gauld ovšem takovou možnost nedostal. Většina z potrestaných se tak ve fotbale pohybovala ještě dlouhé roky. Zajímavostí je, že na skandál se přišlo tak, že Jack Gauld své přiznání prodal v roce 1964 novinám *The Sunday Times* za v té době vysokou částku 7 420 liber. Ani v této kauze nebyl jakkoliv potrestán žádný klub.⁷⁰

V roce 1971 postihl korupční skandál západoněmeckou Bundesligu. Vše začalo zveřejněním nahrávky z domu prezidenta klubu Kickers Offenbach; nahrávka pocházela z oslavy jeho 50. narozenin a jsou na ní zachyceni hlasy dvou hráčů, kteří prezidentovi Offenbachu nabízejí své vlastní uplacení, jehož cílem by bylo ovlivnění zápasu ve prospěch Offenbachu, který by se tak vyhnul sestupu z 1. ligy. Okamžitě bylo zahájeno rozsáhlé vyšetřování, které odhalilo mnohem větší rozsah korupce v Bundeslize, než se zpočátku zdálo. Celkem bylo zjištěno 10 zmanipulovaných bundesligových zápasů – všechny tyto zápasy se odehrály v roce 1971. Nakonec bylo potrestáno 52 hráčů z šesti týmů, 2 trenéři a 6 klubových funkcionářů. Klubům Arminia Bielefeld a Kickers Offenbach byla okamžitě zrušena bundesligová licence. Offenbach sestoupil do 2. ligy i po sportovní stránce, ale Bielefeldu, který se udržel, byly odečteny všechny body v sezóně 1971–1972 a byl z ligy právním rozhodnutím vyloučen. Do skandálu byli zapojeni hráči Herthy Berlín, VfB Stuttgartu, FC Schalke 04, MSV Duisburgu, Arminie Bielefeld a Eintrachtu Braunschweig, trenéři Oberhausenu a funkcionáři Oberhausenu, Offenbachu a Herthy Berlín. Nejvíce potrestaných hráčů bylo z klubu Schalke 04, avšak tým nikdy postihnut nebyl.⁷¹

Zemí s největšími korupčními skandály ve fotbale je Itálie. Nyní představím dva velké korupční skandály, které postihly italský fotbal v 80. letech 20. století. Jedná se o kauzy Totonero a Totonero bis.

Kauza Totonero se rozpoutala v roce 1980. Kořeny této kauzy ovšem musíme hledat mnohem dříve, konkrétně v roce 1946, kdy byla založena státní sázkařská loterie známá jako Totocalcio. Tato společnost představovala jedinou společnost v celé Itálii, přes kterou bylo za

⁷⁰ 1964 *British football match-fixing scandal*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=1964_British_football_match-fixing_scandal&oldid=1211780276. [cit. 2024-05-31].

⁷¹ 1971 *Bundesliga scandal*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=1971_Bundesliga_scandal&oldid=1190357921. [cit. 2024-05-31].

předem stanovených pravidel možné legálně vsadit na fotbalové výsledky domácích soutěží. Pravidla však byla velmi striktní, protože sázkař, který chtěl vsadit na konkrétní zápas, musel vyplnit sázenku s dalšími jedenácti zápasy. Bez vyplnění sázek na všech dvanáct zápasů nebylo možné sázenku podat. V této podobě loterie fungovala v Itálii až do 90. let. Na jednotlivé výsledky zápasů tudíž bylo možné sázet pouze nelegální cestou – u nelegálních společností nebo bookmakerů. V roce 1979 dostali vlastníci restaurace Trinca's v Říme Alvaro Trinca a jeho společník Massim Cruciano nápad. Do restaurace chodili často hráči fotbalového klubu Lazio Řím a Trinca těmto hráčům nabídl, že jim poskytne slevu za, to že budou manipulovat zápasy a budou k této manipulaci přesvědčovat i ostatní ligové hráče. První zápas byl zmanipulován v listopadu 1979; na začátku března 1980 došlo k zatčení obou strůjců, přičemž oba poskytli policii seznam hráčů a klubů, kteří manipulovali zápasy. Celkem bylo zatčeno 27 hráčů a 2 funkcionáři, ovšem v této době v Itálii neexistoval žádný právní předpis, který by postihoval sportovní korupci, a tak hráči byli stíháni pouze italským fotbalovým svazem. Nakonec jím bylo potrestáno šest klubů 1. a 2. ligy (z toho kluby AC Milán a Lazio Řím byly vyřazeny z 1. ligy a poslány do 2. ligy; ostatním klubům bylo odečteno v sezóně 1980/1981 pět bodů), dva funkcionáři klubů a 20 hráčů, kteří dostali tresty od tří měsíců zákazu výkonu fotbalu ve všech funkcích po šest let zákazu činnosti. Jedním z hráčů potrestaných v této kauze byl i Paolo Rossi (dostal dva roky zákaz činnosti) – nejlepší střelec a hráč MS 1982, který svými góly přispěl k vítězství Itálie. Alvaro Trinca a Massimo Cruciani nakonec prodělali na svém nekalém obchodě více 100 milionů italských lir, což v dnešní době odpovídá 400 tisícům dolarů.⁷²

Totonerem z roku 1980 však korupční skandály v Itálii neskončily. Hned v roce 1986 se zde rozhořel další skandál známý jako Totonero 1986 nebo také Totonero bis. Skandál propukl v květnu 1986 a týkal se zápasů v letech 1984–1986. Postiženy byly tentokrát zápasy od 1. až do 3. ligy, kdy při těchto zápasech docházelo k jejich „prodávání“ ze strany hráčů a funkcionářů. Na skandál upozornil přítel Itala Allodiho, trenéra FC Neapol Armando Carbone. Celkem bylo potrestáno 9 klubů (odečty bodů v sezónách 1985–1986 a 1986–1987, Perugia a Cavese byly ze svých soutěží vyloučeny), 5 funkcionářů klubů (tresty čtyři měsíce až pět let zákazu činnosti), 12 trenérů (tresty čtyři měsíce až pět let zákazu činnosti) a 34 hráčů (tresty jeden měsíc až pět let

⁷² 1980 Totonero. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=1986_Totonero&oldid=1222937708. [cit. 2024-05-31].

zákazu činnosti).⁷³ Tento skandál vedl v Itálii ke zpřísnění antikorupční politiky ve sportu a k přijetí zákona č. 401/1989, který zakotvil i možnost trestu odnětí svobody za korupční činy ve sportu; před tímto zákonem byly možné pouze disciplinární tresty od italské fotbalové federace FIGC.⁴⁰

Dalším velkým korupčním skandálem, který otrásl fotbalovým světem, je portugalská kauza z roku 2004 známá též jako „Apito Dourado“ (česky „zlatá píšťalka“), přičemž vyšetřování tohoto případu bylo oficiálně ukončeno až v roce 2008. Vše začalo v dubnu 2004 spuštěním operace, která dala jméno celé kauze, během níž bylo zatčeno 16 lidí, mj. vysokých funkcionářů (předsedy komise rozhodčích, prezidenta portugalské 1. ligy, starosty města Gondomar a prezidenta klubu Gondomar S. C.). V prosinci téhož roku byl zatčen i prezident jednoho z nejvýznamnějších klubů v Portugalsku FC Porto jménem Jorge Nuno de Lima Pinto da Costa. U něj doma se měla konat domovní prohlídka, avšak jemu blízký zdroj z prostředí policie tuto skutečnost údajně prozradil Costovým příbuzným, a při zásahu tak nebyly nalezeny žádné důkazy. Costa byl pak po zaplacení kauce 200 000 eur propuštěn na svobodu.⁷⁴

V roce 2005 se pak objevil v portugalském fotbalovém prostředí další skandál, který můžeme řadit pod Apito Dourado - tzv. ovocná aféra. Nazvaná je tak proto, že se během odposlechů ukázalo, že byly Costou rozhodčímu Jacintu Paixaovi v souvislosti se zmanipulováním zápasu nabízeny služby prostitutek s kódovým názvem „ovoce“. Celá kauza a její soudní řešení se táhly dlouhé roky.⁷⁵

V říjnu roku 2008 došlo ke konečnému prokázání viny portugalským fotbalovým svazem u 4 osob v souvislosti s utkáními 1. portugalské ligy.⁷⁵ Současně od roku 2007 probíhalo soudní líčení s 13 osobami za korupční jednání a vydírání v souvislosti s kauzou Apito Dourado. Celkem bylo tímto soudem potrestáno 6 osob, z toho 3 funkcionáři podmíněným trestem odnětí svobody (od 36 měsíců po 38 měsíců), 3 rozhodčí dostali od soudu peněžitou pokutu a 7 osob

⁷³ 1986 *Totonero*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=1986_Totonero&oldid=1222937708. [cit. 2024-05-31].

⁷⁴ *Apito Dourado*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Apito_Dourado&oldid=1220162521. [cit. 2024-05-31].

⁷⁵ SAPO PORTUGAL. *Apito Dourado: Cronologia de um processo que abalou o futebol português*. Online. Dostupné z: <https://desporto.sapo.pt/futebol/primeira-liga/artigos/apito-dourado-cronologia-de-um-processo-que-abalou-o-futebol-portugues>. [cit. 2024-05-31].

bylo soudem zproštěno viny.⁷⁵ Co se týká roviny mimosoudní, byla v roce 2007 portugalským fotbalovým svazem spuštěna operace Apito Final (česky „poslední hvizd“), jejímž cílem bylo konečné mimosoudní potrestání viníků kauzy.⁷⁴ Tresty byly portugalským fotbalovým svazem zveřejněny 9. května 2008: Tým FC Boavista byl vyloučen z portugalské 1. ligy a musel zaplatit peněžitou pokutu, týmu FC Porto bylo odečteno šest bodů a musel rovněž zaplatit peněžitou pokutu; dále byl organizaci UEFA podán návrh na vyloučení týmu FC Porto z ročníku Ligy mistrů 2008–2009, který však byl organizací UEFA zamítnut.⁷⁵ Rovněž byli potrestáni čtyři funkcionáři a pět rozhodčích zákazem činnosti (od jednoho roku do čtyř let). Po sérii odvolání bylo v roce 2011 speciálním soudem rozhodnuto o zpětném zrušení dvouletého zákazu činnosti pro prezidenta FC Porto Costu a zpětném přičtení ztracených šesti bodů pro klub FC Porto v sezóně 2007–2008; body byly definitivně přičteny až v roce 2017. Důvodem tohoto rozhodnutí bylo vážné porušení procesního postupu disciplinární komise portugalského fotbalového svazu a nedostatek důkazů v případě FC Porto; stejně tak byly zpětně zrušeny tresty třem rozhodčím. V roce 2014 byl Costa definitivně zproštěn všech obvinění a uznán nevinným z korupce.^{74 75} Kauza měla nejen extrémní dopad na portugalský fotbal, nýbrž i na trestní proces v Portugalsku jako takový. Hodně se v této souvislosti spekovalo o podjatosti a zkorumpovanosti soudců a justiční policie, protože zde figurovala skutečnost vyzrazení blízcí se domovní prohlídky Costovým příbuzným, a dále se zde řešila otázka odposlechů, protože jak disciplinární komise, tak soud neuznaly odposlechy z kauzy jako důkaz, a to proto, že odporovaly ústavně zaručenému právu na soukromí. Rozhořela se tak debata, zda má přednost právo na soukromí, nebo právo na spravedlivé potrestání viníků a vše musel řešit portugalský ústavní soud.^{74 75}

Největší korupční kauzou, která se odehrála v ligovém fotbale, je kauza z Itálie ohledně zápasů z let 2004 a 2005 známá pod jménem Calciopoli (anglicky volně přeloženo jako „Footballgate“, kdy jde o analogii se slavným případem Watergate).⁷⁶ Jedná se o kauzu do té doby nepoznanou jak rozsahem, tak i způsobem a rozsahem potrestání aktérů, zejména pak klubů. Celý skandál byl odhalen nařízením odposlechů v klubu Juventus Turín městským státním zástupcem. Za nařízením odposlechů stálo podezření na systematický doping v klubu. Nakonec se žádný nepotvrdil, odposlechy hovorů generálního manažera Juventus Luciana Mogiho však odhalily něco jiného. Bylo jimi zjištěno, že v italském fotbale docházelo k nedovolenému

⁷⁶ *Calciopoli*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Calciopoli&oldid=1225193885>. [cit. 2024-05-31].

ovlivňování zápasů, nedovolenému sázení a nedovolené manipulaci s úředními záznamy a jejich falšování, čímž se v roce 2006 spustila korupční kauza.^{76 77}

Mogi ve svých telefonátech hovořil se zástupci ostatních klubů Serie A i B a s některými představiteli komise rozhodčích UEFA a vyvíjel na ně tlak ohledně výběru rozhodčích pro zápasy Juventusu v Evropě. Po v té době úřadujícím ministru vnitra Giuseppe Pisanuovi, chtěl, aby zrušil připravované odložení všech sportovních akcí v zemi v souvislosti s vážným onemocněním papeže Jana Pavla II. Mogi také kontaktoval nad rámec klubových vztahů v té době úřadujícího trenéra Juventusu a italské reprezentace Marcella Lippiho, po němž požadoval, aby byli do italské reprezentace přednostně nominováni hráči, které zastupovala hráčská agentura vedená jeho synem. Dále lze zmínit například telefonát Mogiho s televizním moderátorem nejnámější televizní show o fotbale v Itálii Aldem Biscardim,, kdy po něm Mogi chtěl, aby se v jeho show objevovali zejména hráči Juventusu kvůli vylepšení mediálního obrazu klubu. Biscardi měl rovněž s Mogim ovlivňovat hlasování diváků show o dalších hostech.⁷⁸

Následky odhalení kauzy Calciopoli měly okamžitý dopad: Dne 8. května 2006 na svou funkci rezignoval předseda italského fotbalového svazu Franco Carraro (ten byl mj. odpovědný i za výběr hráčů pro MS v roce 2006). O tři dny později odstoupila celá správní rada Juventusu, o další tři dny později si Juventus zajistil vítězství v italské fotbalové lize v ročníku 2005–2006, dva dny nato rezignoval Mogi na pozici generálního manažera týmu. Italská fotbalová federace zahájila prošetřování tohoto skandálu dne 16. května 2006, kdy ustanovila speciálního komisařem pro případ Guida Rossiho a ten následně pověřil svého spolupracovníka a bývalého soudce Francesca Borelliho vedením vyšetřování. Postup byl extrémně rychlý, jelikož činovníky italského fotbalového svazu tlačil termín, do kterého muselo být nahlášeno, které týmy za Itálii budou přihlášení do evropských pohárových soutěží – tento termín byl stanoven na 25. července roku 2006, u v té době existujícího poháru INTERTOTO byla uzávěrka přihlášek na 5. června a 6. června 2006 bylo proto rozhodnuto o prvním trestu, a to o vyloučení klubu z poháru INTERTOTO pro následující sezónu 2006/2007. Další tresty byly vyneseny do července téhož roku. Dne 4. července hlavní vyšetřovatel případu předložil disciplinární komisi italského

⁷⁷ BBC SPORT. *Calciopoli: The scandal that rocked Italy and left Juventus in Serie B*. Online. 2019. Dostupné z: <https://www.bbc.com/sport/football/49910626>. [cit. 2024-05-31].

⁷⁸ Korupční skandál v italské lize 2006. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Korup%C4%8Dn%C3%AD_skand%C3%A1l_v_italsk%C3%A9_lize_2006. [cit. 2024-05-31].

fotbalového svazu svoji závěrečnou zprávu, která obsahovala souhrn zjištěných skutků a rovněž návrh na tresty pro osoby zapojené do této kauzy.^{76 77 78}

Dne 14. července 2006 vynesla disciplinární komise italského fotbalového svazu dlouho očekávané tresty. Klub Juventus Turín byl vyřazen z 1. italské ligy a byl přerazen do 2. ligy, v následující sezóně mu mělo být odečteno 30 bodů, přišel o tituly mistra Itálie v sezónách 2004/2005 a 2005/2006 a bylo rozhodnuto o nepodání jeho přihlášky do Ligy mistrů v následující sezóně. Klub Lazio Řím byl vyřazen z 1. ligy a přerazen do 2. ligy, v níž by mu v další sezóně mělo být odečteno 7 bodů a zároveň bylo rozhodnuto o nepodání přihlášky klubu do Poháru UEFA v příští sezóně.^{76 77 78 79}

Klub Fiorentina byl vyřazen z 1. ligy a přerazen do 2. ligy, ve které mu mělo být v další sezóně odečteno 12 bodů; zároveň bylo rozhodnuto o nepodání přihlášky Fiorentiny do Ligy mistrů v příští sezóně. Klubu AC Milán mělo být v příští sezóně první ligy odečteno 15 bodů a v dohrané sezóně 1. ligy mu bylo odečteno 44 bodů, což znamenalo jeho odsun z pozic zaručujících kvalifikaci do Ligy mistrů a do předkol Ligy mistrů. Dále disciplinární komise vynesla tresty zákazů činnosti a peněžité tresty nad 19 funkcionáři, rozhodčími a delegáty. Peněžitou pokutou ve výši 100 tisíc eur byl potrestán klub z Regginy.^{76 79}

Disciplinární tresty pro funkcionáře, rozhodčí a delegáty se pohybovaly v různých výších – od tříměsíčního zákazu činnosti po pětiletý zákaz činnosti pro Luciana Moggiho a Antonia Girauda a někteří aktéři dostali peněžitou pokutu od 20 tisíc eur po 80 tisíc eur.^{76 77 79}

Potrestané kluby se však proti rozhodnutím disciplinární komise odvolaly. Byl tak sestaven speciální odvolací tribunál, který musel jednat velice rychle, a to kvůli lhůtě na přihlášení italských klubů do evropských pohárů. Ten vydal svá rozhodnutí dne 26. července 2006 následujícím způsobem: Juventus Turín bude z 1. ligy vyřazen, ale místo 30 bodů mu bude odečteno bodů 17, Lazio a Fiorentina budou v 1. lize ponechány, ale bude jim odečteno více bodů, 11 Lazio a 19 Fiorentině. AC Milánu bylo za sezonu 2005/2006 odečteno nakonec jen 30 bodů a v další sezóně mu mělo být odečteno 8 bodů, což paradoxně vyvolalo situaci, kdy po

⁷⁹ FORBES. *Juventus Drop 2006 Calciopoli Action Following Years Of Legal Battles*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/adamdigby/2024/01/06/juventus-drop-2006-calciopoli-action-following-years-of-legal-battles/?sh=153379fa22e0>. [cit. 2024-05-31].

odečtu méně bodů mohl AC Milán nastoupit do předkol Ligy mistrů, kterou v tom samém ročníku celou vyhrál.^{76 77 79}

Juventus Turín se rozhodl od odvolacího tribunálu odvolat k civilnímu soudu, což vedlo k pro moji práci velmi důležité situaci, o které se ještě budu dále zmiňovat. FIFA totiž chtěla pozastavit Itálii a jejímu fotbalovému svazu členství v organizaci, popřípadě ji dokonce vyloučit za to, že odvolání od disciplinárního orgánu asociace k civilnímu soudu představuje takový zásah státu a jeho orgánů do fotbalové administrativy, který je podle pravidel FIFA nepřípustný.⁷⁶

Juventus přesto dál trval na projednání věci u soudu – dokonce už bylo nařízeno soudní jednání, avšak den před plánovaným jednáním Juventus na nátlak ostatních klubů a italské fotbalové federace odvolání stáhl. FIFA tak jako rok předtím v Řecku jasně stanovila, že musí být jasně odděleny roviny disciplinárního trestání korupce v rámci dané federace a širšího trestání korupce soudy jakožto činu, který odporuje morálce a zásadám právního státu.^{76 78}

Po dlouhém zkoumání byly ještě tresty dne 26. října 2006 částečně změněny. Lazio nakonec v sezóně 2006/2007 odečítalo 3 body, Fiorentina 15 bodů a Juventus ve 2. lize bodů 9. Významnou předlohou pro řešení této kauzy byl již v mé práci zmiňovaný případ Totonero z roku 1980.^{76 77}

Co se týče roviny soudní, konečné rozsudky padly v Neapoli v roce 2011. Trest odnětí svobody obdrželo celkem 15 lidí. Nejvyšší trest obdržel Luciano Moggi (pět let a čtyři měsíce), dále pak Massimo de Santis – rozhodčí, který byl původně nominovaný na MS 2006 v Německu (23 měsíců) nebo Pieluigi Pairetto, mj. rozhodčí finále Eura 1996 ČR – Německo a v této době místopředseda komise rozhodčích UEFA (16 měsíců). Celkem byly vyměřeny tresty odnětí svobody v délce od pěti let a čtyř měsíců po jeden rok. Rozsudky nakonec potvrdil nejvyšší soud.^{76 77 79}

Skandál Calciopoli byl svým rozsahem něčím naprosto mimořádným, co se předtím neobjevilo a ani poté v takové míře neopakovalo. Skandál mimo jiné silně poznamenal postavení a pověst italského fotbalu. Po této kauze se začaly objevovat ještě některé další nejasné otázky a soudní spory, které byly vyvolány v souvislosti a touto kauzou, těmi se ale ve své práci zabývat

nebudu, protože si zaslouží místo v práci, která se podrobněji věnuje korupčním kauzám ve fotbale jako celku. Celkově se tyto pozdější kauzy a spory nazývají Calciopoli bis.

Poslední kauzou ze zahraničí, kterou zde představím, je největší kauza, která se netýká ligového fotbalu, nýbrž vedoucí fotbalové organizace FIFA, která se odehrála v roce 2015. Tento skandál výrazně ovlivnil organizaci FIFA jako takovou způsobem, jako žádná jiná kauza před tím ani potom. Vše bylo odstartováno tajným vyšetřováním ze strany amerického federálního úřadu pro vyšetřování (FBI), ke kterému došlo kvůli několika podnětům bývalých zaměstnanců FIFA a kvůli vyšetřování člena výkonného výboru FIFA Jacka Blazera. Celý skandál se začal rozbíhat již dříve, a to zatčením syna prezidenta COCACAF Jacka Warnera v roce 2013.^{65 80}

Dne 27. května 2015 během příprav na kongres FIFA ve švýcarském Curychu bylo v hotelu Baur au Lac zatčeno 7 číovníků FIFA včetně některých členů výkonného výboru organizace. Celkem se spekulovalo o vyšetřování až 14 lidí z nejvyššího vedení FIFA. Jak již bylo řečeno, vyšetřování vedla FBI ve spolupráci s IRS-CI. Podle vyšetřovatelů docházelo ze strany FIFA k odposlouchávání jejich vlastních členů, jejich vydírání a k praní peněz v organizaci. Vyšetřování dále odhalilo zakázané dohody mezi vedoucími představiteli federací CONMEBOL a CONCACAF a představiteli sportovních značek, které pak byly po zaplacení určitých částek federacím vybrány za držitele marketingových práv pro americkou kvalifikaci Mistrovství světa ve fotbale a pro dva kontinentální šampionáty – Zlatý pohár CONCACAF a Copu Américu. Dne 27. května došlo kromě zatýkání ve Švýcarsku ještě k razii v Miami v sídle federace CONCACAF. Kromě výše uvedených důvodů pak byl do zatykače pro akci v Curychu přidán americkými vyšetřujícími úřady ještě jeden, a to přijetí úplatků v celkové výši 150 milionů amerických dolarů pro všechny obviněné, z toho 110 milionů dolarů mělo být za přidělení USA jako místa konání výroční Copy Américy v roce 2016.^{80 81} Případ zatčení v Curychu byl později propojen s tzv. Garciovou složkou. Jednalo se o vyšetřování vedené americkým právníkem Michaelem Garcíou, který byl vyšetřovatelem etické komise FIFA a od roku 2012 vyšetřoval z jejího pověření poměry uvnitř organizace. Předmětem tohoto vyšetřování byla situace kolem tehdejšího prezidenta FIFA Seppa Blattera a některých členů výkonného

⁸⁰ 2015 FIFA corruption case. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=2015_FIFA_corruption_case&oldid=1224667519. [cit. 2024-05-31].

⁸¹ BBC. *Fifa corruption crisis: Key questions answered*. Online. 2015. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-32897066>. [cit. 2024-05-31].

výboru jakožto nejvyššího exekutivního orgánu federace. Důvodem tohoto vyšetřování bylo podezření z korupčního jednání při přidělování pořadatelství mistrovství světa ve fotbale v roce 2018 Rusku a v roce 2022 v Kataru. Složka, která čítala celkem 350 stran, byla dokončena v roce 2014. Bezprostředně poté však oznámil H. J. Eckert – vedoucí oddělení rozhodců etické komise FIFA – že zpráva nebude pro svoji právní nedostatečnost a nedokonalost zveřejněna a bylo řečeno, že na jaře roku 2015 bude zveřejněn pouze Garcíův komentář ke zprávě, což se také stalo.⁸² H. J. Eckert vydal v listopadu 2014 svoji vlastní zprávu čítající 42 stran, která na rozdíl od Garcíovy zprávy byla organizací FIFA zveřejněna. V této zprávě jsou země Rusko a Katar osvobozeni od podezření z korupce v souvislosti s volbou těchto států jakožto pořadatelů MS ve fotbale. Naopak o neúspěšných kandidátech výše zmiňovaných voleb Anglii a Austrálii a jejich nabídkách se Eckertova zpráva vyjadřuje jako o „...obsahujících *potencionálně problematické okolnosti a skutečnosti, které podkopaly integritu nabídek jako celku.*“⁸³ Zpráva popisovala možné údajné napojení Anglie na osoby později usvědčené z korupce, které jim měli zařídit větší množství hlasů a podporu při volbě. V případě Austrálie zase zpráva poukazovala na to, že dva australské členové tvůrčího týmu kandidatury porušili finanční pravidla a že jejich kandidatura byla spojena s rozvojem fotbalu v zemích třetího světa. Během roku 2014 se M. García odvolal proti Eckertově zprávě, odvolání však bylo zamítnuto jako nepřipustné, neboť „*Eckertova zpráva není právně závazná, a tudíž se proti ní nelze odvolat.*“⁸⁴ Tato skutečnost vedla ke Garcíově rezignaci na post ve federaci FIFA. Plné znění Garcíovy zprávy bylo zveřejněno až s novým vedením federace dne 27. června 2017.⁸⁵

Nyní se přesunu opět do konce května 2015, kdy došlo k zatýkání funkcionářů v Curychu. Jak jsem již zmínil, bylo přímo v hotelu zatčeno sedm funkcionářů FIFA, stejný den při razii v Miami byli zatčeni další dva funkcionáři a do prosince 2015 byli zatčeni ještě další čtyři funkcionáři FIFA. Dva dny po prvním zatýkání se v Curychu konal kongres FIFA, jehož cílem byla volba prezidenta organizace. Volbu vyhrál v té době mandát obhajující Sepp Blatter, ovšem čtyři dny po kongresu pod tlakem médií a fotbalových svazů členských zemí FIFA oznámil, že

⁸² ADAM, Petr. Rusko a Katar v klidu, FIFA pod palbou. Vyčistila zprávu od korupce? Online. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal/219884/rusko-a-katar-v-klidu-fifa-pod-palbou-vycistila-zpravu-od-korupce.html>. [cit. 2024-05-31].

⁸³ ASSOCIATED PRESS. *FIFA rebukes England, Australia World Cup bids*. Online. Dostupné z: apnews.com. [cit. 2024-05-31].

⁸⁴ BBC SPORT. *Fifa dismisses complaint from lawyer Michael Garcia over report*. Online. Dostupné z: <https://www.bbc.com/sport/football/30491135>. [cit. 2024-05-31].

⁸⁵ *Affaire de corruption à la FIFA*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://fr.wikipedia.org/wiki/Affaire_de_corruption_%C3%A0_la_FIFA. [cit. 2024-06-04].

kvůli kauze na post prezidenta FIFA rezignuje a svolává mimořádný volební kongres, který zvolí jeho nástupce. Na mimořádném volebním kongresu v roce 2016 byl Blatter nahrazen současným prezidentem FIFA Giannim Infantinem (do té doby Blatter zůstal ve své funkci).^{65 85}

V této kauze rozeznáváme dvě vlny podávání obvinění na jednotlivé osoby. První vlna proběhla v září 2015 a celkem v ní bylo obviněno 18 osob, z toho mj. 9 číovníků FIFA, 5 podnikatelů a dokonce i 2 právnické osoby. Druhá vlna obvinění pak proběhla v prosinci 2015. Při této vlně bylo obviněno celkem 16 osob. Soudy s těmito osobami neprobíhaly hromadně u jednoho tribunálu, nýbrž u soudů zemí, jejichž byla daná osoba občanem; podle právních úprav jednotlivých zemí se tak liší i tresty pro obviněné. Někteří dostali trest odnětí svobody, u některých došlo k tzv. guilty plea, což můžeme přeložit jako uznání viny, někteří před svým odsouzením zemřeli a u některých se na výsledek soudu stále čeká.⁸⁵

Mezi nejvýše postavené číovníky FIFA, kteří stanuli před soudem, patří např. viceprezident FIFA Jeffery Webb, bývalý viceprezident FIFA Jack Warner, s nímž stanuli před soudem i jeho dva synové, dále další bývalý viceprezident FIFA Alfredo Hawit či bývalý předseda organizace CONMEBOL.^{85 86}

Skandál vedl k větší kontrole organizace FIFA i jejích přidružených federací. Pod novým prezidentem FIFA deklarovala větší transparentnost a větší informovanost ohledně např. voleb pořadatelských zemí velkých turnajů. Otázky ve vztahu ke sporným volbám pořadatelů MS ve fotbale 2018 a 2022 však nikdy nebyly federací FIFA uspokojivě vysvětleny.^{65 85}

3.2.2. Kauzy z České republiky

Nyní představím fotbalové korupční kauzy, které se odehrály v České republice a jen letmo zmíním kauzy z Československa.

Za nejspíš první velkou kauzu, která se v Československu odehrála, lze považovat kauzu z roku 1978, kdy několik funkcionářů v té době druholigové Vlašimi ovlivnilo úplatky z tzv. černých fondů finále „české“ části baráže o první ligu proti týmu z Frýdku-Místku. Vlašim

⁸⁶ FOTBALPORTAL.CZ. *Jeffrey Webb dostal od FIFA za korupci doživotní trest.* Online. Dostupné z: <https://www.fotbalportal.cz/ostatni/vse/48459-jeffrey-webb-dostal-od-fifa-za-korupci-dozivotni-trest/>. [cit. 2024-05-31].

tento zápas vyhrála a postoupila do „federálního“ finále baráže, kde ale podlehla klubu z Košic. Po odhalení tohoto jednání došlo k vyloučení klubu z Vlašimi z 2. ligy a k jeho přeřazení do divize – ligy čtvrté. Funkcionáři klubu, mj. i tehdejší sekretář Šindelář, byli odsouzeni k trestu odnětí svobody za úplatkářství. Zajímavý je způsob, jakým se na korupci přišlo. Obálka s úplatkem ve výši 10 000 Kčs se totiž namísto do rukou rozhodčího utkání dostala do rukou delegáta zápasu a svazového funkcionáře, kteří na utkání dohlíželi z pověření svazu, a ti tento incident nahlásili příslušným orgánům.^{87 88}

V roce 1981 došlo k velkému korupčnímu skandálu v Příbrami. Klubu, který tehdy hrál 2. nejvyšší českou soutěž, bylo prokázáno ovlivňování několika zápasů. K trestu odnětí svobody za úplatkářství bylo tehdy odsouzeno celkem 14 funkcionářů různých týmů klubu od dospělých až po mládež. Hlavní postavou této kauzy byl v té době úřadující prezident klubu Jaroslav Houška, který později vydal jako spoluautor knihu *Fotbal na prodej*.^{87 89}

V roce 1985 došlo k nabídce úplatku ve výši 35 000 Kčs pro hráče klubu z Českých Budějovic od funkcionářů Zbrojovky Brno. Cílem tohoto úplatku měla být pomoc Zbrojovce s postupem do 1. ligy tím, že hráči Budějovic záměrně prohrají vzájemný zápas. Incident se odehrál v tehdejší české národní lize (2. liga). Na vše upozornili hráči Českých Budějovic. Trenér Zbrojovky Brno a předseda klubu dostali trest odnětí svobody za úplatkářství. Zbrojovka Brno nebyla sice z 2. ligy vyloučena, ale přišla o postup do 1. ligy, který byl paradoxně administrativně přisouzen v sezóně druhým Českým Budějovicím.^{87 90}

Největší korupční skandál ve fotbale v Československu se odehrál v roce 1990 v České národní lize (2. liga), kde hlavní roli hrály tři její kluby – Teplice, Zlín a Frýdek-Místek. U všech tří týmů bylo prokázáno jejich aktivní ovlivňování utkání prostřednictvím úplatků pro rozhodčí. Všechny tři kluby byly původním rozhodnutím disciplinární komise československého

⁸⁷ LIDOVKY.CZ. *Podívejte se na seznam korupčních kauz v tuzemském fotbale | Fotbal*. Online. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/sport/fotbal/podivejte-se-na-seznam-korupcnich-kauz-v-tuzemskem-fotbale.A130123_125854_In-fotbal-prvni-liga_vrb. [cit. 2024-05-31].

⁸⁸ PAVLIS, Zděnek. *Za všechno mohla ženská. I proto před čtyřiačtyřiceti lety fotbaloví blaničtí rytíři nepostoupili do ligy*. Online. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/fotbal-ceska-2-liga-za-vsechno-mohla-zenska-i-protopred-cetyriactyriceti-lety-fotbalovi-blانيتi-rytiri-nepostoupili-do-ligy-3362026>. [cit. 2024-05-31].

⁸⁹ IDNES.CZ. *Na úplatky ve fotbale chybějí důkazy*. Online. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/na-uplatky-ve-fotbale-chybeji-dukazy.A040325_151519_fotbal_min. [cit. 2024-05-31].

⁹⁰ DENÍK PRÁVO. *Za korupci v českém fotbale šli aktéři i do vězení*. Online. 2004. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/fotbal-ceska-1-liga-za-korupci-vceskem-fotbale-sli-akteri-ido-vezeni-31930>. [cit. 2024-06-01].

fotbalového svazu vyřazeny z 2. ligy, avšak svým odvoláním dosáhly revokace trestu. Trest těmto klubům byl na počátku roku 1991 změněn na odečet šesti bodů v právě probíhající sezóně, tím však nastala paradoxní situace, kdy původně vyloučené kluby musely v jarní části sezóny dohrávat utkání, která nemohly odehrát z důvodu svého vyloučení v podzimní části sezóny – na jaře tak bylo dohráno 16 utkání. Zajímavostí je, že Frýdku–Místku se sezóna natolik nepovedla, že celkem získal pouze pět bodů, což po započtení trestu znamenalo v celkové tabulce mínus jeden bod a sestup.⁸⁷

Ve stejném roce zasáhl korupční skandál i 3. nejvyšší soutěž. Klub z Ústí nad Labem se pokoušel prostřednictvím úplatků ovlivňovat zápasy své soutěže. Jedná se o kauzu s největším počtem obviněných z fotbalové korupce v československých dějinách. V souvislosti s touto kauzou bylo z uplácení obviněno 69 lidí. Nakonec se však na všechny odsouzené z důvodu této korupční kauzy vztahovala velká amnestie prezidenta Václava Havla.^{87 91}

První velkou kauzou ohledně korupce ve fotbale v samostatné České republice byla kauza kolem vyřazení rozhodčích z profesionální listiny v roce 1995. V médiích se objevila zpráva o vyslovení nedůvěry pěti rozhodčím v anonymním průzkumu pořádaném Ligovým shromážděním mezi zástupci klubů 1. ligy. Rozhodčí, kterým byla vyslovena nedůvěra (spekuluje se o tom, že to bylo kvůli jejich zkorumpovanosti), byli Roman Berbr, Václav Krondl, Josef Zvonič, Lubomír Puček a Zdeněk Svatoňský. Tři dny po zveřejnění zprávy o hlasování v médiích byli čtyři z těchto rozhodčích výkonným výborem ČMFS vyřazeni z listiny pro 1. ligu, stejně tak byl odvolán předseda ligové komise rozhodčích Milan Valeš. Jediným rozhodčím, který zůstal na prvoligové listině, byl JUDr. Václav Krondl. Důvodů pro to mohlo být více, ale spekuluje se o jeho blízkém přátelství s tehdejší předsedou ČMFS Františkem Chvalovským. Krondl o rok později řídil zápasy mistrovství Evropy v Anglii.^{87 91}

Po vyřazení z listiny pro 1. ligu začali výše zmiňovaní rozhodčí přicházet s různými obviněními ohledně korupčních jednání některých ligových týmů a členů jejich realizačních týmů a funkcionářů. Roman Berbr např. obvinil tehdejšího sportovního ředitele a trenéra Slavie Praha Františka Cipra, který měl navštívit jeho samého v kabině rozhodčích před zápasem Slavie v Plzni a údajně se po Berbrovi domáhat ovlivnění utkání příštího kola mezi Spartou a Českými Budějovicemi, na které byl Berbr delegován. Zápas měl ovlivnit v prospěch

⁹¹ FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce*. Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8.

jihoočeského týmu. Lubomír Puček zase obvinil z korupce manažera týmu Sigma Olomouc Jiřího Kubíčka, který se měl před zápasem 1. ligy Olomouc proti Brnu pokusit Pučka podplatit. Dále Puček obvinil z korupčního jednání člena výkonného výboru 1. FK Drnovice Jana Gottwalda, který měl naléhat na Pučka, aby ovlivnil v prospěch Drnovic zápas s Libercem. Když to odmítl, měl Gottwald tlačit na delegáta utkání, aby mu snížil jeho hodnocení v zápase. Ze strany ČMFS došlo k vyšetřování těchto obvinění, ale případ byl uzavřen s tím, že žádnému s nařčených nebyla prokázána vina.^{91 92}

Až donedávna největší korupční kauzou v dějinách českého fotbalu byla kauza z roku 2004. Můžeme ji rozdělit na dvě roviny, které pracovníčně pojmenuji podle nejvýznamnějších klubů, které v ní hrály roli – rovina Synot a rovina Žižkov.^{87 92 93}

První rovina se začala odvíjet v dubnu 2004 na čerpací stanici na dálnici D1 u Vyškova, kdy byli zatčeni prvoligový rozhodčí Stanislav Hruška a vedoucí mužstva 1. FC Synot (dnes 1. FC Slovácko) Jaroslav Hastík. Toto zatčení proběhlo během jejich vzájemného rozhovoru na základě předchozích odposlechnů a Hastík měl u sebe 175 tisíc Kč. Dále byli na základě odposlechnů zatčeni hlavní rozhodčí Václav Zejda, oba asistenti (Bohuslav Krátký a Petr Dvořáček) a delegát zápasu Břany – 1. FC Synot ze sezóny 2003/2004 Pavel Spišák. V souvislosti s tímto utkáním byl obviněn i další rozhodčí Jaromír Hlaváč, který fungoval jako prostředník mezi rozhodčími a vedením klubu 1. FC Synot. Zejda měl za zápas v Břanech obdržet od Hastíka 120 tisíc Kč, asistenti pak 30 tisíc Kč a 10 tisíc Kč, oba asistenti obdrželi peníze od Hlaváče.^{87 92 93 94}

Dalším utkáním, které bylo na základě odposlechnů odhaleno jako zmanipulované, bylo utkání sezóny 2003/2004 1. FC Synot – Teplice, kde figuroval slovenský rozhodčí Eduard Cichý, který byl v České republice na základě výměnného programu se slovenským fotbalovým svazem. Před zápasem měl Cichý obdržet od Igora Štefanka částku 200 tisíc slovenských korun. Dále byl z korupce obviněn majitel 1. FC Synotu, pozdější senátor Ivo Valenta; ten měl tlačit na

⁹² ZÁPOTOCKÝ, Vladimír. *Temné stíny fotbalu: dějiny korupce*. Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-2176-4.

⁹³ NOVÁK, Miroslav. Ivánku, kamaráde... Od vypuknutí úplatkářské aféry uplynulo 10 let. Online. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/deset-let-od-vypuknuti-korupcni-afery-ve-fotbale-synot-zizkov.A140429_170919_fotbal_min. [cit. 2024-06-02].

⁹⁴ SPORT.CZ. *Největší korupční aféra v českém fotbale slaví deset let*. Online. 2014. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/fotbal-ceska-1-liga-nejvetsi-korupcni-afera-v-ceskem-fotbale-slavi-deset-let-571352>. [cit. 2024-06-02].

funkcionáře klubu, aby uplatili rozhodčí v zápasech Synotu se Zlínem a se Spartou. Posledními obviněnými v kauze byli rozhodčí Petr Řehoř a sportovní ředitel 1. FC Synotu Igor Štefanko. Řehoř si měl nechat slíbit úplatek za zápasu Synotu proti Zlínu, ze stejného činu ve stejném zápase byl obviněn i výše zmiňovaný Bohuslav Krátký. Štefanko měl zase slíbit a předat Eduardu Cichému před zápasem Synotu s Teplicemi 200 tisíc slovenských korun.^{87 92 94 95}

Disciplinární potrestání v popsané kauze bylo následující: Klub 1. FC Synot byl potrestán peněžitou pokutou ve výši 500 tisíc Kč a odečtem dvanácti bodů v sezóně 2004/2005; klub tak nebyl oproti očekávání vyloučen z 1. fotbalové ligy. Jaroslav Hastík, Ivo Valenta a Igor Šerafko byli potrestáni zákazem výkonu všech funkcí v soutěžích a klubech vedených ČMFS na dva roky a první dva jmenovaní museli každý zaplatit peněžitou pokutu ve výši 100 tisíc Kč. Rozhodčí Hlaváč, Hruška, Zejda a Krátký byli každý potrestáni zákazem výkonu činnosti a peněžitou pokutou ve výši 50 tisíc Kč. Eduard Cichý byl potrestán pouze zákazem činnosti na dva roky, a to proto, že stejně jako Šerafko nebyl členem ČMFS (viz dále v práci uvedení důvodu). Josef Dvořáček byl potrestán zákazem činnosti na jeden rok a peněžitou pokutou ve výši 50 tisíc Kč. Disciplinární řízení Petra Řehoře bylo pro nedostatek důkazů zastaveno. Všichni aktéři kauzy se proti verdiktům disciplinární komise odvolali, načež všechny tresty byly potvrzeny s výjimkou Josefa Dvořáčka a Eduarda Cichého – ti byli pro nedostatek důkazů zbaveni obvinění.^{92 95 96}

V rovině soudní došlo k obžalobě všech výše jmenovaných obviněných. Všichni dostali za své skutky podmíněné tresty odnětí svobody ve výši maximálně deset měsíců a peněžité pokuty od 50 do 350 tisíc Kč.⁹⁵

Druhou rovinou korupční kauzy z roku 2004 je rovina žižkovská, kterou mnozí – fanoušci fotbalu, ale i ti, co mu neholdují – znají z divadelní hry „Ivánku, kamaráde“. Ústřední postavou této kauzy je Ivan Horník, tehdejší manažer Viktorie Žižkov. Ten měl na svědomí nejen uplácení rozhodčích a delegátů, nýbrž i ovlivňování delegací na svůj tým v telefonních hovorech s tehdejším předsedou komise rozhodčích ČMFS Milanem Brabcem. Dalšími obviněnými v této rovině korupční kauzy byli v první vlně delegát ČMFS Adolf Růžička a asistenti rozhodčího

⁹⁵ FELT, Karel. *Český fotbal: Skandální odhalení*. J. Otto – Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7360-221-0.

⁹⁶ IDNES.CZ. *Tresty v kauze Synot platí, stížnosti Valenty a sudích soud odmítl*. Online. 2013. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/korupce-fotbaloveho-synotu-u-ustavniho-soudu.A130122_111901_zlin-zpravy_ras. [cit. 2024-06-02].

Zbyněk Pustka, Vladimír Pastyřík a Evžen Amler (mj. asistent rozhodčího v semifinále mistrovství světa v roce 2002 v Japonsku a Jižní Koreji). Ve druhé vlně bylo obviněno celkem 17 rozhodčích a delegátů jako např. Miroslav Liba a další rozhodčí Milan Šedivý, Pavel Poledník, Karel Vidlák či asistenti Igor Gulajev, Ladislav Talpa (mj. jediný inzultovaný rozhodčí či asistent v historii české ligy), Marcel Hábl a Zdeněk Lukes či delegáti Jiří Vlček, Otakar Draštík a Ladislav Dofek.^{87 93 94 95}

V disciplinární rovině padly následující tresty: Klub Viktoria Žižkov nebyl vyloučen z 1. ligy, protože v sezóně, kdy docházelo z jeho strany k uplácení (2003/2004), sestoupil z ligy po sportovní stránce. Pro sezónu 2. ligy 2004/2005 bylo Žižkovo odečteno celkem dvanáct bodů a musel zaplatit peněžitou pokutu ve výši 500 tisíc Kč. Ivanu Horníkovi byl udělen zákaz působení ve fotbale na dva roky a musel zaplatit peněžitou pokutu ve výši 100 tisíc Kč. Pavel Poledník, Vladimír Pastyřík, Karel Vidlák, Zbyněk Pustka, Ladislav Talpa, Marcel Hábl, Igor Gulajev, Jiří Vlček a Adolf Růžička dostali zákaz činnosti na dva roky a každý musel zaplatit peněžitou pokutu ve výši 50 tisíc Kč. Řízení bylo pro nedostatek důkazů zastaveno s Miroslavem Libou, Milanem Šedivým, Evženem Amlerem, Ladislavem Dofkem, Otakarem Draštíkem a Zdenkem Lukešem.^{87 92}

V rovině soudní vše proběhlo následovně: Ivan Horník obdržel trest v délce sedmi měsíců podmíněně s odkladem v délce pěti let a peněžitou pokutu ve výši 900 tisíc Kč a se zákazem činnosti ve všech fotbalových funkcích na dobu deseti let. Co se týče rozhodčích a delegátů, ti obdrželi od soudu podmíněné tresty za přijetí úplatku od osmi do 14 měsíců, peněžité pokuty ve výši od 30 do 150 tisíc Kč a zákazy činností ve fotbale od tří do pěti let.^{87 92 95}

Další kauza na sebe nenechala dlouho čekat. V roce 2007 došlo k sázkařskému skandálu ve 2. lize, konkrétně v klubu Brno–Bystrc v souvislosti s utkáním Bystrc – Vítkovice. Tři hráči domácích a jeden funkcionář si měli na vsadit na soupeře a svými výkony ovlivnit utkání v jeho prospěch. Jednalo se o hráče Zdeňka Houšťě, Tomáše Mrázka, Aleše Schustera a trenéra týmu Tibora Dudu; dále byl obviněn bývalý trenér Bystrce a vedoucí jedné z brněnských poboček Tipsportu Michael Benko, který měl sázky zprostředkovat a povolit. Zdeněk Houšť a Michael Benko byli disciplinární komisí potrestáni zákazem činnosti na sedm let, Aleš Schuster na šest let, Tomáš Mrázek na čtyři roky a Tibor Duda na dva roky. Od soudu odešli aktéři s následujícími tresty: Zdeněk Houšť – 14 měsíců podmíněného trestu odnětí svobody s odkladem na 3 roky, peněžitá pokuta ve výši 100 tisíc Kč a zákaz působit ve fotbale

po dobu 5 let. Aleš Schuster – 10 měsíců podmíněného trestu odnětí svobody s odkladem na 2 roky, peněžitá pokuta ve výši 50 tisíc Kč a zákaz působit ve fotbale po dobu 4 let. Tomáš Mrázek dostal stejný trest jako Schuster. Michael Benko – 8 měsíců podmíněného trestu odnětí svobody s odkladem na 3 roky, peněžitá pokuta ve výši 100 tisíc Kč a zákaz působit ve fotbale po dobu 5 let. Tibor Duda – 6 měsíců podmíněného trestu odnětí svobody s odkladem na 18 měsíců, peněžitá pokuta ve výši 50 tisíc Kč a zákaz působit ve fotbale po dobu 2 let. Tomáši Mrázkovi a Aleši Schusterovi byl trest odvolacím soudem snížen na trest zákazu činnosti ve fotbale na 2 roky místo 4 let. Odvolání ostatních bylo neúspěšné.^{97 98 99}

V roce 2009 se objevila kauza okolo Petra Drobisze a klubu Bohemians Praha (pozor na záměnu s Bohemians 1905, kteří v této době existovali též a jejich domovským stadionem byl a stále je „Dolíček“, zatímco Bohemians hráli na Střížkově). Vše rozpoutal Karel Kapr, prezident Bohemians Praha, který ohlásil předání úplatku brankářem Sigmou Olomouc ve výši 300 tisíc Kč před zápasem mezi oběma soupeři v květnu 2009. Cílem tohoto úplatku bylo ovlivnění zápasu hráči Bohemians ve prospěch Olomouce.^{87 92 100}

Tresty v této aféře byly následující: Od disciplinární komise bylo v sezóně 2009/2010 odečteno Sigmě Olomouc devět bodů a tým obdržel peněžitou pokutu ve výši 4 milionů Kč. Bohemians Praha bylo odečteno 15 bodů a obdrželi peněžitou pokutu ve výši 6 milionů Kč. Bylo tomu tak proto, že klub Bohemians Praha korupční jednání oznámil pozdě, nedodal o něm žádné relevantní důkazy, a ještě nenastoupil do utkání s Bohemians 1905 (což byla jiná kauza). Petr Drobisz obdržel od disciplinární komise trest zákazu činnosti na jeden a půl roku a peněžitou pokutu ve výši 200 tisíc Kč. Státní zástupce žádal pro Drobisze trest ve výši šesti až osmi měsíců podmíněně a peněžitou pokutu ve výši 50 tisíc Kč, nakonec však byl Drobisz všech obvinění zproštěn.¹⁰¹

⁹⁷ BRNĚNSKÝ DENÍK. *Kauza Bystrc: nejvyšší tresty v historii.* Online. Dostupné z: https://brnensky.denik.cz/fotbal_region/bystrc_korupce_verdikt.html. [cit. 2024-06-02].

⁹⁸ BRNĚNSKÝ DENÍK. *Kauza Bystrc: Odvolání Houšťě a spol. soud zamítl.* Online. Dostupné z: <https://brnensky.denik.cz/zlociny-a-soudy/soud-potvrdil-tresty-v-bystrce-kauze20080819.html>. [cit. 2024-06-02].

⁹⁹ ČTK. *Kauza Bystrc: Tresty až na sedm let!* Online. 2007. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/domaci-souteze/kausa-bystrc-tresty-az-na-sedm-let.A071206_174646_fot_dsouteze_ber. [cit. 2024-06-02].

¹⁰⁰ KUBÍŠTOVÁ, Pavla. *Kauza úplatek: Drobisz a Kapr už znají termín soudu.* Online. Dostupné z: https://olomoucky.denik.cz/fotbal_region/kausa-uplatky-drobisz-uz-zna-termin-soudu-20110426.html. [cit. 2024-06-02].

¹⁰¹ LIDOVKY.CZ. *Případ údajně korupční kauzy Sigmou Olomouc skončil.* Online. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/sport/fotbal/pripad-udajne-korupcni-kauzy-sigmy-olomouc-skoncil.A131011_154211_ln-fotbal-prvni-liga_vrb. [cit. 2024-06-02].

V roce 2012 se v Gambrinus lize odehrál velmi sledovaný zápas mezi Viktorií Plzeň a Spartou Praha, který mohl vítěze utkání značně přiblížit k titulu mistra ligy. Zápas byl rozhodnut spornou penaltou ve prospěch Plzně, kterou se rozhodl odpískat rozhodčí Radek Matějka po „faulu“ na Davida Limberského (ten po zápase tvrdil že „kontakt tam byl“). Několik dní po tomto zápase se dostavil do sídla FAČR na Strahově majitel Sparty Daniel Křetínský a s taškou pod paží zamířil přímo za tehdejší předsedou FAČR Miroslavem Peltou. Křetínský před budovou novinářům oznámil, že přinesl „znepokojivé informace o řízení utkání 1. české ligy“. Média se kauzy okamžitě chytila a překřtila ji na kauzu „křetínského tašky/kabely“. Pod tlakem médií předseda FAČR Pelta vše nahlásil příslušným protikorupčním orgánům Policie ČR. Po vyšetřování však bylo řečeno, že kauza je vykonstruovaná a že v tašce byli jen osobní věci; proč ovšem Křetínský učinil do médií prohlášení o znepokojivých informacích, zůstává dodnes nevysvětleno.^{102 103}

V souvislosti s kauzou vystoupil bývalý ligový rozhodčí Tomáš Adánek a přiznal se k přijetí úplatku v ligovém zápase Plzně a Jablonce nad Nisou. Úplatek ve výši 200 tisíc Kč měl obdržet od Martina Svobody (známého jako „Chřestýš“). V kauze figuroval i asistent utkání Pavel Býma, který ale úplatek odmítl, byl však obviněn z toho, že daný incident nenahlásil. K disciplinárnímu potrestání Býmy a Adámka nedošlo, jelikož v momentě, kdy se mělo konat jejich slyšení před disciplinární komisí, už nebyli členy FAČR – v tomto případě totiž Disciplinární řád organizace FAČR neukládá nečlenům FAČR dostavit se před disciplinární komisí a tím pádem nemohli být Býma s Adámkem komisí potrestáni, a proto bylo v roce 2013 disciplinární komisí FAČR jejich stíhání zastaveno.¹⁰⁴

U soudu byli Adánek, Býma a Martin Svoboda zproštěni viny pro nedostatek důkazů; nebylo prokázáno, že by kdy k jakémukoliv setkání a předání úplatku mezi stranami došlo. To podnítilo majitele klubu z Plzně Tomáše Paclíka k podání soukromoprávní žaloby na Tomáše Adámka pro „poškození dobrého jména klubu Viktorie Plzeň.“ Soud dal žalobě za

¹⁰² RUIK. *Jak to bylo s Křetínského kabelou? Bývalý předseda disciplinární komise popisuje, co ukrývala.* Online. Dostupné z: <https://www.ruik.cz/jak-to-bylo-s-kretinskeho-kabelou-byvaly-predseda-disciplinari-komise-popisuje-co-v-ni-bylo/>. [cit. 2024-06-02].

¹⁰³ ISPORT.CZ. *Pelta se prý v odposleších chlubil, že vymyslel akci „Křetínského kabely“.* Online. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-1-liga-rocnik-2019-20/378303/pelta-se-pry-v-odposlesich-chlubil-ze-vymyslel-akci-kretinskeho-kabela.html>. [cit. 2024-06-02].

¹⁰⁴ ISPORT.CZ. *Adánek na disciplinárku přijel i s Býmou. Mluvili za ně právníci.* Online. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-korupcni-afera/133445/adamek-na-disciplinarku-prijel-i-s-bymou-mluvili-za-ne-pravnici.html>. [cit. 2024-06-02].

pravdu a v roce 2015 pak Vrchní soud v Olomouci potvrdil Adámkovu povinnost zaplatit Viktorii Plzeň odškodné ve výši 200 tisíc Kč a uložil mu napsat klubu a disciplinární komisi FAČR omluvný dopis. Kauza vedla k rezignaci předsedy disciplinární komise FAČR Jiřího Goldy a k pozdějším velkým sporům v prostředí asociace, kdy někteří funkcionáři FAČR (včetně Goldy) obviňovali Miroslava Peltu z cílené snahy o nevyšetřování kauzy. V roce 2020 vyšlo při odposleších najevo, že si Pelta společně s Křetínským celou kauzu vymysleli, a to za účelem zastrašování rozhodčích a klubu Viktoria Plzeň, který na českém fotbalovém poli soupeřil se Spartou o vliv. Kvůli promlčení však už vůči Peltovi a Křetínskému nemohly být v této věci podniknuty právní kroky.^{105 106}

Poslední českou kauzou korupce ve fotbale, kterou zde představím, je kauza kolem bývalého místopředsedy FAČR Romana Berbra, též nazývaná v policejních spisech jako „Akce šváb“. Ta byla Policií ČR připravována přibližně dva roky a začala 16. října 2020 zásahem Národní centrály proti organizovanému zločinu v sídle FAČR v Praze a v sídle Plzeňského krajského fotbalového svazu v Plzni. Při razii došlo k zatčení celkem 20 osob – 5 funkcionářů, 1 delegáta, 1 aktivního fotbalisty a 13 rozhodčích. Nejznámější zatčení byli např. Roman Berbr – v té době úřadující místopředseda FAČR, Roman Rogoz – v té době sportovní ředitel Slavoj Vyšehrad, Martin Svoboda – bývalý fotbalový funkcionář známý pod přezdívkou „Chřestýš“ či Jiří Kabyl – bývalý ligový fotbalista, v té době delegát 1 a 2. ligy.¹⁰⁷

Ve stejný den, kdy proběhla razie, navrhla státní zástupkyně vzetí do vazby u 4 z 20 obviněných, mj. i Romana Berbra. Další 2 fyzické osoby a 1 právnická osoba (klub FK Slavoj Vyšehrad) byli obviněny v dubnu 2021. Důvodem pro výše popisovanou razii NCOZ bylo zejména podezření na korupční jednání ve 2. lize a v České fotbalové lize (3. liga), kde mělo dojít k několika podplacením ze strany Vyšehradu; jednalo se např. o zápas Vyšehradu proti Živanicím nebo Vyšehradu proti Sokolovu. Roman Berbr byl dále obviněn ze zpronevěry necelého 1 milionu Kč, tyto peníze původně měly směřovat na pořádání seminářů mládežnických týmů. Romanu Berbrovi bylo dále přičítáno ovlivňování baráže o 1. ligu

¹⁰⁵ ČTK. *Případ "Křetínského kabely" zůstane bez trestu, nebylo dost důkazů.* Online. Dostupné z: <https://www.denik.cz/fotbal/kauza-kretinskeho-kabely-zustane-bez-trestu-pro-nedostatek-dukazu-20141023.html>. [cit. 2024-06-02].

¹⁰⁶ ČTK. *Sudí Adámek z Křetínského kabely: Musí se Plzni omluvit a zaplatit 200 tisíc.* Online. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-prohnil-y-cesky-fotbal/238474/sudi-adamek-z-kretinskeho-kabely-musi-se-plzni-omluvit-a-zaplatit-200-tisic.html>. [cit. 2024-06-02].

v sezóně 2018/2019 a finále Českého poháru v roce 2020. Dále byli někteří aktéři obviněni z tunelování Plzeňského krajského fotbalového svazu.^{107 108}

Tři dny po razii v sídle FAČR se konalo mimořádné zasedání výkonného výboru FAČR, který rozhodl o odvolání komise rozhodčích pro profesionální soutěže, dále bylo rozhodnuto o odvolání komise rozhodčích Řídící komise pro Čechy, o plošném dohledu nad soutěžemi kvůli korupci a Roman Berbra byl jakožto místopředseda asociace výkonným výborem odvolán. Výkonný výbor však oproti očekávání nesložil funkce. O den později složila funkci jedna ze členek výkonného výboru Dagmar Damková. FAČR rozhodl o potrestání aktérů kauzy v prosinci 2021 a lednu 2022. SK Slavia Vyšehrad byl vyřazen pro sezónu 2022/2023 z 3. ligy a byl přerazen do pražského přeboru Pražská Teplárenská. Rozhodčí Jiří Musil, Miloš Vitner a Zdeněk Koval obdrželi trest zákazu činnosti na dobu 8 let. Delegát Jiří Kabyl byl potrestán zákazem činnosti na dobu 18 měsíců. Roman Rogoz obdržel trest zákazu činnosti na 6 let. Soud s obviněnými začal 17. dubna 2023; k dnešnímu datu si svůj trest zatím vyslechl bývalý rozhodčí Tomáš Grimm (6 měsíců podmínka a 198 tisíc Kč peněžitá pokuta), bývalý delegát Miroslav Skála (8 měsíců podmínka a 48 tisíc Kč peněžitá pokuta) a Petr Tarkovský, bratr přítelkyně Michala Káníka, jedné z postav této kauzy (8 měsíců podmínka a 55 tisíc Kč peněžitá pokuta).^{107 108 109}

3.3. Korupce ve fotbale v právních a mimoprávních předpisech

3.3.1. Korupce ve fotbale v zahraničních předpisech

Bod, který se v mé práci věnuje exkurzi po zahraničních předpisech, bude z převážné většiny zaměřen na předpisy fotbalových sportovních organizací ze zahraničí a krátce se budu věnovat i zahraniční judikatuře ve věcech korupce ve fotbale.

¹⁰⁷ *Korupční skandál v českém fotbale 2020*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Korup%C4%8Dn%C3%AD_skand%C3%A1l_v_%C4%8Desk%C3%A9m_fotbale_2020. [cit. 2024-06-02].

¹⁰⁸ IDNES.CZ. *Akce Šváb. Detaily ze spisu o korupční aféře kolem Berbra přehledně*. Online. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/korupcni-afera-kolem-romana-berbra-spis-svab.A211217_095512_fotbal_vp2. [cit. 2024-06-02].

¹⁰⁹ MRÁZOVÁ, Klára. V korupční kauze „tafky“ Berbra začaly padat tresty. Online. S. 1-2. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/fotbal-v-korupcni-kauze-byvaleho-nejvlivnejsiho-muze-ceskeho-fotbalu-berbra-padl-prvni-trest-delegat-priznal-svou-vinu-5012402>. [cit. 2024-06-02].

Začnu předpisy největší světové organizace, která se věnuje fotbale, a to organizace FIFA (z francouzského „*Federation Internationale de Football Association*“, česky můžeme přeložit jako „*Mezinárodní federace fotbalových asociací*“¹¹⁰). Tato organizace byla založena v říjnu roku 1904 v Paříži. K dnešnímu datu má FIFA 209 členských států a jejich fotbalových federací, což je více členů, než má například Organizace spojených národů, z čehož vyplývá, že členy organizace FIFA jsou i některé federace zemí, které nebyly mezinárodně uznány. Současné sídlo FIFA se nachází ve švýcarském Curychu.¹¹⁰ Hlavním dokumentem organizace FIFA, který řeší otázku korupce, jsou tzv. protikorupční předpisy FIFA. Jedná se o dokument v rozsahu 14 stran, který vešel v platnost v roce 2018. Přesně polovinu tohoto dokumentu tvoří jeho příloha, v níž je řešena podoba právní úpravy přijetí a nabízení úplatku ve švýcarském právním řádu, kterým se FIFA řídí – jedná se konkrétně o články 332^{octies}, 332^{novies}, 332^{decies} švýcarského trestního zákona SSC („*Swiss criminal codex*“).¹¹¹ Dále protikorupční předpisy FIFA uvádějí jako relevantní pramen ještě článek 4 a švýcarského federálního zákona o nekalé soutěži (známý též pod zkratkou UCA). U těchto výše vyjmenovaných ustanovení protikorupční předpisy FIFA určují, že je všichni členové týmu FIFA musí vzít na vědomí a tato zákonná ustanovení dodržovat.¹¹²

Jako své vlastní zdroje uvádějí protikorupční předpisy kodex chování pro třetí osoby, což je další oficiální dokument FIFA, dále směrnici o kontrole mezinárodních přestupů, předpisy FIFA o věcných darech a pohostinnosti, předpisy o finančních darech a předpisy FIFA o vnitřní organizaci.¹¹² Jako poslední jsou v protikorupční směrnici FIFA obsaženy definice jednotlivých výše stanovených pojmů. Jako první je zde definováno, co znamená pojem člen týmu FIFA. Podle předpisů se jedná o generálního tajemníka FIFA, zástupce generálního tajemníka, vedoucí úředníky, ostatní zaměstnance FIFA, dobrovolníky (v rozsahu stanoveném zákonem) a o zaměstnance a členy výkonných výborů a statutárních orgánů dceřiných společností organizace FIFA. Dále je zde definováno, co znamená pojem „government official“, což můžeme do češtiny přeložit jako „vládní úředník“. Podle předpisů se jedná o „...*jakéhokoliv ředitele, funkcionáře nebo zaměstnance zahraniční nebo místní vlády či jiné výkonné jednotky, agentury nebo entity vlastněné nebo kontrolované vládou; jakýkoliv kandidát na politickou pozici; jakýkoliv zaměstnanec nebo představitel politické strany nebo politického sdružení;*

¹¹⁰ *FIFA*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/FIFA>. [cit. 2024-06-02].

¹¹¹ Zákon Švýcarské republiky č. 311.0 z roku 1937, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹² *Anti corruption directives*. Online. FIFA, 2020. Dostupné z: <https://digitalhub.fifa.com/m/7895e17ae0642f31/original/t8m7wdzgxmerctqienol-pdf.pdf>. [cit. 2024-06-02].

jakýkoliv ředitel, úředník či zaměstnanec veřejné mezinárodní organizace a jakákoliv osoba, která jedná v oficiální funkci nebo z pověření zahraniční nebo místní vlády, ministerstva, agentury, nástroje nebo entity.“¹¹² Posledním pojmem, který je v protikorupční směrnici FIFA definován, je pojem tzv. „Third party intermediary (TPI)“, což můžeme přeložit do češtiny jako „zprostředkovatel třetí strany“. Definice v předpisech uvádí, že se jedná o „...*třetí strany, které komunikují s vládními úředníky nebo obchodními partnery organizace, tyto třetí strany jednají jménem organizace FIFA.*“¹¹² V první části protikorupčních předpisů FIFA je popsáno, proč je pro potřeby FIFA tento dokument důležitý, dále jsou zde určeny oblasti zájmu a soustředění, na něž je důležité se zaměřit v souvislosti v boji s korupcí, kdy se jedná zejména o dary a pohostinnost, dotace, tzv. facilitační platby, politické příspěvky a tzv. nátlakové platby.¹¹²

Protikorupční předpisy FIFA dále používají pro určení, zdali se jedná o korupční jednání, tzv. FIT test. FIT je zkratka anglických slov frequency, intent a timing.¹¹² Ve směrnici je jasně stanoveno, že před přijetím jakéhokoliv daru či jakéhokoliv pohostinnosti ze strany FIFA musí tato organizace vyhodnotit zaprvé frekvenci takového jednání (FIFA ve směrnici uvádí povolenou četnost takového podezřelého jednání – min. dvakrát v jednom kalendářním roce; rovněž je zde stanovena maximální výše poskytovaného daru, a to 200 amerických dolarů); dále musí být vyhodnocen záměr takového jednání, kdy hlavní otázkou, na kterou je třeba odpovědět, je otázka, zdali záměrem jednání je budování vztahů s organizací FIFA či její propagace; jako další musí být vyhodnoceno, zdali jde o jednání, které překračuje meze zákona. Posledním bodem FIT testu, který podléhá zkoumání, je načasování, kdy se otázka, kterou si je třeba podle předpisů položit, týká toho, zda byl dar dán nebo přijat krátce před tím, než bylo učiněno obchodní rozhodnutí, které může být přínosem jak pro stranu darující, tak i pro stranu obdarovanou. Pokud je podle předpisů odpověď na jakoukoliv z dílčích otázek kladná, pak vzniká potřeba se obrátit s konzultací na oddělení stížností FIFA. V úplném úvodu protikorupčních předpisů je pak zvláště stanoveno, že „*FIFA má nulovou toleranci k jakékoliv formě úplatkářství a korupce.*“ Asi nejdůležitější částí předpisů je pak definice samotného úplatku dle FIFA, která zní: „...*úplatek je poskytnutí nebo přijetí jakékoliv hodnoty se záměrem získat nebo jen udržet neoprávněnou obchodní výhodu pro organizaci FIFA či jinou organizaci.*“¹¹² Dále protikorupční předpisy FIFA vyzývají k tomu, že pokud se osobám zdá nějaké jednání podezřelé, mají takové jednání nahlásit. Touto směrnici je rovněž zaveden princip tzv. anonymního nahlášení případných podezřelých jednání prostřednictvím formuláře dostupného z webových stránek organizace FIFA.¹¹²

Organizace UEFA (francouzsky: *Union Européenne de Football Association*, česky: *Unie evropských fotbalových asociací*)¹¹³ je organizace, která má za úkol vedení, organizaci a řízení evropského fotbalu. Založena byla v červnu 1954 a má sídlo ve švýcarském Nyonu na břehu Ženevského jezera. V současnosti má UEFA 55 členů; v některých případech se nejedná o samostatné státy (např. Skotsko, Severní Irsko) a součástí UEFA jsou i dva státy, které geograficky nenáleží Evropě (Izrael a Kazachstán).¹¹³

V Statutu UEFA, jejím nejdůležitějším dokumentu, se na 48 stránkách slovo „korupce“ ani jednou nevyskytuje. Stejně tak se v Statutu UEFA neobjevuje ani anglické slovo „fraud“, což do českého jazyka můžeme přeložit jako podvod. Na základě toho tedy můžeme konstatovat, že statut UEFA žádná ustanovení ohledně korupce ve fotbale neobsahuje.¹¹⁴

Ve vyhledávací dokumentů UEFA se slovo korupce vyskytuje v celkem 15 dokumentech; zejména pak v tzv. „*UEFA Disciplinary Regulations*“, což můžeme do češtiny přeložit jako „disciplinární řád“¹¹⁵. Ten byl organizací UEFA vydáván každý rok, kdy k poslednímu vydání došlo v roce 2022. Část třetí, článek dvacet jedna tohoto dokumentu je pak nazván „Bribery and corruption“; ten se ještě dělí do tří dalších odstavců. První odstavec můžeme přeložit následovně: „*Osoby vázané těmito ustanoveními nebudou přímo ani nepřímo nabízet, slibovat, dávat, žádat, vyžadovat nebo přijímat jakékoli neoprávněné peněžní prostředky nebo výhody jakéhokoliv druhu s cílem ovlivnit rozhodování UEFA, ať už jde o věci v souvislosti s podnikáním UEFA či v jakémkoliv jiné sféře.*“¹¹⁵ Druhý odstavec pak můžeme přeložit takto: „*Osoby vázané těmito ustanoveními nebudou nabízet, slibovat, dávat, žádat, vyžadovat nebo přijímat jakékoli neoprávněné peněžní nebo jiné výhody výměnou za vykonání nebo opomenutí činu souvisejícího s jejich oficiálními aktivitami pod hlavičkou UEFA nebo který je v rozporu s jejich povinnostmi.*“¹¹⁵ Ve třetím odstavci je v překladu do češtiny napsáno následující: „*Všechny osoby vázané těmito ustanoveními jsou povinny neprodleně hlásit organizaci UEFA jakoukoliv nabídku, příslib nebo podobnou pobídku ve smyslu odstavců 1 a 2.*“¹¹⁵

¹¹³ UEFA. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/UEFA>. [cit. 2024-06-03].

¹¹⁴ *Uefa Statues*. Online. UEFA, 2021. Dostupné z: <https://documents.uefa.com/v/u/OsXl2S7PUiUKy7gCop4Q5w>. [cit. 2024-06-03].

¹¹⁵ *UEFA Disciplinary Regulations – Edition 2022*. Online. UEFA, 2022. Dostupné z: <https://documents.uefa.com/v/u/r7fXo9v2XH9Uhi4VzO57qw>. [cit. 2024-06-03].

Dalším dokumentem UEFA, kde můžeme narazit na slovo korupce, jsou tzv. UEFA HatTrick předpisy. Ty jsou vydávány každý kalendářní rok a jsou číslovány podle toho, která verze je zrovna v platnosti. V současnosti platí šestá verze těchto předpisů, která byla vydána pro rok 2024.¹¹⁶ V tomto dokumentu se slovo „korupce“ vyskytuje v celkem devíti případech. Jako příklad lze zmínit článek devět, odstavec jedna, písmeno b těchto předpisů, které hovoří o korupci při projektech organizace UEFA. Dále mají tyto předpisy přílohu A, která navazuje na článek dvacet pět těchto předpisů, jenž je nazvaný „Aktivity proti ovlivňování zápasů a integritě“. V odstavci prvním tohoto článku je v překladu do češtiny napsáno: „*Každému členovi UEFA je přidělena celková roční platba ve výši 75 000 euro, tato částka směřuje na činnosti zaměřená na boj s ovlivňováním zápasů a integrity, tato platba je rozdělena následujícím způsobem.*“¹¹⁶ V dalších bodech a odstavcích je pak podrobně popsáno, na jaké účely a v jaké maximální výši mají být jednotlivé části výše zmíněné platby použity. V tomto článku se jedná o určitou formu implementace rezoluce UEFA nazvané: „Evropský fotbal jednotný pro integritu hry“¹¹⁷; ta byla přijata na 38. řádném UEFA kongresu v kazašské Astaně v březnu 2014. Text této rezoluce je výše zmiňovanou přílohou A předpisů HatTrick ve verzi šesté pro rok 2024.¹¹⁶

Posledním dokumentem UEFA, který zde v souvislosti s korupcí zmíním, jsou „Předpisy o fondu pro vyšetřování integrity.“ V preambuli těchto předpisů se píše v překladu toto: „*Na základě výsledků studie proveditelnosti týkající se boje proti korupci v evropském fotbale a na základě akčního plánu proti ovlivňování zápasů schváleného UEFou rozhodl výkonný výbor organizace na svém zasedání v Nyonu 11. července 2021 o vydání těchto předpisů.*“¹¹⁸

Organizace světových národů, konkrétně její Kancelář pro drogy a vyšetřování zločinů, vydala v roce 2021 dokument čítající 300 stran nazvaný „Celosvětová zpráva o korupci ve sportu“. Tento dokument je rozdělen do deseti různých sekcí, ve kterých se podrobně věnuje nejrůznějším aspektům korupce. Zpráva však výlučně nepojednává o jednotlivých druzích korupce ve sportu (i když je zde zmíněno několik sportovních organizací, například FIFA), takže tuto zprávu zmiňuji vzhledem k tématu své práce pouze okrajově.⁶⁸

¹¹⁶ UEFA HatTrick VI Regulations – Edition 2024. Online. UEFA, 2024. Dostupné z: https://documents.uefa.com/v/u/UeAClpUnG_PmvXonZcWORA. [cit. 2024-06-03].

¹¹⁷ European football united for the integrity of the game' resolution. Online. UEFA, 2014. Dostupné z: https://documents.uefa.com/v/u/UeAClpUnG_PmvXonZcWORA. [cit. 2024-06-03].

¹¹⁸ UEFA Integrity Investigation Fund Directives. Online. UEFA, 2024. Dostupné z: <https://documents.uefa.com/v/u/UEFA-Guidelines/UEFA-Integrity-Investigation-Fund-Directives>. [cit. 2024-06-03].

Závěrem musím konstatovat, že dle mého názoru se v hlavních disciplinárních předpisech dvou největších světových fotbalových organizací FIFA a UEFA, konkrétně v UEFA Disciplinary regulations a FIFA Disciplinary code, korupci jako fenoménu věnuje velmi málo prostoru – zejména pak tomu tak je u organizace FIFA. Oba disciplinární dokumenty za mě plně nevyužívají potenciál, který fenomén korupce ve fotbale a její potírání nabízí. Dokumenty pouze nastiňují a představují korupci jakožto jev nepřipustný, který má být po zásluze potrestán, avšak jak konkrétně, to už se v těchto dokumentech nepíše – chybí jasné stanovení postihu za korupci jako takovou. Výjimku představuje článek 10, odstavec 2 disciplinárních předpisů UEFA, ve kterém je jednoznačně stanoveno, že korupce v soutěžích pořádaných UEFA nepodléhá promlčení. Takovéto ustanovení, kde je korupce jasně a výstižně zmíněna, bohužel v disciplinární dokumentech největších světových fotbalových organizací představuje výjimku. Za velmi zvláštní a nedostatečný považuji fakt, kdy se v hlavním disciplinárním dokumentu organizace FIFA slovo korupce vyskytuje všehovšudy jen v jednom případě. Z další části práce, která se bude věnovat korupci ve fotbale v českých právních a mimoprávních předpisech, vyloučí, že v disciplinárních předpisech českých fotbalových organizací je korupci věnován větší prostor.

3.3.2. Korupce ve fotbale v českých předpisech

V této části diplomové práce se budu věnovat českým právním i mimoprávním předpisům a obsahu týkajícím se korupce ve fotbale v nich. Tuto část rozdělím do dvou menších částí; v té první se budu zabývat korupcí ve fotbale a jejímu možnému zakotvení v předpisech právních, zejména pak v zákoně č. 40/2009 Sb. – trestním zákoníku. Druhá, kratší část, se bude zabývat korupcí ve fotbalových mimoprávních předpisech, například předpisech FAČR a dalších řídicích jednotek fotbalových soutěží v České republice.¹

Jako první se budu v této části věnovat již výše zmíněné otázce korupce v českém trestním zákoníku. V úvodu své práce jsem nastínil, kde v českém trestním zákoníku nalezneme skutkové podstaty trestných činů související s korupčním jednáním. Jedná se o hlavu X., díl 3. zvláštní části trestního zákoníku, konkrétně o § 331 až § 334 – to už však bylo vše zmíněno a podrobně rozebráno dříve. V této části se budu zejména zabývat tím, zdali lze korupci ve fotbale podřadit pod skutkové podstaty trestných činů ve výše zmíněných paragrafech. Pro tyto účely je třeba si ještě jednou projít výše zmiňovaná ustanovení trestního zákona.¹

V paragrafech 331 a 332 trestního zákoníku se ve vymezení základních skutkových podstat v odstavci 1 daných ustanovení vyskytuje pojem „obstarávání věci obecného zájmu“; tento pojem se vyskytuje v slovním spojení se slovy „v souvislosti s...“ Pokud není naplněn znak skutkové podstaty, například objektivní stránka TČ, která jak v případě TČ přijetí úplatku (§ 331 TZ) a podplacení (§ 332 TZ) obsahuje popis jednání, při kterém dochází k určitému konání v souvislosti s úplatkem jako druhem nezákonné finanční výhody (poskytnutí, slíbení, nabízení, poskytnutí či přijetí úplatku), pak se nemůže jednat o trestný čin jako takový. Toto konání musí být podle dikce obou paragrafů učiněno „...v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu“¹, a pokud tomu tak není, tak, jak již bylo řečeno výše, nelze dané jednání považovat za trestné a trestním zákonem postihnutelné, a to z důvodu nenaplnění všech znaků skutkové podstaty TČ. V souvislosti s tématem své práce si musím položit stěžejní otázku, a sice, zda je fotbal věcí obecného zájmu. V případě kladné odpovědi totiž lze korupci ve fotbale postihnout podle trestního zákoníku.¹

Nejprve začnu tím, že si vymezím pojem „obecný zájem“ u trestných činů přijetí úplatku a podplacení. Jedná se o termín abstraktní s velmi problematickým a obtížným vymezením. Je tomu tak proto, že se jedná o pojem velmi obecný. Dále musím konstatovat, že tento pojem a jeho definice nejsou odbornou literaturou příliš dobře uchopeny. Proto budu svoji hlavní pozornost zaměřovat zejména na judikaturu českých soudů. Zde však musím poznamenat, že hlavní vlna judikatury v oblasti obecného zájmu pochází ještě z komunistického Československa; v této době však z důvodů jinak ideologicky orientovaného právní řádu byly rozdíly mezi veřejným a soukromým téměř nepatrné. Dle Pelce je formulace skutkové podstaty dvou v této části dříve uvedených trestných činů spojena hned s dvěma problémy – tím prvním je samotné vymezení hranic pojmu „obecný zájem“, ten druhý popisuje Pelc v následující větě: „*S přesným určením designátů obecného zájmu úzce souvisí otázka hodnocení určitosti tohoto pojmu s ohledem na požadavek nullum crimen sine lege certa, tedy hodnocení této normy z hlediska ústavnosti.*“¹¹⁹ Druhému vytyčenému problému se budu ještě ve své práci věnovat.

Pojem obecného zájmu se v českém právním řádu vyskytuje již po relativně dlouhou dobu. Objevil se už v zákoně č. 86/1950 Sb.¹²⁰, trestní zákon a dále též v zákoně č. 140/1961 Sb.,

¹¹⁹ *Dny práva 2011 – Days of Law 2011 [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2012 ISBN 978-80-210-5916-0 (soubor) 9788021047334. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/content/cs/proceedings/>.*

¹²⁰ Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

trestní zákon.¹²¹ V roce 2004 bylo novelou obsaženou v zákoně č. 537/2004 Sb.¹²² doplněno do textu v té době trestního zákona ustanovení § 162a odst. 3, po účinnosti trestního zákoníku z roku 2009 se jedná o § 334, odst. 3, který zde odcituji. „*Za obstarávání věcí obecného zájmu se považuje též zachovávání povinnosti uložené právním předpisem nebo smluvně převzaté, jejímž účelem je zajistit, aby v obchodních vztazích nedocházelo k poškozování nebo bezdůvodnému zvýhodňování účastníků těchto vztahů nebo osob, které jejich jménem jednají.*“¹ K dané problematice se vyjadřoval i Ústavní soud, který ve svém nálezu z roku 2002 konstatoval dlouhodobou existenci pojmu obecný zájem, která je vystavěna na objektivním kritériu tohoto pojmu, kde toto kritérium má v českém právním řádu přednost před tzv. subjektivním kritériem, kdy toto subjektivní kritérium vychází z povahy subjektů určitého právního vztahu.¹²³

Pojem obecného zájmu ve spojení s trestnými činy úplatkářství není v evropských právních úpravách tak běžný, protože je dáována přednost právní úpravě, která reflektuje povahu subjektů korupčního jednání. Například v německé právní úpravě je trestnost úplatkářství pevně spojena s pojmem úřední osoby, obdobně tomu tak je i v jiných právních řádech – často jsou jako příklad uváděny právní řády Rakouska a Itálie.¹²⁰ Podobnou právní úpravu, jako má český právní řád, můžeme nalézt třeba ve slovenském právním řádu, konkrétně ve výkladových ustanoveních slovenského trestního zákona. Jedná se o § 131 tohoto zákona, ve kterém se uvádí: „...*věcí obecného zájmu se pro účely tohoto zákona rozumí zájem přesahující rámec individuálních práv a zájmů jednotlivce, který je důležitý z hlediska zájmu společnosti.*“¹²⁴ Odborná literatura uvádí, že slovenská definice na rozdíl od té české zařazuje pod pojem obecný zájem i úpravu obchodních vztahů.

Pelc se ve svém článku pokouší o vymezení pro moji práci klíčového pojmu obecný zájem. Porovnává ho s pojmem „veřejný zájem.“ Při tomto srovnání Pelc odkazuje mimo jiné na stanovisko Nejvyššího soudu Československé republiky z roku 1988, podle kterého nemusí být všechna jednání, prostřednictvím nichž funkcionáři a pracovníci státních orgánů plní své povinnosti vyplývající z náplně jejich funkce a jejich pracovního poměru, obstaráváním věcí obecného zájmu. Jako hlavní závěr této problematiky pak Pelc uvádí: „...*součástí obecného zájmu je každý zájem veřejný a ještě některé zájmy soukromé.*“¹²⁰

¹²¹ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹²² Zákon č. 537/2004 Sb., novela trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹²³ Nález Ústavního soudu ze dne 27. března 2002, sp. zn. I. ÚS 537/2000, uveřejněný pod č. 41/2002 Sb. n. a u. ÚS.

¹²⁴ Zákon Slovenské republiky č. 300/2005 Z.z., trestný zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Pojem obecný zájem v souvislosti s trestnými činy přijetí úplatku a podplacení se po celou dobu své existence v právním řádu Československa, potažmo České republiky, stával velmi často předmětem judikatury. První judikaturu, která se zabývá tímto tématem, můžeme zařadit do 70. let minulého století.¹²⁰

Hlavním předmětem v předchozím odstavci zmíněné judikatury byla otázka, které činnosti lze považovat za věci obecného zájmu. Před rokem 1989 judikatura definovala jako věci obecného zájmu například rozhodování v oblasti zdravotní a lékařské péče, prodej nových motorových vozidel, uzavírání smluv při zahraničním obchodu, prodej barevných televizorů, poskytování úvěrů či například poskytování pohřebních služeb, dále pak třeba řádný chod restauračního zařízení.

Po roce 1989 došlo ke změně právního řádu, která měla za následek větší odlišení práva soukromého a práva veřejného. Judikatura ve věcech pojmu obecného zájmu se však vyskytovala i nadále. Další činností, která byla judikaturou označena jako věc obecného zájmu, byla například činnost pracovníka bankovního sektoru, ale zejména to pak byla ve vztahu k mojí práci nejrelevantnější korupce ve fotbale. Stalo se tak zejména dvěma rozhodnutími Nejvyššího soudu; konkrétně se jedná o usnesení ze dne 9. srpna 2006, spisová značka 8 Tdo 864/2006¹²⁵ a usnesení ze dne 11. dubna 2007, spisová značka 8 Tdo 396/2007.¹²⁶

První výše jmenované usnesení má přímou souvislost s v mé práci výše zmíněnou korupční kauzou okolo Viktorie Žižkov z roku 2004. Dovolání k Nejvyššímu soudu podal rozhodčí s iniciálami V.P. (s největší pravděpodobností se jedná o Vlastimila Pastyřika – pozn. autora); ten byl v roce 2005 Obvodním soudem pro Prahu 3 odsouzen k 8 měsícům trestu odnětí svobody, kdy výkon tohoto trestu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 24 měsíců. Dále obviněný obdržel peněžitou pokutu ve výši 30 000 Kč, a pokud by peněžitý trest nebyl vykonán ve stanovené lhůtě, přišel by na řadu náhradní trest odnětí svobody v trvání 2 měsíců. Dále byl pak obviněnému uložen zákaz činnosti jako rozhodčího v soutěžích Českomoravského fotbalového svazu po dobu 3 let.¹²⁶

¹²⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. srpna 2006, sp. zn. 8 Tdo 864/2006.

¹²⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. dubna 2007, sp. zn. 8 Tdo 396/2007.

Obviněný podal dovolání z důvodů § 265 b odst. 1, písm. g a l tehdejšího znění trestního řádu. Dovolání směřovalo zejména proti soudem použité právní kvalifikaci § 160 odst. 1 tehdejšího trestního zákona. Čin, kterého se obviněný dopustil, spočíval v tom, že si dne 27. února 2004 nechal prostřednictvím telefonického rozhovoru slíbit úplatek za ovlivnění fotbalového utkání svojí osobou. Jednalo se o úplatek formou tzv. „třicetníku“. Dovoláním se snažil obviněný dokázat následující skutečnost: *„Obviněný rozvedl vlastní právní rozbor, založený na tom, že jednání se v tomto případě skládá ze dvou fází, jednak, že příjemce úplatku nabídku svým chováním vyvolá, jednak že jiná osoba mu úplatek slíbí. Slib přitom musí příjemce úplatku přijmout. Skutečnost, že někdo nabídne úplatek někomu, kdo nemá zákonnou oznamovací povinnost a ten tuto skutečnost nikomu neoznámí, event. úplatek neodmítne, neznamená, že již naplňuje skutkovou podstatu trestného činu.“*¹²⁶

Nejvyšší soud shledal vytýkané právní vady jakožto právně nerelevantní a nenaplňující dovolací důvod ve smyslu § 265 b odst. 1 písm. g) trestního řádu. Dovolací soud proto nemohl tyto vytýkané vady věcně přezkoumávat. Avšak v usnesení se dále píše následující: *„Na označený dovolací důvod však dopadá ta část dovolání obviněného, v níž poukázal na nedostatky v použité právní kvalifikaci trestným činem přijímání úplatku podle § 160 odst. 1 tr. zákona, a proto dovolací soud ve vztahu k těmto námitkám obviněného mohl dále zkoumat, zda je v této části jeho dovolání opodstatněné.“*¹²⁶

V další části usnesení se Nejvyšší soud zabývá rozbořem toho, zda došlo v daném případě k naplnění znaku skutkové podstaty TČ, konkrétně momentu, kdy si obviněný měl „dát slíbit úplatek.“ Obviněný naplnění tohoto znaku rozporoval. Nejvyšší soud k tomuto pojal následující stanovisko: *„Nejvyšší soud shledal závěr o tom, že obviněný znak „dá si slíbit“ úplatek naplnil, za dostatečně prokazaný, a protože nevznikají pochybnosti ani o dalších znacích skutkové podstaty trestného činu přijímání úplatku podle § 160 odst. 1 trestního zákona, považoval za správné a v souladu se zákonem, že tímto trestným činem byl obviněný uznán vinným.“*¹²⁶

Z poslední citované věty: *„...a protože nevznikají pochybnosti ani o dalších znacích skutkové podstaty trestného činu přijímání úplatku“*¹²⁶, lze jasně dovodit pro moji práci velmi důležitý fakt, že pokud je jedním ze znaků skutkové podstaty TČ přijetí úplatku (dnes § 331 TZ) souvislost úplatku s obstaráváním věci obecného zájmu, nevznikají pochybnosti o dalších znacích skutkové podstaty TČ, z čehož, i přes v předchozí formulaci použité přídavné jméno „dalších“, usuzuji, že jsou zde naplněny všechny znaky skutkové podstaty TČ přijetí úplatku,

tudíž i znak souvislosti úplatku s obstaráváním věci obecného zájmu. To znamená, že pod tento znak můžeme podřadit i jednání fotbalového rozhodčího, kterému byl nabídnut a slíben úplatek.¹²⁶

Dalším faktorem, který nás může přesvědčit o v předchozím odstavci formulovaném závěru, je samotný výrok Nejvyššího soudu v dané věci. Soud dané dovolání odmítl. Důvodem pro toto odmítnutí byla ve smyslu § 265i odst. 1 písm. e) trestního řádu zjevná neopodstatněnost daného dovolání. Nejvyšším soudem tak byla uznána trestnost spáchaného skutku, z čehož můžeme usoudit, že zde nebyl jakýkoliv problém s uznáním daného činu za trestný.¹²⁶ Tím pádem tak byly dle soudů splněny všechny znaky skutkové podstaty, mj. i že k úplatku došlo v souvislosti s věcí obecného zájmu. Fotbal tak podle výše uvedených důkazů můžeme považovat za věc obecného zájmu.

Druhým usnesením, které zde budu citovat, a je pro moji práci důležité, je usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. dubna 2007, sp. zn. 8 Tdo 396/2007. V tomto případě Nejvyšší soud řešil dovolání funkcionáře s iniciálami L.P. proti usnesení Krajského soudu v Ostravě. Obviněný byl nejprve uznán Okresním soudem v Karviné – pobočkou v Havířove – vinným z trestného činu podplacení podle § 161 odst. 1 trestního zákona, kterého se dopustil tím, že 23. listopadu 2003 oznámil zprostředkovaně asistentovi rozhodčího s iniciálami J.V. možnosti úplatku od slovenského fotbalového klubu Dukla Banská Bystrica. Úplatek měl být poskytnut za ovlivnění utkání 1. slovenské ligy, na kterou byl v rámci výměnného programu rozhodčích obviněný delegován jako asistent. Dne 27. listopadu 2003 pak byla mezi obviněnými domluvena výše úplatku, kdy se jednalo o 70 000 Kč. O několik dní později pak obviněný J.V. úplatek od prvního obviněného skutečně převzal.¹²⁷

Okresní soud odsoudil obviněného L.P. k peněžitému trestu ve výši 70 000 Kč, a kdyby trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, následoval by náhradní trest odnětí svobody v délce 3 měsíců. Okresní soud dále rozhodl o vině a trestu spoluobviněného J.V. Obviněný L.P. následně podal odvolání ke Krajskému soudu v Ostravě, ten ho však ve smyslu § 256 TŘ zamítl. Dovolání podal obviněný z důvodu uvedeného v § 265 b odst. 1 písm. g) TŘ. V dovolání obviněný namítal chybnost posouzení právní kvalifikace skutku, protože byl dle jeho nesprávně interpretován znak skutkové podstaty TČ podplacení podle § 161, odst. 1 trestního zákona, konkrétně pak pro moji práci důležité obstarávání věci obecného zájmu. Obviněný v dovolání dále tvrdil: „Podle dovolatele činnost sportovního rozhodčího, asistenta sportovního rozhodčího

*nebo delegáta fotbalového utkání při zajišťování regulérnosti zápasů fotbalové ligy nemůže tento znak naplnit, a pokud se tak stalo, jde o nepřipustnou kriminalizaci takového jednání.*¹²⁷ Obviněný dále v dovolání uvedl některé další argumenty, které měly poukázat na to, že se v daném případě nejedná o věc obecného zájmu. Důležité je zde poznamenat, že k jinému názoru, než obviněný došel jak soud první, tak i druhé instance.¹²⁷

V usnesení se dále píše: *„...obviněný tak naznačil, že by se měl Nejvyšší soud České republiky (dále jen Nejvyšší soud) s ohledem na všechny jím rozvedené argumenty ztotožnit s tím, že interpretace pojmu „obstarání věci obecného zájmu“, k níž oba soudy ve svých rozhodnutích došly, ztratila své opodstatnění a napadená rozhodnutí, jimiž byl uznán vinným trestným činem podplácení podle § 161 odst. 1 tr. zák., trpí vadami, pro něž nemohou obstát.*¹²⁷

V dalším průběhu usnesení Nejvyšší soud rozebírá, co lze považovat za obstarávání věci obecného zájmu, kde je citována i některá starší judikatura. Dále se v rozhodnutí uvádí: *„...odvolací soud pro závěr, že obviněný takto zjištěným jednáním, které je stručněji uvedené ve výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně, naplnil znak „obstarání věci obecného zájmu“, vycházel právě z definice, která je shora popsána, a na jejím podkladě na straně 9 odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že okresní soud nepochybil, pokud jednání obviněného L'P kvalifikoval jako trestný čin podplácení podle § 161 odst. 1 tr. zák.*¹²⁷

Nejvyšší soud se dále v tomto usnesení věnuje definování pojmu „obstarávání věci obecného zájmu“ prostřednictvím předchozí judikatury a odborné literatury. Podstatný je pak následující závěr Nejvyššího soudu: *„Proto je nezbytné při výkladu pojmu „obstarávání věci obecného zájmu“ mít všechny tyto souvislosti na paměti a vnímat fotbal v jeho společenské úloze, neboť jsou od něj odvozeny další společensky významné činnosti. Nejedná se proto toliko o oblast zájmů několika mála jednotlivců nebo úzké skupiny lidí, ale jde o zájem celospolečenský.*¹²⁷ Dále se zde píše: *„Na základě těchto úvah a právních závěrů Nejvyšší soud shledal, že fotbalové soutěže je nutné vnímat jako záležitost celé společnosti, a proto, s ohledem na roli, kterou ve vnímání velké části veřejnosti fotbal a fotbalová utkání zaujímají, je potřebné dbát na jejich regulérnost a řádný průběh tak, aby nedocházelo k vědomému ovlivňování a zmanipulování výsledku utkání, zejména vrcholných soutěží, na nichž je ekonomicky zainteresována řada subjektů, pro něž ovlivněné výsledky mohou mít i neblahé finanční dopady. Činnost fotbalových rozhodčích, kteří vědomě ovlivňují výsledky hry, na jejíž řádný průběh mají*

*dohlížet, je nutné považovat za „obstarání věci obecného zájmu“ ve smyslu ustanovení § 160, § 161 a násl. tr. zákona.*¹²⁷

Nejvyšší soud na základě všech svých závěrů a názorů posoudil dovolání obviněného jako zjevně neopodstatněné, a z těchto důvodů ho podle § 265i odst. 1 písm. e) TŘ odmítl.¹²⁷

Dvě výše uváděná usnesení nejsou rozhodně v této problematice jediná, avšak jsou v této věci stěžejní a průkopnická a dalšími rozhodnutími citovaná. Na základě těchto dvou usnesení lze konstatovat, že korupční činnosti v souvislosti s fotbalovými zápasy, ať už ze strany rozhodčích nebo funkcionářů, lze považovat za „obstarání věci obecného zájmu“ ve smyslu § 160 a § 161 trestního zákona a § 331 a § 332 trestního zákoníku.^{1 127}

Poslední dílčí otázkou, kterou se budu v této části své práce zabývat, bude otázka ústavnosti pojmu obecný zájem. Tímto tématem se ve své judikatuře zabýval Ústavní soud, konkrétně se jednalo o jeho náleze ze dne 14. října 1998, sp. zn. Pl. ÚS 6/98, který byl též publikován pod č. 123/1998 Sb. n. a u. ÚS.¹²⁷ V tomto nálezu dospěl k tomu, že formulace § 160 trestního zákona je v souladu s ústavním pořádkem. Pelc však ve svém článku tento závěr rozporuje; argumentuje zde přílišnou nepodrobností a nepřesvědčivostí závěrů Ústavního soudu. Hlavní problém je pak Pelcem shledáván v absenci řešení otázky, zda je užití pojmu obecného zájmu v souladu se zásadou *nullum crimen sine lege certa*. Podle autora Ústavní soud vycházel z chybných předpokladů, a to konkrétně v následujícím případě: „...ve skutečnosti se v tomto ohledu naše dosavadní úprava neliší od úpravy zemí Evropské unie.“¹²⁰ Problém spočívá v tom, že ústavnost pro nás klíčového pojmu byla posuzována v době, kdy Česká republika nebyla vázána ve smyslu článku 10 Ústavy ČR mezinárodními smlouvami, které by ji donucovaly trestat a postihovat trestněprávními prostředky i soukromou sféru a korupci v ní. V 90. letech se totiž u některých autorů objevoval názor na určitou neurčitost pojmu „v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu“; dále tito autoři navrhovali *de lege ferenda* omezení trestnosti úplatkářství pouze na úplatky, které proběhly v souvislosti s rozhodovací činností ve věcech veřejných.¹²⁰

¹²⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 14. října 1998, sp. zn. Pl. ÚS 6/98, publikován pod č. 123/1998 Sb. n. a u. ÚS, roč. 1998.

Pelc a ostatní autoři však nakonec docházejí k názoru, že restriktivní výklad pojmu obecného zájmu zachovává adresátům práva dostatečnou právní jistotu. Pelc ve svém článku uvádí jakožto svůj hlavní závěr k tomuto bodu toto: „*Hlavním argumentem pro souladnost současné úpravy s ústavou již tedy není technická obtížnost při formulaci skutkových podstat u trestných činů úplatkářství, ale skutečnost, že pojem obecného zájmu dobře vystihuje skutečnou podstatu této problematiky.*“¹²⁰

Druhou částí této podkapitoly je pojem korupce ve fotbalových, mimoprávních dokumentech v prostředí České republiky. Jak již bylo v této práci nastíněno, můžeme rozdělit právní předpisy postihující korupci ve fotbale na právní (trestní zákoník) a mimoprávní (disciplinární, např. disciplinární řád FAČR). V tomto bodě se budu zabývat právě mimoprávními předpisy.

Hlavním mimoprávním předpisem v České republice, který upravuje korupci ve fotbale, je disciplinární řád FAČR. Ten je vydáván každý rok v nové edici; současná verze je edice 2023-2024 a je účinná od 1. října 2023. Podobně jsou na tom i další předpisy FAČR, např. přestupní řád či procesní řád. Současná edice řádu má 71 stránek a je členěna do paragrafů.¹²⁸

§ 2 DŘ obsahuje výkladová ustanovení. Pojem „úplatek“ je definován v § 2, odst. 1 písm. y) DŘ, kdy tato definice podle DŘ zní: „...*neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, které se dostává nebo má dostat uplácené osobě nebo s jejím souhlasem jiné osobě.*“¹²⁹ Osobní působnost DŘ je stanovena v jeho § 5, odstavec 1 tohoto paragrafu stanoví: „*Podle Disciplinárního řádu se posuzuje takový disciplinární přečin, který byl spáchán členem FAČR nebo osobou, za jejíž jednání odpovídá člen FAČR podle disciplinárního řádu.*“¹²⁹ § 13, odst. 1 DŘ pak stanovuje jednotlivé druhy disciplinárních trestů, které mohou být fyzické osobě uděleny za spáchání disciplinárního přečinu. Jedná se o: „...*důtku, peněžitou pokutu, vyloučení z FAČR, vyloučení z reprezentace, zákaz závodní činnosti, zákaz výkonu funkce, zákaz výkonu jiné funkce, zákaz vstupu na stadion, zákaz účasti na všech aktivitách spojených s činností FAČR a fotbalově prospěšné činnosti.*“¹²⁹

Pro účely mé práce nejdůležitějším paragrafem DŘ FAČR je pak § 49, který je nazván Úplatkářství. Nyní zde kvůli důležitosti pro tuto práci všechny jeho odstavce odcituji: „(1) *Kdo*

¹²⁸ *Disciplinární řád Fotbalové asociace České republiky.* Online. Fotbalová asociace české republiky, 2023. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/facr/uredni-deska-predpisy/332>. [cit. 2024-06-03].

sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s ovlivněním průběhu utkání, ovlivněním soutěže, ovlivněním rozhodnutí či činnosti funkcionáře klubu, funkcionáře orgánu nebo zaměstnance FAČR, jejího pobočného spolku, Ligové fotbalové asociace, UEFA nebo FIFA přijme nebo si dá slíbit úplatek, bude potrestán zákazem činnosti na jeden rok až dvacet let, nebo zákazem účasti na všech aktivitách spojených s činností FAČR na jeden rok až dvacet let nebo vyloučením z FAČR, popřípadě i peněžitou pokutou až do výše 10 000 000 Kč.

(2) Stejně bude potrestán, kdo za okolností uvedených v odstavci 1 úplatek žádá.

(3) Dopustí-li se jednání uvedeného v odstavci 1 nebo odstavci 2 klub s vědomím funkcionáře klubu, bude klub potrestán kontumací utkání, odebráním soutěžních bodů až do výše dvaceti bodů nebo vyloučením družstva ze soutěže, popřípadě i peněžitou pokutou až do výše 10 000 000 Kč.

(4) Kdo žádá nebo přijme úplatek za to, že bude sám nebo prostřednictvím jiného působit na činnost osob způsobily ovlivnit průběh utkání, soutěž nebo rozhodnutí či činnost funkcionáře klubu, funkcionáře orgánu nebo zaměstnance FAČR, jejího pobočného spolku, Ligové fotbalové asociace, UEFA nebo FIFA, anebo za to, že tak již učinil, bude potrestán zákazem činnosti na dva roky až na dvacet let nebo zákazem účasti na všech aktivitách spojených s činností FAČR na dva roky až dvacet let nebo vyloučením z FAČR, popřípadě i peněžitou pokutou až do výše 10 000 000 Kč.

(5) Kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek jinému nebo pro jiného v souvislosti s ovlivněním průběhu utkání, ovlivněním soutěže, ovlivněním rozhodnutí či činnosti funkcionáře klubu, funkcionáře orgánu nebo zaměstnance FAČR, jejího pobočného spolku, Ligové fotbalové asociace, UEFA nebo FIFA, bude potrestán zákazem činnosti na jeden rok až dvacet let nebo zákazem účasti na všech aktivitách spojených s činností FAČR na jeden rok až dvacet let nebo vyloučením z FAČR, popřípadě i peněžitou pokutou až do výše 10 000 000 Kč.

(6) Dopustí-li se jednání uvedeného v odstavci 5 klub s vědomím funkcionáře klubu, bude klub potrestán kontumací utkání, odebráním soutěžních bodů až do výše dvaceti bodů nebo vyloučením družstva ze soutěže, popřípadě i peněžitou pokutou až do výše 10 000 000 Kč.

(7) Kdo mimo případy podle odstavců 1 až 6 sám nebo prostřednictvím jiného žádá, dá si slíbit nebo přijme úplatek za to, že bude svým vlivem nebo prostřednictvím jiného působit na výkon působnosti zaměstnance nebo osoby ve funkci člena orgánu FAČR, jejího pobočného spolku nebo Ligové fotbalové asociace nebo osoby člena FAČR se zvláštními právy a povinnostmi, nebo za to, že tak již učinil, bude potrestán zákazem činnosti na jeden rok až dvacet let nebo zákazem účasti na všech aktivitách spojených s činností FAČR na jeden rok až dvacet let nebo vyloučením z FAČR, popřípadě i peněžitou pokutou až do výše 10 000 000 Kč.

*(8) Stejně bude potrestán, kdo sám nebo prostřednictvím jiného z důvodu uvedeného v odstavci 7 poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek.*¹²⁹

Výše peněžitých trestů za disciplinární delikt úplatkářství je stanovena na maximální možné výměře pro peněžitý trest ve smyslu § 20 odst. 2 DŘ, který upravuje peněžitě pokuty za disciplinární přečiny v rámci FAČR. Podle tohoto ustavení může být Etickou komisí FAČR udělena fyzickým osobám pokuta v maximální výši 5 000 000 Kč a právnickým osobám v maximální výši 10 000 000 Kč. Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace pak může udělit pokuty ve stejné maximální výši jako Etická komise FAČR. Z toho vyplývá, že korupce je co do výše peněžitě pokuty nejpřísněji trestaným disciplinární přečinem ve fotbalové sféře. Podle § 24 odst. 4 pak lze uložit zákaz výkonu funkce na maximální dobu 20 let. Rovněž tedy můžeme konstatovat, že i stanovená výše zákazu činnosti za delikt úplatkařství je na maximální možné hodnotě.¹²⁹

Na tomto místě je důležité ještě zmínit jeden důležitý fakt: Pravomoc vynášet disciplinární tresty nemá, jak si možná veřejnost myslí, Disciplinární komise FAČR – ta totiž neexistuje, neboť byla v roce 2016 rozhodnutím Valné hromady FAČR zrušena. Její pravomoc přešla dle novely stanov FAČR na Etickou komisi FAČR a na Disciplinární komisi Ligové fotbalové asociace. Mezi FAČR a LFA byla uzavřena rámcová smlouva, která stanovila rozdělení pravomocí mezi oběma výše jmenovanými subjekty. Pravomoc nově vytvořené disciplinární komise LFA je pak definována v § 1 odst. 1 DŘ.¹²⁹

¹²⁹ FAČR. *FAČR a LFA uzavřely Rámcovou smlouvu*. Online. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/facr/facr-a-lfa-uzavrely-ramcovou-smlouvu/a18020>. [cit. 2024-06-03].

Rámcová smlouva LFA a FAČR byla uzavřena ve smyslu článku 4 odstavce 5 Stanov FAČR¹³⁰; touto smlouvou převedl FAČR některá svá práva a povinnosti, které se týkají řízení a organizace dvou nejvyšších fotbalových soutěží v ČR – 1. a 2. ligy. Hráči těchto soutěží uzavírají profesionální smlouvy, tudíž můžeme fotbalisty hrající v těchto soutěžích označit za „profesionály“. Dále výše jmenovaná rámcová smlouva ve smyslu článku 17 odst. 6 písm. b) a článku 30 Stanov FAČR umožňuje disciplinární komisi LFA, aby rozhodovala v disciplinárním řízení v případech disciplinárních přečinů v utkáních soutěží řízených LFA (1. a 2. liga) nebo v bezprostřední souvislosti s takovými utkáními v činech spáchaných hráči, členskými kluby, vedoucími družstev, statutárními orgány, trenéry, administrátory členských klubů, lékaři, dalšími zdravotníky, pořadateli a maséry členských klubů LFA. Rozhodčí zde ovšem uvedeni nejsou, takže nad prvoligovými rozhodčími má disciplinární pravomoc etická komise FAČR. Disciplinární komise LFA i Etická komise FAČR se ve svém rozhodování musí řídit disciplinární řádem FAČR.^{129 130}

Tímto řádem se řídí trestání všech disciplinárních provinění ve všech soutěžích FAČR, 1. ligou počínaje a 4. třídou konče. Oproti předběžné náplni práce, kde jsem uváděl, že se budu zabývat i protikorupčními pravidly OFS, jsem musel od této koncepce upustit, důvodem pro to bylo, že něco jako disciplinární řád OFS neexistuje, protože jak jsem nastínil výše, disciplinární přečiny v českém fotbalovém prostředí napříč soutěžemi spadají všechny pod působnost jednoho a jediného disciplinárního předpisu – disciplinárního řádu FAČR, který stanovuje mantinely výše trestů pro jednotlivé soutěže – od nejnižších maximálních výší pokut v nejnižších soutěžích přes čím dál větší maximální výše pokut v soutěžích ŘKČ po maximální možné výše pokut v profesionálních soutěžích.

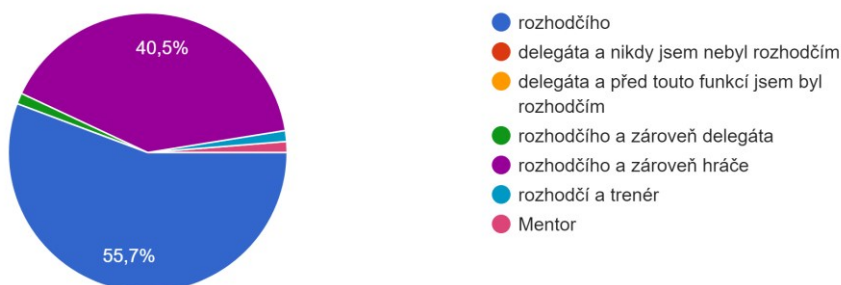
¹³⁰ *Stanovy Fotbalové asociace České republiky*. Online. FAČR, 2014. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/facr/>. [cit. 2024-06-03].

4. Dotazníkové šetření ohledně korupce ve fotbale a jeho vyhodnocení

Ve dnech 25. března až 27. března letošního roku jsem provedl mezi rozhodčími a delegáty Pražského fotbalového svazu a Ústeckého krajského fotbalového svazu dotazníkové šetření na téma korupce ve fotbale a jejího trestání. Celkem byl dotazník adresován počtu 270 osob a za 48 hodin po jeho zveřejnění odpovědělo 79 respondentů z řad rozhodčích PFS a ÚKFS. Závěrečné kvorum bude tedy oněch 79 respondentů, kde není nijak rozlišeno, zda se jedná o respondenta z řad PFS či ÚKFS. Z ÚKFS bylo respondentů osloveno asi o $\frac{3}{4}$ méně než z PFS. Dotazník obsahoval celkem devět otázek, z toho minimálně pět z nich bylo otevřených. Celkové znění dotazníku se všemi otázkami a odpověďmi bude k mé práci přiloženo jako její příloha. V následující části této kapitoly diplomové práce budu rozebírat podrobně každou otázku dotazníku. Závěr této kapitoly pak bude věnován vyhodnocení dotazníku a závěrečnému shrnutí.

Otázka č. 1 (povinná):

V současné době vykonávám ve fotbale funkci:
79 odpovědí

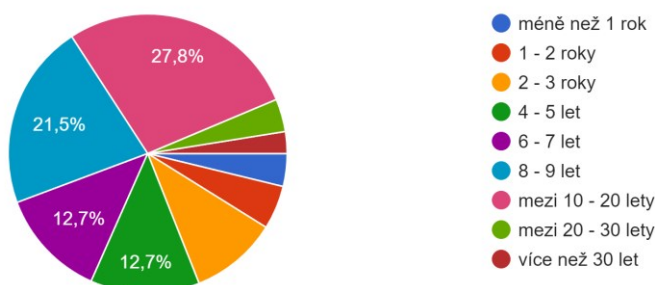
Zdroj: Příloha DP – obrázek č. 1

První otázkou jsem zjišťoval, do jaké skupiny osob činných ve fotbalovém prostředí lze zařadit respondenty mého dotazníku. 44 respondentů (55,7 %) vykonává čistě jen funkci rozhodčího fotbalu, 32 respondentů (40,5 %) pak je zároveň rozhodčím a hráčem některého z klubů – zejména v PFS totiž velký počet mladých rozhodčích vykonává zároveň funkci rozhodčího a zároveň hraje fotbal v některém z pražských klubů (je tomu tak zejména díky skvěle fungující spolupráci mezi komisí rozhodčích, potažmo akademií rozhodčích PFS a mládeží pražských fotbalových klubů). 1 respondent (1,3 %) odpověděl, že je rozhodčí

a zároveň delegát. 2 respondenti (2,6 %) pak zaškrtili kolonku „jiné“, kdy jeden z nich uvedl, že je rozhodčím a zároveň trenérem, a druhý uvedl, že je mentorem. Celkově tedy můžeme konstatovat, že všichni respondenti (s výjimkou „mentora“) jsou rozhodčí fotbalu. I když byl dotazník anonymní, podle mých zkušeností s fungováním PFS/ÚKFS si můžeme dovodit, že respondenti, kteří uvedli, že jsou rozhodčí a zároveň hráči, jsou respondenti spíše mladšího věku. Je tomu tak kvůli výše nastíněnému propojení, kdy je ze strany KR PFS mladým hráčům umožněno vykonávat funkci rozhodčího a hráče zároveň. Dle mého názoru tak jsou v dotazníku zastoupeny odpovědi od respondentů velkého věkového spektra.

Otázka č. 2 (povinná):

Celkově ve fotbalovém prostředí působím:
79 odpovědí

Zdroj: Příloha DP – obrázek č. 2

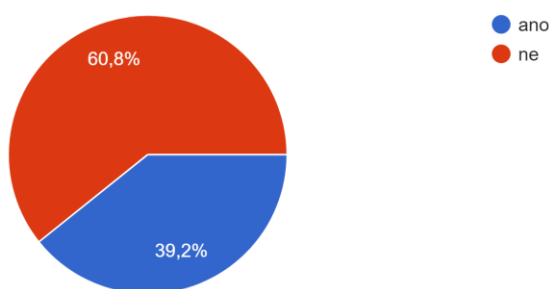
Druhou otázkou byla zjišťována délka působení respondentů ve fotbalovém prostředí. Vzhledem k tomu, že se respondenti mohli setkat s korupcí už jako hráči před kariérou rozhodčího, byla tato otázka formulována spíše obecněji. Možnosti odpovědi jsem zvolil tak, aby zde byly zastoupeny různé doby trvání působení respondentů ve fotbalovém prostředí, tedy od kratšího po delší. V možnostech působení ve fotbalovém prostředí delším než deset let jsem zvolil větší rozmezí nabízených odpovědí. 3 respondenti (3,8 %) působí ve fotbalovém prostředí méně než jeden rok, 4 respondenti (5,1 %) jeden až dva roky, 8 respondentů (10,1 %) dva až tři roky, 10 respondentů (12,7 %) čtyři až pět let. Stejný počet respondentů pak působí ve fotbalovém prostředí šest až sedm let. 17 respondentů (21,5 %) působí ve fotbalovém prostředí osm až devět let a nejvíce respondentů, konkrétně 22 (27,8 %) pak odpovědělo, že ve fotbalovém prostředí působí deset až dvacet let. 3 respondenti (3,8 %) působí ve fotbale dvacet až třicet let a 2 respondenti (2,5 %) pak déle než třicet let. Vyhodnocení této otázky tak můžeme uzavřít tím,

že většinu respondentů dotazníku tvoří ve fotbalovém prostředí relativně zkušené osoby, a jelikož zde působí již delší dobu, měli více času a prostoru se s korupcí ve fotbale setkat.

Otázka č. 3 (povinná):

Při své působení ve fotbalovém prostředí (ať už jako hráč, delegát, rozhodčí) jsem se setkal(a) s korupčním jednáním (např. nabídnutí úplatku či jiná sn...ní, sázení na vlastní zápasy, zneužití postavení...):

79 odpovědí

Zdroj: Příloha DP – obrázek č. 3

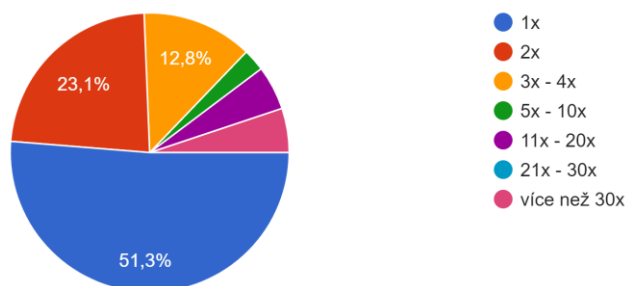
Poznámka autora: Kopírováním textu v dotazníku vznikla chyba, která zpětně nelze opravit. Správné znění dotazníkové otázky je: „Při svém působení ve fotbalovém prostředí (ať už jako hráč, delegát, rozhodčí) jsem se setkal(a) s korupčním jednáním (např. nabídnutí úplatku či jiná snaha, sázení na vlastní zápasy, zneužití postavení...):“

Třetí otázkou jsem se pokusil zjistit, zda se respondenti při svém působení ve fotbalovém prostředí někdy setkali s korupčním jednáním. Ve formulaci otázky jsem respondentům uvedl některá jednání, která, jak bylo v této práci již řešeno, můžeme považovat za jednání korupční. Chtěl jsem tak respondentům ukázat, že korupcí ve fotbale může být i jiné jednání než jen nabídnutí úplatku. Odpovědi respondentů na tuto otázku považuji za velmi překvapující. 48 respondentů (60,8 %) odpovědělo, že se s korupčním jednáním ve fotbalovém prostředí nikdy nesešlo, avšak 31 respondentů (39,2 %) odpovědělo, že má s korupcí ve fotbalovém prostředí vlastní zkušenosti. Osobně jsem se domníval, že počet těch, kteří se s korupcí setkali, bude nižší, a že „ano“ odpoví maximálně ¼ respondentů, tedy 25 %. Při takovém výsledku si lze učinit představu, že korupce v českém fotbalovém prostředí je jevem, se kterým se většina rozhodčích v českém fotbalovém prostředí setkala a který nejspíš v této oblasti přetrvává. V další otázce pak budu řešit četnost takového „setkání“ s korupcí.

Otázka č. 4:

Pokud ano, jak často k tomu přibližně došlo?

39 odpovědí

Zdroj: Příloha DP – obrázek č. 4

Na čtvrtou otázku odpovídali pouze respondenti, kteří u otázky číslo 3 odpovídali kladně, celkem však na otázku číslo 4 odpovídalo 39 respondentů, což je velmi zvláštní, když na předchozí otázku odpovědělo kladně pouze respondentů 31, relevance závěrů dotazníku však touto „zvláštností“ nebyla ohrožena. Smyslem této otázky bylo zjistit, jak často se respondent dotazníku s korupčním jednáním ve fotbalovém prostředí setkal. V otázce uvádím slovo „přibližně“; je tomu tak proto, že v případech většího počtu „setkání“ s korupčním jednáním si daný respondent nemůže pamatovat jejich přesný počet a četnost. 20 respondentů (51,3 %) se s korupčním jednáním ve fotbale setkalo pouze v jednom případě, 9 respondentů (23,1 %) se s ním setkalo ve dvou případech, 5 respondentů (12,8 %) mu čelilo ve třech až čtyřech případech, 1 respondent (2,6 %) se s korupčním jednáním ve fotbale setkal v pěti až deseti případech, 2 respondenti (5,1 %) v jedenácti až dvaceti případech, žádný respondent ve dvaceti jedna až třiceti případech a 2 respondenti (5,1 %) pak ve více než třiceti případech. Dovolím si tvrdit, že jsou tito respondenti rozhodčími ÚKFS, a to z toho důvodu, že podle referování třetích osob o průběhu zápasů v ÚKFS je korupční jednání v tomto kraji bezmála běžná záležitost. Z odpovědí na výše položenou otázku lze vydedukovat, že nadpoloviční většina respondentů se s korupčním jednáním setkala pouze v jediném případě, nicméně i jeden případ je protiprávní. Můžeme tak konstatovat, že ač v českém fotbalovém prostředí korupce stále přetrvává, není většinově opakovaná. Vyvstává však otázka, jak by odpovídal jiný okruh respondentů. Výše formulovaný závěr tak nemůžeme vztáhnout na celé české fotbalové prostředí, nýbrž pouze na výsledky mého dotazníkového šetření s výše stanoveným kvorem.

Otázka č. 5:

Pokud ano a byla mi při tom za ovlivnění utkání nabídnuta částka, pak v jaké maximální výši?

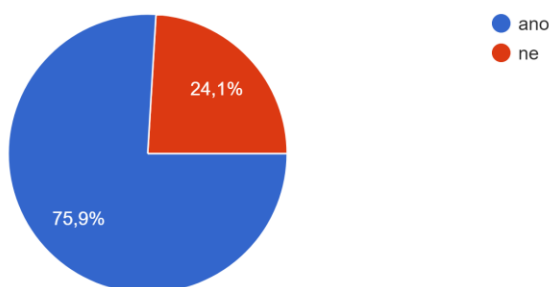
Nejčastější odpovědi: 5 000 Kč (6 respondentů); 1 000 Kč (4 respondenti); 10 000 Kč (3 respondenti).

V páté otázce jsem se pokusil zjistit, v jaké konkrétní výši se pohybovaly nabídky, které měly za cíl ovlivnění utkání. Na tuto otázku odpovědělo 24 respondentů. Rozsah nabízených částek, který byl respondenty uveden, se pohyboval od 1 000 Kč po 15 000 Kč. Je možné předpokládat, že čím vyšší liga, tím jsou nabídky pro rozhodčí za ovlivnění utkání vyšší. Při vyhodnocení této otázky musím ocenit odvahu a upřímnost respondentů, kteří se při odpovědích na otázku nezdráhali uvést výši částky, která jim byla za účelem ovlivnění utkání nabídnuta.

Otázka č. 6 (povinná):

Je podle vás peněžité pokuta do výše 50 tisíc Kč podle disciplinárního řádu FAČR za přijetí úplatku v soutěžích PFS/ÚKFS adekvátní?

79 odpovědí

Zdroj: Příloha DP – obrázek č. 6

Šestou otázkou jsem u respondentů zjišťoval vnímání adekvátnosti výše peněžitého trestu za přijetí úplatku mezi respondenty. Touto otázkou jsem si chtěl potvrdit svůj názor, že tresty za přijetí úplatku v českých krajských soutěžích jsou až příliš mírné. Na tuto otázku odpovědělo všech 79 respondentů dotazníku. 60 respondentů (75,9 %) odpovědělo, že výše peněžitého trestu za přijetí úplatku v krajských soutěžích je adekvátní, 19 respondentů pak

odpovědělo, že výše peněžitého trestu za přijetí úplatku v krajských soutěžích naopak adekvátní není.

Mezi respondenty tedy převažuje názor, že výše peněžitého trestu za přijetí úplatku stanovená DŘ FAČR pro úroveň krajských soutěží (PFS, ÚKFS)¹²⁹ je adekvátní. Otázkou samozřejmě zůstává, jak by výsledky dotazníkového šetření ovlivnil větší počet respondentů; můj osobní názor ovšem je ten, že by se významně nezměnily. Dále se nabízí otázka, jak by odpovídali respondenti pocházející z prostředí mimo fotbal. Dle mého mínění by se v tomto případě počet kladných odpovědí snížil ke 60 %. Bylo by tomu tak nejspíš proto, že lze předpokládat, že někteří běžní občané České republiky žádají přísnější potrestání korupce jako takové.

Otázka č. 7:

Pokud ne, jaká maximální výše peněžité pokuty za přijetí úplatku rozhodčím v soutěžích PFS/ÚKFS je podle vás adekvátní?

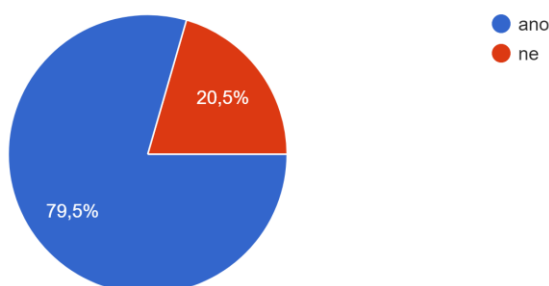
Nejčastější odpověď: 100 000 Kč (5 respondentů)

Sedmou otázkou jsem se snažil zeptat respondentů, kteří na šestou otázku odpověděli záporně, jaká výše peněžité pokuty za přijetí úplatku v krajských soutěžích podle DŘ FAČR je podle nich adekvátní. Nejvíce respondentů uvádělo, že jako adekvátní výši peněžité pokuty za přijetí úplatku vnímají částku 100 000 Kč. Dále padly návrhy částek 90 000 Kč, 150 000 Kč a 200 000 Kč. 1 respondent uvedl dokonce 10 milionů Kč. Dále pak jeden z respondentů navrhoval k výši úplatku přičíst 50 000 Kč a takovou částku stanovit jako pokutu.

Otázka č. 8 (povinná):

Za přijetí úplatku hrozí v soutěžích PFS/ÚKFS dle DŘ FAČR trest zákazu výkonu činnosti rozhodčího v délce 1 rok - 20 let. Je podle vás roz...a přijetí úplatku v soutěžích PFS/ÚKFS adekvátní?

78 odpovědí

Zdroj: Příloha DP – obrázek č. 8

Poznámka autora: Namísto tří teček ve větě začínající „Je podle vás...“ má být uvedeno: „Je podle vás rozsah a maximální délka zákazu výkonu činnosti za přijetí...“, jedná se o stejný problém s kopírováním textu z dotazníku.

Osmou otázkou jsem u respondentů zjišťoval adekvátnost výše trestu zákazu činnosti za přijetí úplatku a její maximální výše podle DŘ FAČR.¹²⁹ Dle mého názoru je stanovené rozpětí adekvátní, avšak mělo by být stejně jako u peněžitého trestu stanoveno pevně dané rozpětí výše trestu pro jednotlivé soutěže. Skutečnost je taková, že je stanoveno pouze pevně dané rozpětí pro všechny soutěže FAČR najednou. Na tuto otázku pak odpovědělo 78 respondentů. 62 respondentů (79,5 %) odpovědělo, že rozmezí výše trestu zákazu výkonu funkce rozhodčího za přijetí úplatku považuje za adekvátní. 16 respondentů (20,5 %) pak odpovědělo, že rozmezí výše trestu zákazu výkonu funkce rozhodčího za přijetí úplatku považuje za neadekvátní – pro tyto respondenty, pak byla připravena ještě devátá otázka. Můžeme tak konstatovat, že většina respondentů považuje rozpětí 1 rok až 20 let za adekvátní rozpětí trestů za přijetí úplatku v české fotbalové sféře. Je tak potvrzen i můj názor na danou problematiku. Jak jsem již nastínil výše, otázkou zůstává, jak by výsledky šetření změnilo zavedení různého rozmezí trestů v různých soutěžích jako v případě peněžité pokuty.

Otázka č. 9:

Pokud ne, jaký rozsah, příp. jaká maximální výše délky zákazu výkonu činnosti rozhodčího za přijetí úplatku je podle vás adekvátní?

Nejčastější odpovědi: minimální hranice pět let (3 respondenti), doživotní zákaz činnosti (3 respondenti)

Devátou otázkou jsem zkoumal, jaký rozsah, popřípadě jaká výše délky zákazu výkonu činnosti rozhodčího za přijetí úplatku je adekvátní podle těch, kteří na otázku číslo osm odpověděli záporně. Celkem na tuto otázku odpovědělo pouze 13 respondentů, přičemž na předchozí otázku záporně odpovědělo respondentů 16. 3 respondenti, kteří podle zadání reagovat měli, tedy na tuto otázku neodpověděli. Jak již bylo zmíněno výše, nejčastěji navrhovanými změnami bylo zavedení minimální hranice zákazu činnosti na dobu pěti let namísto jednoho roku; další navrhovanou změnou pak bylo zavedení pouze jediného možného trestu, a to trestu doživotního zákazu výkonu rozhodčího fotbalu. Další respondenti pak uvádějí jako adekvátní rozsah trestu pět až třicet let; dva roky minimálně či dvacet až čtyřicet let. Opět tak je navrhováno více řešení, avšak platí, že valná většina respondentů dotazníkového šetření považuje současnou úpravu DŘ FAČR za úpravu adekvátní a vhodnou.

4.1. Vyhodnocení dotazníkového šetření

V předchozím části jsem se snažil podrobně rozebrat každou otázku dotazníkového šetření. V první řadě musím konstatovat, že jsem tak velký zájem o vyplnění dotazníku na tak ožehavé téma ze strany svých kolegů rozhodčích a delegátů nečekal. Mým smělym odhadem byla účast okolo 50 respondentů a počet 79 je tak potěšující.

Nyní ale již k samotnému vyhodnocení. Hlavní hypotéza mé diplomové práce, kterou jsem si stanovil v samotném úvodu, byla, že korupce ve fotbalovém prostředí je jevem, který se v českém prostředí vyskytuje velmi často a fotbalová veřejnost tresty za korupci ve fotbalovém prostředí považuje za málo adekvátní. Dotazníkové šetření ukázalo následující fakta:

Korupce v českém fotbalovém prostředí je jevem, který bohužel existuje a nejspíš nadále existovat bude. V jaké míře, zůstává otázkou. Počet respondentů mého dotazníku, kteří na otázku

č. 3 odpověděli kladně, byl větší, než jsem čekal. 39,2 % z celkového počtu respondentů vypovídá o tom, že se počet respondentů, kteří se setkali s korupčním jednáním, blíží polovině zainteresovaných. Mezi respondenty se tak nejednalo o nadpoloviční většinu odpovědí. Sice výsledky nemůžeme zobecnit na všechny účastníky, kteří se pohybují ve fotbalovém prostředí, ale lze závěrem shrnout, že mezi respondenty mého dotazníku se setkání s korupčním jednáním objevilo ve spíše menší míře. Korupce tak není, jak jsem si stanovil v hypotéze, jevem velmi běžným, ale pouze běžným; tato část hypotézy byla tedy dotazníkovým šetřením potvrzena pouze částečně, což dále shrnu v závěru své práce.

Druhá část mé úvodní hypotézy pak byla dotazníkovým šetřením zcela vyvrácena. Na základě vlastní zkušenosti jsem se domníval, že většina rozhodčí a osob pohybujících se ve fotbalovém prostředí považuje tresty za korupční jednání ve fotbale (zejména pak za přijetí úplatku v krajských soutěžích) za neadekvátní a požadují tresty přísnější. Avšak z výsledků dotazníkového šetření vyplynul názor zcela opačný, i když ho znovu kvůli nízkému počtu respondentů nemůžeme zobecnit na celé fotbalové prostředí v ČR.

V mnou vytvořeném dotazníku jsem cílil zejména na krajské soutěže a jejich rozhodčí, a to z toho důvodu, že se sám jako aktivní rozhodčí v daných soutěžích pohybuji a vím, že se zde korupce vyskytuje; to samé lze říci i o názoru na adekvátnost trestů za korupční jednání ve fotbalovém prostředí.

Závěrem k tomuto bodu zde sepiši základní teze, ke kterým jsem po vyhodnocení dotazníku dospěl:

1. Korupce v českém fotbalovém prostředí na úrovni krajských soutěží se vyskytuje poměrně často a skoro polovina respondentů se s ní někdy během své kariéry rozhodčího setkala.
2. Jak výše peněžitého trestu, tak i rozsah výše zákazu činnosti, který hrozí rozhodčím krajských soutěží za korupci ve formě přijetí úplatku, připadá většině respondentů jako adekvátní.
3. Pokud výše trestu či rozsah výše zákazu činnosti, který hrozí rozhodčím krajských soutěží za korupci ve formě přijetí úplatku, nepřipadá respondentům adekvátní, neexistuje shodný názor na částku či rozsah, které by byly adekvátní.
4. Korupční jednání ve fotbalovém prostředí je častější, než autor práce předpokládal.

5. V krajských soutěžích se výše nabízených částek může pohybovat i ve vyšších jednotkách tisíc korun, což potvrdilo domněnku autora práce.
6. O trochu více než polovina respondentů se s korupčním jednáním ve fotbale setkala v jednom případě, zbytek logicky ve více případech, z čehož můžeme usoudit, že v českém fotbalovém prostředí dochází i k opakované korupci ze strany více týmů.
7. S korupcí ve fotbalovém prostředí se setkávají spíše rozhodčí, kteří v něm působí delší dobu. Mezi respondenty mého dotazníku se cca polovina respondentů pohybuje ve fotbalovém prostředí méně než osm let, druhá polovina více než osm let; lze tak dospět k poměrně kontroverznímu závěru, který je nicméně logický. Domnívám se, že většina z výše zmiňovaných cca 39 % respondentů, kteří se kdy setkali s korupčním jednáním ve fotbalovém prostředí, působí v této oblasti právě více než osm let. Avšak zde musím zdůraznit, že četnost korupce významně závisí kromě délky kariéry rozhodčího i na řídicí jednotce, ve které daný rozhodčí působí. Např. pokud by byl dotazník distribuován pouze do ÚKFS či pouze do PKFS či SKFS, výsledky by nejspíš dopadly poněkud jinak.

5. Prevence korupce ve fotbale

Tuto kapitolu začnu nejprve úvahami o prevenci korupce jako takové. Úprava korupce jako takové se v trestním zákoníku upravuje v paragrafech 331–334. Co by rozhodně na tomto znění zákonného ustanovení dle mého názoru mělo být do budoucna vylepšeno, je rozšíření definice toho, co se považuje za „obstarávání věcí obecného zájmu“, což je stanoveno ve společných ustanoveních § 334 odst. 3 TZ.¹ Soudím, že je tato definice příliš obecná a vyžaduje doplnění, aby se předešlo případným debatám, které jevy lze vlastně obstarávání věcí obecného zájmu podřadit. V této věci sice existuje několik judikátů, avšak lepší by bylo, kdyby už samotný zákon a jeho znění jasněji a širěji stanovovaly, co se rozumí obstaráváním věcí obecného zájmu. Nelze sice zákonným ustanovením postihnout celou šíři tohoto pojmu, protože se jedná o tzv. neurčitý právní pojem, avšak měla by zde být snaha o co nejméně častější definování tohoto pojmu judikaturou.

Dále bych do paragrafů 331–334 vsunul jasnou definici pojmu „obecný zájem“, nastává zde však stejný problém jako v předchozím odstavci. I samotné začlenění definice tohoto pojmu do zákona nezaručí jeho správnou aplikaci na všechny použitelné případy, protože se jedná o neurčitý právní pojem, jehož definování je v případě pochybností necháno na judikatuře. Avšak při rychlosti českého soudního systému by se spíše hodilo, co nejvíce vycházet při definování toho, co jest obecným zájmem, ze zákonného ustanovení.

Co se týče trestů za trestné činy uvedené v dílu nazvaném úplatkářství, pak jejich délka, popřípadě výše se mi zdají být stejně jako skutkové podstaty trestných činů pod paragrafy adekvátní. Pokud by ovšem výskyt korupce v budoucnu v ČR narůstal, možná by stálo za to zavést debatu o přísnějších sazbách za trestné činy úplatkářství, ale v současné době a za současného stavu taková debata není na místě.

Přímo ve vztahu ke korupci ve fotbalovém prostředí by se nabízelo pár změn udělat. Disciplinární řád FAČR sice věnuje úplatkářství poměrně velkou část svého obsahu, ale některé jeho části týkající se tohoto tématu by se dle mého názoru měly upravit.¹²⁹ Zejména by do DŘ FAČR mělo být zakotveno různé rozmezí pro výše trestů zákazu činnosti v různých druzích soutěží. V DŘ FAČR je totiž jasně stanoveno, do jaké výše je možné uložit peněžitou pokutu v jednotlivých druzích soutěží, avšak u výše trestu zákazu činnosti tomu tak není a existuje zde pouze jedno univerzální rozpětí pro všechny soutěže najednou. Sjednocení úpravy u dvou

hlavních trestů za úplatkářství v DŘ FAČR by dle mého názoru vedlo k větší transparentnosti takovýchto trestů a k jasnějšímu očekávání výše trestů ze strany těch, kteří se provinili. Za současného stavu totiž daná osoba nemůže vědět, zda jí hrozí zákaz výkonu funkce rozhodčího na dobu jeden rok, pět let, čtrnáct let nebo devatenáct let.

Současnou výši trestů bych se rozhodl ponechat. Sice jsem se před zahájením své diplomové práce považoval současné tresty za korupci za neadekvátně nízké, ale to jsem ještě neměl v ruce výsledky dotazníkové šetření a neznal jsem ustanovení DŘ FAČR. Kvůli těmto faktorům jsem se rozhodl změnit svůj názor na danou problematiku a souhlasit se současnou úpravou obsaženou v DŘ. Avšak pokud by se rozsah korupce v českém fotbalovém prostředí nadále zvyšoval, bylo by na místě dané tresty zpřísnit, zejména pak tresty pro krajské soutěže, kde je korupce nejrozšířenější.

Korupce v českém fotbalovém prostředí je bohužel jevem přetrvávajícím, který nejspíš nikdy zcela nevymizí, a velké korupční kauzy, jako je ta současná kolem Romana Berbra, se budou objevovat i nadále, otázkou však je, v jaké míře. Na dalších řádcích se budu věnovat samotné prevenci tohoto fenoménu.

Velmi důležité je na problém korupce ve fotbalovém prostředí a jeho škodlivost upozorňovat. V současné době existuje několik webových stránek, která se zabývají podezřelými utkáními a pochybnými výkony rozhodčích během nich. Takovým příkladem může být web cistyfotbal.cz, který na své hlavní stránce nabízí dokonce nonstop telefonní linku, na kterou má volat každý, kdo se ve fotbalovém prostředí setká s korupčním jednáním. Dále je na tomto webu tzv. černá listina rozhodčích, kteří opakovaně při zápasech podávali podezřelé výkony, a tím si zasloužili i s popisem daných podezřelých situací zařazení na tuto listinu. V současné době tato listina čítá devět jmen. Podle svých slov se web zaměřuje na: „*prevenci proti korupci, poradenskou činnost pro hráče a vedení mládeže k fair play.*“ Jako svoje cíle pak organizace uvádí: „*zavázat kluby k vytvoření vlastního etického kodexu, vytvoření kultury čisté společnosti bez korupce a dopingu, podílení se na změnách legislativy FAČR.*“¹³¹ Dále můžete na tomto webu prostřednictvím formuláře vyjádřit podporu čistému fotbalu.

¹³¹ Čistý fotbal.cz. Online. Dostupné z: <https://www.cistyfotbal.cz/>. [cit. 2024-06-03].

Dalším podobným projektem pak byla například iniciativa Výzva 2021 bývalého mezinárodního rozhodčího Ivana Grégra, jenž prostřednictvím petice požadoval odstoupení tehdejšího vedení FAČR v čele s Martinem Malíkem a Romanem Berbrem. Nakonec tuto petici podepsalo něco přes 3 tisíce lidí.¹³²

Projekty jako ty výše uvedené by měly probíhat i na úrovni největšího českého fotbalového spolku FAČR., neboť prevence by pak měla mnohem větší dosah – bohužel tomu tak ale není. Ve FAČR by kupříkladu mohla být vytvořena komise pro boj s korupcí, pod kterou by spadal i boj s dopingem. Tato komise by se například postarala o zavedení etického kodexu pro boj s korupcí či protikorupční linku FAČR nebo alespoň o možnost podat hlášení prostřednictvím formuláře. Podobné linky má třeba Ministerstvo financí¹³³ či obrany.¹³⁴ Pokud by byly taková linka či formulář k dispozici, reálně by se mohl zvýšit počet hlášených případů korupce, což by vedlo ke konkrétním číslům, se kterými by se mohlo operovat při revizi výše trestů za korupční jednání ve fotbale. Tento postup osobně považuji za velmi důležitý, neboť pokud by se toto opatření zavedlo, rozšířily by se možnosti, jak korupci nahlásit, čímž by se z důvodu obav jejích potencionálních pachatelů počet korupčního jednání v ČR snížil. Musím však opět doplnit, že boj s korupcí je během na dlouho trať a nikdy se ji, dle mého názoru, nepodaří úplně vymýtit, nicméně stojí za to se alespoň pokusit o její minimalizaci.

¹³² JÚZEK, Martin a FEJGL, Jiří. Výzva 2021: Český fotbal žije v područí strachu. Online. Dostupné z: <https://www.denik.cz/fotbal-zajimavosti/vyzva-21-fotbal-roman-berbr-20200207.html>. [cit. 2024-06-03].

¹³³ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Protikorupční linka MF*. Online. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/protikorupcni-opatreni/protikorupcni-linka-mf>. [cit. 2024-06-03].

¹³⁴ MINISTERSTVO OBRANY ČR. *Protikorupční linka*. Online. Dostupné z: <https://korupce.army.cz/protikorupcni-linka>. [cit. 2024-06-03].

Závěr

Má diplomová práce sestává z pěti kapitol, ve kterých jsem se pokusil popsat fenomén korupce ve fotbale a její trestněprávní aspekty. Začal jsem úvodem, ve kterém jsem popisoval cíle práce a stanovil si hypotézu. Ta hlavní zněla: „Mnoho zasvěcených, ale i nezasvěcených lidí do fotbalového prostředí se domnívá, že korupční jednání ve vztahu k rozhodčím fotbalu je věc velmi běžná, která ovlivňuje chod většiny soutěžních zápasů v ČR“. Ta vedlejší poté: „Tresty za korupci ve fotbale jsou podle osob pohybující se ve fotbalovém prostředí neadekvátní a měly by být vyšší, případně jiné.“ Jak již bylo řečeno ve čtvrté kapitole této práce, hlavní hypotéza práce byla částečně potvrzena, vedlejší pak zcela vyvrácena. Korupce je v českém fotbalovém prostředí spíše běžná, ne velmi běžná a osoby pohybující se ve fotbalovém prostředí považují tresty za korupci ve fotbale za adekvátní, ne za málo adekvátní.

V první kapitole jsem se zabýval korupcí jakožto trestným činem, kdy jsem nejprve vymezil pojem korupce jako takový a pokusil jsem se poukázat na rozdíly mezi korupcí a úplatkářstvím. Na konci této kapitoly jsem ještě definoval pojem úplatek.

Ve druhé kapitole jsem od obecného pojmu korupce přešel konkrétně ke korupci ve sportu, kdy jsem popisoval zejména vztah trestního práva a sportu, charakterizoval pojem korupce ve sportu a posléze jsem se zabýval postihem korupce v této oblasti podle právních předpisů nejprve českých a poté zahraničních.

Ve třetí kapitole jsem se věnoval konkrétně korupci ve fotbalovém prostředí. Po obecném úvodu jsem se věnoval historii korupce ve fotbale, zejména pak velkým kauzám českým i zahraničním. Poslední bod této kapitoly patřil zakotvení korupce ve fotbale v předpisech jak právních, tak mimoprávních.

Čtvrtá kapitola mé práce patřila dotazníkovému šetření a jeho vyhodnocení; toto vyhodnocení mi pak posloužilo ve vztahu k potvrzení či vyvrácení v úvodu stanovené hlavní a vedlejší hypotézy.

Pátá kapitola pak byla věnována prevenci korupce ve fotbale. Obsahovala návrhy na protikorupční opatření včetně úvah de lege ferenda o legislativních změnách trestního zákona.

Jako autor diplomové práce hodnotím proces jejího vypracování jako bezproblémový, s velmi dobrou součinností respondentů dotazníkového šetření, které tvoří samostatnou přílohu. Doufám, že tato práce bude přínosná a pomůže čtenářům objasnit ne zas tak odborně probádanou oblast korupce ve fotbale. Pokud by zároveň podněty z této práce alespoň nepatrně přispěly ke snížení korupce v českém fotbalovém prostředí, považoval bych to jako autor za malé vítězství.

Seznam zkratk

CONMEBOL	Confederação Sul-Americana de Futebol
ČR	Česká republika
DŘ	disciplinární řád Fotbalové asociace České republiky
EU	Evropská unie
FAČR	Fotbalová asociace České republiky
FIFA	Federation Internationale de Football Association
LFA	Ligová fotbalová asociace
MLB	Major league baseball
MS	mistrovství světa ve fotbale
NBA	National basketball association
OČTŘ	orgány činné v trestním řízení
OFS	Okresní fotbalový svaz
OSN	Organizace spojených národů
PFS	Pražský fotbalový svaz
PKFS	Plzeňský krajský fotbalový svaz
ŘKČ	Řídící komise pro Čechy
SDEU	Soudní dvůr evropské unie
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SKFS	Středočeský krajský fotbalový svaz
TŘ	zákon č. 141/1961 Sb. trestní řád ve znění pozdějších předpisů
TZ	zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů
UEFA	Union Européenne de Football Association
ÚKFS	Ústecký krajský fotbalový svaz

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

- COUFALOVÁ, Bronislava; PINKAVA, Jan a POCHYLÁ, Veronika. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Teoretik. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-87576-88-5.
- DAVID, Vladislav a NETT, Alexander. *Korupce v právu mezinárodním, evropském a českém*. Právo a společnost (C.H. Beck). Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-562-9.
- FELT, Karel. *Český fotbal: Skandální odhalení*. J. Otto – Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7360-221-0.
- FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce*. Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8.
- FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8.
- CHMELÍK, Jan a TOMICA, Zdeněk. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6.
- KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu. Populárně odborné příručky*. Praha: C.H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-532-1.
- KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1.
- KUCHTA, Josef. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné: zvláštní část*. Beckovy právnické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-047-8.
- KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5.
- MASTERS, Adam. *Corruption in sport: From the playing field to the field of policy*. Online. ResearchGate, 2015.
- ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023. ISBN 978-80-7400-893-1.
- VOLEJNÍKOVÁ, Jolana. *Korupce v ekonomické teorii a praxi*. Cesta k finanční svobodě. [Praha]: Profess Consulting, 2007. ISBN 978-80-7259-055-1.
- ZÁPOTOCKÝ, Vladimír. *Temné stíny fotbalu: dějiny korupce*. Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-2176-4.

2. Seznam použitých internetových zdrojů

1915 British football match-fixing scandal. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=1915_British_football_match-fixing_scandal&oldid=1202408490. [cit. 2024-05-31].

1964 British football match-fixing scandal. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=1964_British_football_match-fixing_scandal&oldid=1211780276. [cit. 2024-05-31].

1971 Bundesliga scandal. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=1971_Bundesliga_scandal&oldid=1190357921. [cit. 2024-05-31].

1980 Totonero. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=1986_Totonero&oldid=1222937708. [cit. 2024-05-31].

1986 Totonero. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=1986_Totonero&oldid=1222937708. [cit. 2024-05-31].

2009 European football match-fixing scandal. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/2009_European_football_match-fixing_scandal. [cit. 2024-05-31].

2015 FIFA corruption case. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=2015_FIFA_corruption_case&oldid=1224667519. [cit. 2024-05-31].

ABC NEWS. *Ryan Tandy: Disgraced NRL footballer's gambling led to his career, life unravelling*. Online. 2014. Dostupné z: <https://www.abc.net.au/news/2014-05-08/gambling-led-to-nrl-footballer-ryan-tandys-life-unravelling/5440368>. [cit. 2024-05-30].

ABC NEWS. *Ryan Tandy: Disgraced NRL footballer's gambling led to his career, life unravelling*. Online. 2014. Dostupné z: <https://www.abc.net.au/news/2014-05-08/gambling-led-to-nrl-footballer-ryan-tandys-life-unravelling/5440368>. [cit. 2024-05-30].

ADAM, Petr. *Rusko a Katar v klidu, FIFA pod palbou. Vyčistila zprávu od korupce?* Online. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal/219884/rusko-a-katar-v-klidu-fifa-pod-palbou-vycistila-zpravu-od-korupce.html>. [cit. 2024-05-31].

Affaire de corruption à la FIFA. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://fr.wikipedia.org/wiki/Affaire_de_corruption_%C3%A0_la_FIFA. [cit. 2024-06-04].

- ANDREFF, Wladimir. *Corruption in Sport*. Online. ResearchGate, 2016. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/329977201_Corruption_in_Sport.
- Apito Dourado*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Apito_Dourado&oldid=1220162521. [cit. 2024-05-31].
- ASSOCIATED PRESS. *FIFA rebukes England, Australia World Cup bids*. Online. Dostupné z: apnews.com. [cit. 2024-05-31].
- BALKAN INSIGHT. *Romania Jails Football Boss for Bribery*. Online. Dostupné z: <https://balkaninsight.com/2013/06/05/romania-tackles-corruption-in-football/>. [cit. 2024-05-31].
- BBC SPORT. *Calciopoli: The scandal that rocked Italy and left Juventus in Serie B*. Online. 2019. Dostupné z: <https://www.bbc.com/sport/football/49910626>. [cit. 2024-05-31].
- BBC SPORT. *Fifa dismisses complaint from lawyer Michael Garcia over report*. Online. Dostupné z: <https://www.bbc.com/sport/football/30491135>. [cit. 2024-05-31].
- BBC. *Fifa corruption crisis: Key questions answered*. Online. 2015. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-32897066>. [cit. 2024-05-31].
- BBC. *Tonali given suspended FA ban for betting breaches*. Online. Dostupné z: <https://www.bbc.com/sport/football/articles/cy63y218gqzo>. [cit. 2024-05-30].
- BBC. *World Cup finals: Why is Qatar 2022 controversial?* Online. 2022. Dostupné z: <https://www.bbc.com/sport/football/61635340>. [cit. 2024-05-31].
- BRITANNICA. *2015 FIFA corruption scandal*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/2015-FIFA-corruption-scandal>. [cit. 2024-05-31].
- BRNĚNSKÝ DENÍK. *Kauza Bystrc: nejvyšší tresty v historii*. Online. Dostupné z: https://brnensky.denik.cz/fotbal_region/bystrc_korupce_verdikt.html. [cit. 2024-06-02].
- BRNĚNSKÝ DENÍK. *Kauza Bystrc: Odvolání Houště a spol. soud zamítl*. Online. Dostupné z: <https://brnensky.denik.cz/zlociny-a-soudy/soud-potvrdil-tresty-v-bystrcke-kauze20080819.html>. [cit. 2024-06-02].
- Calciopoli*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Calciopoli&oldid=1225193885>. [cit. 2024-05-31].
- Čistý fotbal.cz*. Online. Dostupné z: <https://www.cistyfotbal.cz/>. [cit. 2024-06-03].
- ČTK. *Kauza Bystrc: Tresty až na sedm let!*. Online. 2007. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/domaci-souteze/kauza-bystrc-tresty-az-na-sedm-let.A071206_174646_fot_dsouteze_ber. [cit. 2024-06-02].
- ČTK. *Případ "Křetinského kabely" zůstane bez trestu, nebylo dost důkazů*. Online. Dostupné z: <https://www.denik.cz/fotbal/kausa-kretinskeho-kabely-zustane-bez-trestu-pro-nedostatek-dukazu-20141023.html>. [cit. 2024-06-02].

ČTK. *Sudí Adámek z Křetínského kabely: Musí se Plzni omluvit a zaplatit 200 tisíc.* Online. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-prohnily-cesky-fotbal/238474/sudi-adamek-z-kretinskeho-kabely-musi-se-plzni-omluvit-a-zaplatit-200-tisic.html>. [cit. 2024-06-02].

DAILY MAIL. *England striker Daniel Sturridge is banned from football worldwide until JUNE after the FA won their appeal against his betting ban for text tip to his brother about a loan move...* Online. 2020. Dostupné z: <https://www.dailymail.co.uk/sport/sportsnews/article-8066021/Daniel-Sturridge-banned-football-JUNE-fined-150-000.html>. [cit. 2024-05-31].

DENÍK PRÁVO. *Za korupci v českém fotbale šli aktéři i do vězení.* Online. 2004. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/fotbal-ceska-1-liga-za-korupci-vceskem-fotbale-sli-akteri-ido-vezeni-31930>. [cit. 2024-06-01].

ESPN NEWS. *From the archives: How former ref Tim Donaghy conspired to fix NBA games.* Online. Dostupné z: https://www.espn.com/nba/story/_/id/25980368/how-former-ref-tim-donaghy-conspired-fix-nba-games. [cit. 2024-05-30].

ESPN. *Greece adopts sports law to fight violence, corruption.* Online. 2015. Dostupné z: https://www.espn.com/soccer/story/_/id/37415880/greece-adopts-sports-law-fight-violence-corruption. [cit. 2024-05-30].

EUR LEX. *Transpozice směrnice č. 2017/1371.* Online. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/NIM/?uri=CELEX:32017L1371>. [cit. 2024-05-30].

USA TODAY. *This Date in Baseball – Pete Rose is suspended from baseball for life for gambling.* Online. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/sports/mlb/2023/08/23/this-date-in-baseball-pete-rose-is-suspended-from-baseball-for-life-for-gambling/70657849007/>. [cit. 2024-05-30].

FAČR. *FAČR a LFA uzavřely Rámcovou smlouvu.* Online. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/facr/facr-a-lfa-uzavrely-ramcovou-smlouvu/a18020>. [cit. 2024-06-03].

FIFA. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/FIFA>. [cit. 2024-06-02].

FORBES. *Juventus Drop 2006 Calciopoli Action Following Years Of Legal Battles.* Online. 2024. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/adamdigby/2024/01/06/juventus-drop-2006-calciopoli-action-following-years-of-legal-battles/?sh=153379fa22e0>. [cit. 2024-05-31].

FOTBALPORTAL.CZ. *Jeffrey Webb dostal od FIFA za korupci doživotní trest.* Online. Dostupné z: <https://www.fotbalportal.cz/ostatni/vse/48459-jeffrey-webb-dostal-od-fifa-za-korupci-doivotni-trest/>. [cit. 2024-05-31].

IDNES CZ. *Bývalý tenista o sázkařské kauze: Situace se zhoršila. Hráčům vyhrožují.* Online. 2016. Dostupné z: https://www.idnes.cz/sport/tenis/tenis-sazkarsky-skandal.A160119_223909_tenis_tny. [cit. 2024-05-30].

IDNES.CZ. *Akce Šváb. Detaily ze spisu o korupční aféře kolem Berbra přehledně.* Online. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/korupcni-afera-kolem-romana-berbra-spis-svab.A211217_095512_fotbal_vp2. [cit. 2024-06-02].

IDNES.CZ. *Na úplatky ve fotbale chybějí důkazy*. Online. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/na-uplatky-ve-fotbale-chybeji-dukazy.A040325_151519_fotbal_min. [cit. 2024-05-31].

IDNES.CZ. *Sázkařský skandál v českém fotbale: úder přišel z Asie a ze Slovenska*. Online. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/domaci-souteze/sazkarska-kauza-ve-fotbale-zadrzeni.A130912_093444_fot_dsouteze_pes.

IDNES.CZ. *Tresty v kauze Synot platí, stížnosti Valenty a sudích soud odmítl*. Online. 2013. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/korupce-fotbaloveho-synotu-u-ustavniho-soudu.A130122_111901_zlin-zpravy_ras. [cit. 2024-06-02].

ISPORT.CZ. *Adámek na disciplinárku přijel i s Býmou. Mluvili za ně právníci*. Online. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-korupcni-afera/133445/adamek-na-disciplinarku-prijel-i-s-bymou-mluvili-za-ne-pravnici.html>. [cit. 2024-06-02].

ISPORT.CZ. *Pelta se prý v odposleších chlubil, že vymyslel akci „Křetínského kabelu“*. Online. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-1-liga-rocnik-2019-20/378303/pelta-se-pry-v-odposlesich-chlubil-ze-vymyslel-akci-kretinskeho-kabela.html>. [cit. 2024-06-02].

JŮZEK, Martin a FEJGL, Jiří. *Výzva 2021: Český fotbal žije v područí strachu*. Online. Dostupné z: <https://www.denik.cz/fotbal-zajimavosti/vyzva-21-fotbal-roman-berbr-20200207.html>. [cit. 2024-06-03].

Korupční skandál v českém fotbale 2020. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Korup%C4%8Dn%C3%AD_skand%C3%A1l_v_%C4%8Desk%C3%A9m_fotbale_2020. [cit. 2024-06-02].

Korupční skandál v italské lize 2006. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Korup%C4%8Dn%C3%AD_skand%C3%A1l_v_italsk%C3%A9_lize_2006. [cit. 2024-05-31].

KUBIŠTOVÁ, Pavla. *Kauza úplatek: Drobisz a Kapr už znají termín soudu*. Online. Dostupné z: https://olomoucky.denik.cz/fotbal_region/kauza-uplatky-drobisz-uz-zna-termin-soudu-20110426.html. [cit. 2024-06-02].

LEGAL INFORMATION INSTITUTE. *Corruption*. Online. Dostupné z: <https://www.law.cornell.edu/wex/corruption>. [cit. 2024-05-29].

LIDOVKY.CZ. *Podívejte se na seznam korupčních kauz v tuzemském fotbale | Fotbal*. Online. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/sport/fotbal/podivejte-se-na-seznam-korupcnich-kauz-v-tuzemskem-fotbale.A130123_125854_ln-fotbal-prvni-liga_vrb. [cit. 2024-05-31].

LIDOVKY.CZ. *Případ údajné korupční kauzy Sigmy Olomouc skončil*. Online. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/sport/fotbal/pripad-udajne-korupcni-kauzy-sigmy-olomouc-skonecil.A131011_154211_ln-fotbal-prvni-liga_vrb. [cit. 2024-06-02].

LOUGHBOROUGH UNIVERSITY. *Corruption in sport is on the rise and Europe can do more when it comes to tackling it, report states*. Online. 2019. Dostupné z: <https://www.lboro.ac.uk/news-events/news/2019/march/corruption-in-sport-report/>. [cit. 2024-05-31].

MERRIAM-WEBSTER DICTIONARY. *Definiton of corruption*. Online. Dostupné z: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/corruption>. [cit. 2024-05-29].

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Protikorupční linka MF*. Online. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/protikorupcni-opatreni/protikorupcni-linka-mf>. [cit. 2024-06-03].

MINISTERSTVO OBRANY ČR. *Protikorupční linka*. Online. Dostupné z: <https://korupce.army.cz/protikorupcni-linka>. [cit. 2024-06-03].

MRÁZOVÁ, Klára. V korupční kauze „taťky“ Berbra začaly padat tresty. Online. S. 1-2. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/fotbal-v-korupcni-kauze-byvaleho-nejvlivnejsiho-muze-ceskeho-fotbalu-berbra-padl-prvni-trest-delegat-priznal-svou-vinu-5012402>. [cit. 2024-06-02].

NOVÁK, Miroslav. *Ivánku, kamaráde... Od vypuknutí úplatkářské aféry uplynulo 10 let*. Online. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/deset-let-od-vypuknuti-korupcni-afery-ve-fotbale-synot-zizkov.A140429_170919_fotbal_min. [cit. 2024-06-02].

PAVLIS, Zděnek. *Za všechno mohla ženská. I proto před čtyřiačtyřiceti lety fotbaloví blaničtí rytíři nepostoupili do ligy*. Online. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/fotbal-ceska-2-liga-za-vsechno-mohla-zenska-i-proto-pred-ctyriactyriceti-lety-fotbalovi-blانيتi-rytiri-nepostoupili-do-ligy-3362026>. [cit. 2024-05-31].

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Co je korupce?* Online. 2023. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-korupce.aspx>. [cit. 2024-05-29].

9. kongres OSN o prevenci zločinnosti a zacházení s pachateli. Online. Portaro, 1995. Dostupné z: <https://knihovna.justice.cz/records/5efca9c8-b3ca-4c3d-b81a-3f59f3b08aa7>. [cit. 2024-05-29].

RP.PL. *Janusz Wójcik skazany za korupcję. Dostał karę w zawiasach*. Online. 2014. Dostupné z: <https://www.rp.pl/kraj/art12236241-janusz-wojcik-skazany-za-korupcje-dostal-kare-w-zawiasach>. [cit. 2024-05-31].

RUIK. *Jak to bylo s Křetinského kabelou? Bývalý předseda disciplinární komise popisuje, co ukrývala*. Online. Dostupné z: <https://www.ruik.cz/jak-to-bylo-s-kretinskeho-kabelou-byvaly-predseda-disciplinari-komise-popisuje-co-v-ni-bylo/>. [cit. 2024-06-02].

SAPO PORTUGAL. *Apito Dourado: Cronologia de um processo que abalou o futebol português*. Online. Dostupné z: <https://desporto.sapo.pt/futebol/primeira-liga/artigos/apito-dourado-cronologia-de-um-processo-que-abalou-o-futebol-portugues>. [cit. 2024-05-31].

SPORT.CZ. *Největší korupční aféra v českém fotbale slaví deset let*. Online. 2014. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/fotbal-ceska-1-liga-nejvetsi-korupcni-afera-v-ceskem-fotbale-slavi-deset-let-571352>. [cit. 2024-06-02].

THE GUARDIAN. *Andros Townsend reveals he lost £46,000 gambling in bed on one night*. Online. 2019. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/football/2019/dec/05/andros-townsend-lost-46000-gambling-bed-night-addiction>. [cit. 2024-05-31].

THE GUARDIAN. *Joey Barton banned for 18 months by FA and says it effectively ends his career*. Online. 2017. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/football/2017/apr/26/joey-barton-banned-football-18-months-betting-burnley>. [cit. 2024-05-31].

THE SPORTING NEWS. *Ivan Toney betting ban: Details of FA rules breaches that led to eight-month suspension for Brentford striker*. Online. Dostupné z: <https://www.sportingnews.com/us/soccer/news/ivan-tony-betting-details-fa-rules-possible-ban/kymvqjpt4sw5cibmc3xuxos>. [cit. 2024-05-30].

TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Co je to korupce?* Online. 2014. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/co-je-to-korupce/>. [cit. 2024-05-29].

Korupce. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Korupce>. [cit. 2024-05-29].

UEFA. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/UEFA>. [cit. 2024-06-03].

3. Seznam použitých právních předpisů

Mezinárodní smlouva č. 105/2013 Sb. m. s., úmluva Organizace spojených národů proti korupci, ve znění pozdějších předpisů

Mezinárodní smlouva č. 3/2004 Sb. m. s., občanskoprávní úmluva proti korupci, ve znění pozdějších předpisů

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2017/1731, o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie, ve znění pozdějších předpisů

Smlouva o fungování Evropské Unie (SFEU), ve znění pozdějších předpisů

Zákon Bulharské republiky č. 26/2.04.1968, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění po novele provedené zákonem č. 135/2008 Sb.

Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 537/2004 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Italské republiky č. 190/2012, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Italské republiky č. 401/1989, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Kyperské republiky č. 41/1969, o zřízení Kyperské sportovní organizace, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Maltské republiky č. 19/1976, o prevenci před korupcí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Polské republiky Dz. U 2003 nr. 217 poz. 430, dodatek kodeksa karneho, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Polské republiky DZ. U. 2010 nr. 127 poz. 857, ustawa o sporcie, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Portugalské republiky č. 390 z roku 1991, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Portugalské republiky č. 50/2007, antikorupční zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Řecké republiky č. 2725/1999, αθλητικό δίκαιο (sportovní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon Slovenské republiky č. 300/2005 Z. z., trestný zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Spojeného království Velké Británie a Severního Irska Bribery Act 2010, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Spojeného království Velké Británie a Severního Irska Fraud Act 2006, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Spojeného království Velké Británie a Severního Irska Gambling Act 2005, ve znění pozdějších předpisů

Zákon Španělského království č. 10/1995, Código Penal (trestní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon Švýcarské republiky č. 311.0 z roku 1937, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

4. Seznam použité judikatury

Nález Ústavního soudu ze dne 27. března 2002, sp. zn. I. ÚS 537/2000, publikován pod č. 41/2002 Sb. n. a u. ÚS

Nález Ústavního soudu ze dne 14. října 1998, sp. zn. Pl. ÚS 6/98, publikován pod č. 123/1998 Sb. n. a u. ÚS

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2014, sp. zn. 7 Tdo 659/2014

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2011, sp. zn. 8 Tdo 81/2011

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. března 2019, sp. zn. 6 Tdo 244/2019

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. dubna 2007, sp. zn. 8 Tdo 396/2007

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. srpna 2006, sp. zn. 8 Tdo 864/2006

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. října 2015, sp. zn. 5 Tdo 66/2015

5. Seznam ostatních zdrojů

Akční plán Vlády ČR v boji proti korupci. In: 2018. Dostupné také z: <https://korupce.cz/protikorupcni-dokumenty-vlady/na-leta-2018-az-2022/2018-2/>

Anti corruption directives. Online. FIFA, 2020. Dostupné z: <https://digitalhub.fifa.com/m/7895e17ae0642f31/original/t8m7wdzgxmerctqienol-pdf.pdf>. [cit. 2024-06-02].

Disciplinární řád Fotbalové asociace České republiky. Online. Fotbalová asociace české republiky, 2023. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/facr/uredni-deska-predpisy/332>. [cit. 2024-06-03].

Dny práva 2011 – Days of Law 2011 [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2012 ISBN 978-80-210-5916-0 (soubor) 9788021047334. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/content/cs/proceedings/>

European football united for the integrity of the game' resolution. Online. UEFA, 2014. Dostupné z: https://documents.uefa.com/v/u/UeAClpUnG_PmvXonZcWORA. [cit. 2024-06-03].

Global Report on Corruption in Sport. Online. UNODC, 2021. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/safeguardingsport/grcs/executive-summary.html>. [cit. 2024-05-31].

KALIANKO, Roman. *Korupce z trestněprávního hlediska.* Online, bakalářská práce. Brno: MUNI Brno, 2011. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/t2zti/Bakalarska_prace_Korupce_z_tr estnepravniho_hlediska_Roman_Kalianko_UCO_325713.pdf. [cit. 2024-06-03].

Stanovy Fotbalové asociace České republiky. Online. FAČR, 2014. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/facr/>. [cit. 2024-06-03].

Strategie Vlády ČR v boji s korupcí na období let 2006 až 2011. In:2006

Uefa Statues. Online. UEFA, 2021. Dostupné z: <https://documents.uefa.com/v/u/OsXl2S7PUiUKy7gCop4Q5w>. [cit. 2024-06-03].

UEFA Disciplinary Regulations – Edition 2022. Online. UEFA, 2022. Dostupné z: <https://documents.uefa.com/v/u/r7fXo9v2XH9Uhi4VzO57qw>. [cit. 2024-06-03].

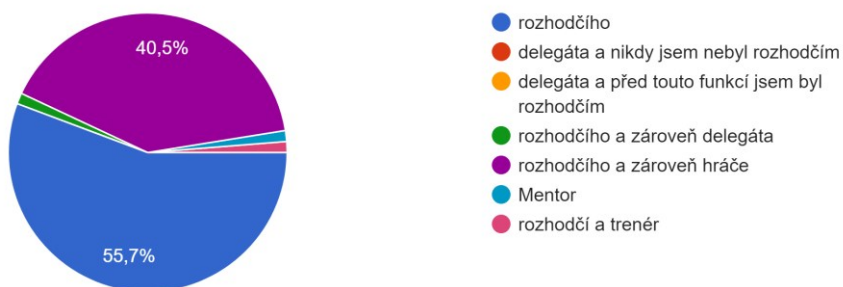
UEFA HatTrick VI Regulations – Edition 2024. Online. UEFA, 2024. Dostupné z: https://documents.uefa.com/v/u/UeAClpUnG_PmvXonZcWORA. [cit. 2024-06-03].

UEFA Integrity Investigation Fund Directives. Online. UEFA, 2024. Dostupné z: <https://documents.uefa.com/v/u/UEFA-Guidelines/UEFA-Integrity-Investigation-Fund-Directives>. [cit. 2024-06-03].

Příloha diplomové práce

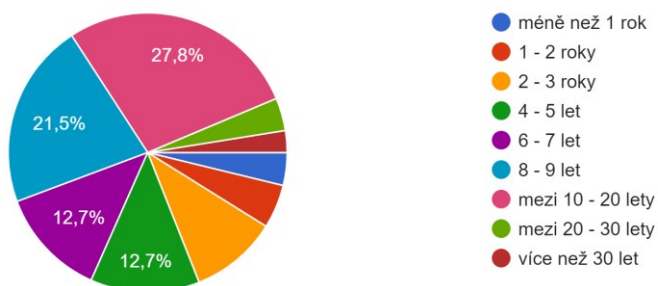
Obrázek č. 1

V současné době vykonávám ve fotbale funkci:
79 odpovědí

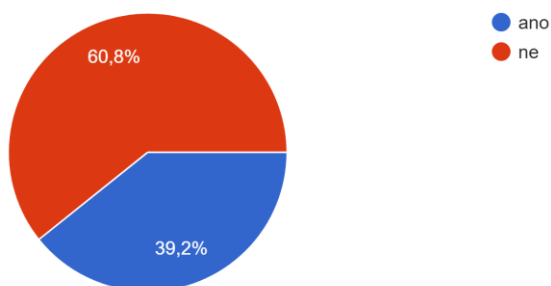
Obrázek č. 2

Celkově ve fotbalovém prostředí působím:
79 odpovědí

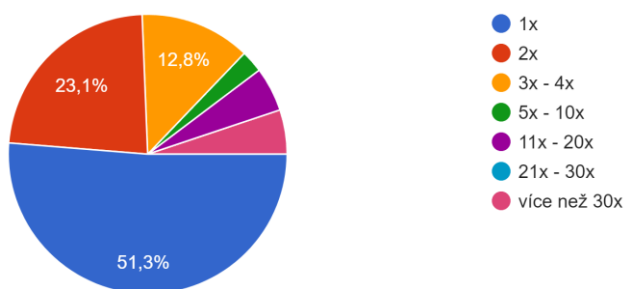
Obrázek č. 3

Při své působení ve fotbalovém prostředí (ať už jako hráč, delegát, rozhodčí) jsem se setkal(a) s korupčním jednáním (např. nabídnutí úplatku či jiná sn...ní, sázení na vlastní zápasy, zneužití postavení...):
79 odpovědí

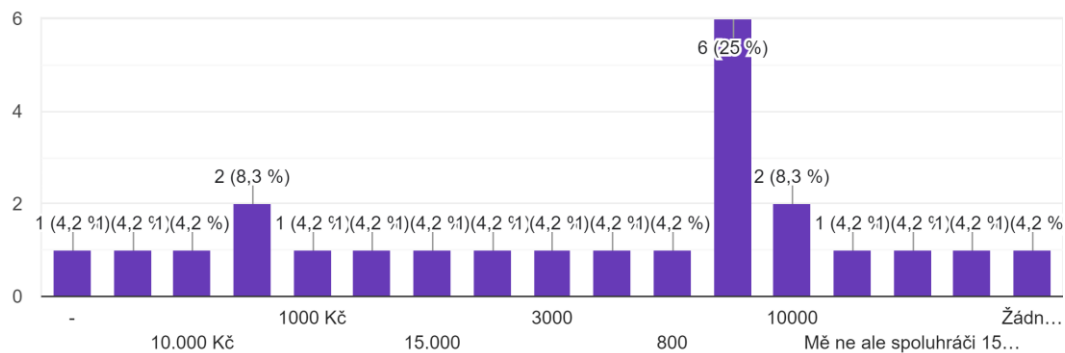
Obrázek č. 4

Pokud ano, jak často k tomu přibližně došlo?
39 odpovědí

Obrázek č. 5

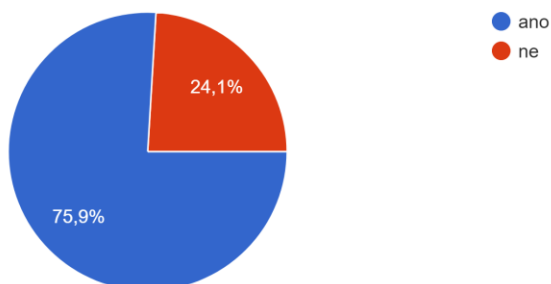
Pokud ano a byla mi při tom za ovlivnění utkání nabídnuta částka, pak v jaké maximální výši?
24 odpovědí

Obrázek č. 6

Je podle vás peněžitá pokuta do výše 50 tisíc Kč podle disciplinárního řádu FAČR za přijetí úplatku v soutěžích PFS/ÚKFS adekvátní?

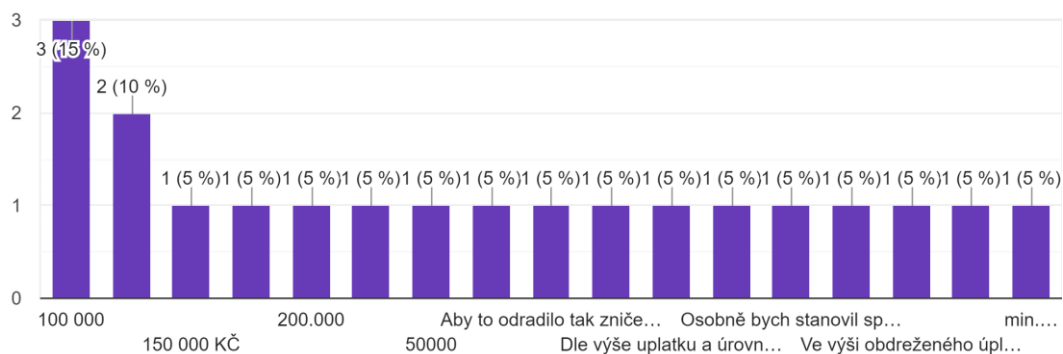
79 odpovědí

Obrázek č. 7

Pokud ne, jaká maximální výše peněžité pokuty za přijetí úplatku rozhodčím v soutěžích PFS/ÚKFS je podle vás adekvátní?

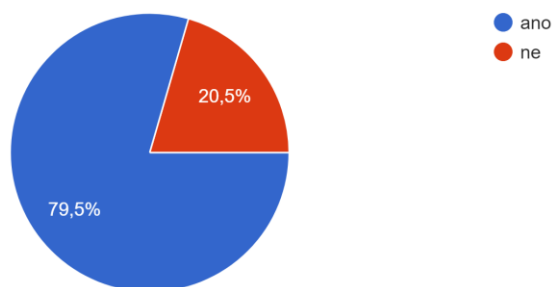
20 odpovědí

Obrázek č. 8

Za přijetí úplatku hrozí v soutěžích PFS/ÚKFS dle DŘ FAČR trest zákazu výkonu činnosti rozhodčího v délce 1 rok - 20 let. Je podle vás roz...a přijetí úplatku v soutěžích PFS/ÚKFS adekvátní?

78 odpovědí

Trestněprávní aspekty korupce ve fotbale, abstrakt

Tato diplomová práce se věnuje trestněprávním aspektům korupce ve fotbale, kdy autor nejprve čtenářům představuje pojem korupce jako takový, dále definuje pro práci důležité pojmy korupce, úplatku a úplatkářství. Posléze se autor věnuje korupci ve sportu, kdy definuje vztah trestního práva a sportu a charakterizuje pojem korupce ve sportu jako takové. Autor se zde rovněž věnuje postihu korupce ve sportu v právních předpisech českých a zahraničních. V další části pak autor podrobněji zkoumá korupci ve fotbale jako celku, kdy představuje velké korupční kauzy, které se ve fotbalovém prostředí objevily v minulosti a kdy se jedná jak o kauzy české, tak i o kauzy zahraniční. Dále se autor zabýval zakotvením korupce ve fotbale jakožto fenoménu v předpisech jak právních, tak i mimoprávních. K potvrzení či vyvrácení v úvodu práce stanovené hlavní a vedlejší hypotézy pak slouží dotazníkové šetření mezi respondenty z řad rozhodčích a delegátů Pražského fotbalového svazu a Ústeckého krajského fotbalového svazu. Dotazníkové šetření obsahuje celkem devět otázek týkajících se četnosti korupce ve fotbalovém prostředí a způsobu jejího trestání. Provedeným výzkumem autor zjistil, že téměř polovina respondentů se někdy s korupčním jednáním setkala, čímž se potvrzuje, že korupce ve fotbale je věc běžná. Dále autor zjistil, že většina respondentů považuje tresty za korupční jednání ve fotbale podle disciplinárního řádu FAČR za adekvátní. V závěru práce se autor věnuje prevenci korupce ve fotbale, kdy navrhuje protikorupční opatření včetně úvahy o legislativní změnách trestního zákoníku. Hlavním výsledkem práce je pak představení trestněprávních aspektů korupce ve fotbale, její historie a zejména popsání jejích projevů. Vedlejším výsledkem práce je pak dotazníkové šetření, jehož cílem je představení názoru osob z fotbalového prostředí na trestání korupce ve fotbale a představení četnosti jejich setkání s korupcí během jejich kariéry delegáta, nebo rozhodčího.

Klíčová slova: korupce, fotbal, trestněprávní aspekty

Criminal aspects of corruption in football, abstract

This thesis is devoted to the criminal legal aspects of corruption in football, where the author first introduces the concept of corruption to the readers as such, then the author defines the important concepts of corruption, and bribery for the thesis. Finally, the author deals with corruption in sports, where the author defines the relationship between criminal law and sports and characterizes the concept of corruption in sports as such. The author also deals with the punishment of corruption in sports in Czech and foreign legal regulations. In the next part, the author follows up with a detailed examination of corruption in football, where the author presents major corruption cases that took place in the football environment in the past, both Czech and foreign cases. Furthermore, the author dealt with embedding corruption in football as a phenomenon in both legal and non-legal regulations. A questionnaire survey among respondents from the ranks of referees and delegates of the Prague Football Association and the Ústí Regional Football Association is used to confirm or refute the main and secondary hypotheses established at the beginning of the thesis. The questionnaire survey contains a total of nine questions regarding the frequency of corruption in the football environment and the way it is punished. Through the conducted research, the author found that almost half of the respondents have ever encountered corrupt practices, which confirms that corruption in football is a common thing. Furthermore, the author found that most respondents consider the punishments for corrupt behavior in football according to the disciplinary code of the FAČR to be adequate. At the end of the work, the author deals with the prevention of corruption in football, where he proposes anti-corruption measures, including consideration of legislative changes to the criminal code. The main result of the work is the presentation of the criminal law aspects of corruption in football, its history and especially the description of its manifestations. The side result of the work is a questionnaire survey, the aim of which is to present the opinion of people from the football environment on the punishment of corruption in football and to present the frequency of their encounters with corruption during their career, delegate, or referee.

Klíčová slova: Corruption, football, criminal aspects